

Krivično materijalno pravo - sudska praksa Bosne i Hercegovine

<----->

Okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE ZA UČINJENO KRIVIČNO DJELO SPOLNI ODNOŠAJ SA DJETETOM IZ ČLANA 207. STAV 1. KZ FBiH OPTUŽENOM SE NE MOŽE KAO OLAKŠAVAJUĆA OKOLNOST CIJENITI, NAVODNA INICIJATIVA OŠTEĆENE ZA VRŠENJE SPOLNOG ODNOŠAJA SA OPTUŽENIM, JER SE PROPISIVANJE NAVEDENOG KRIVIČNOG DJELA SPOLNOG ODNOŠAJA S DJETETOM KAO KRIVIČNOG DJELA ZASNIVA NA KRIVIČNOPRAVNOM STANOVISHTU DA DIJETE, S OBZIROM NA SVOJ UZRAST I DOSTIGNUTU SOCIJALNU I EMOCIONALNU ZRELOST, NIJE SPOSOBNO DONIJETI SLOBODNU ODLUKU U POGLEDU VRŠENJA SPOLNOG ODNOŠAJA ILI S NJOM IZJEDNAČENE SPOLNE RADNJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 K 010458 13 Kž 3 od 31.07.2013. g.).

<----->

Izricanje optuženom mjere oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Član 114. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

MJERA ODUZIMANJA IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELOM MOŽE SE OPTUŽENOM IZREĆI PRESUDOM KOJOM SE ON OGLAŠAVA KRIVIM ZA UČINJENJE ODREĐENOG KRIVIČNOG DJELA SAMO UKOLIKO JE U ČINJENIČNOM OPISU TOG DJELA U IZRECI PRESUDE NAVEDENO DA JE NJEGOVI UČINJENJEM OPTUŽENI PRIBAVIO IMOVINSKU KORIST.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 K 007924 12 Kž 8 od 22.05.2013. g.)

<----->

Način i postupak oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Član 115. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

MJEROM ODUZIMANJA IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DJELOM OD OPTUŽENOG SE NE MOŽE ODUZETI IMOVINA KOJA SE NE NALAZI U NJEGOVI VLASNIŠTVU NEGO U VLASNIŠTVU DRUGIH OSOBA. AKO SE RADI O OSOBAMA KOJE SU VLASNIŠTVU NA TOJ IMOVINI STEKLE TAKO ŠTO IM JE OPTUŽENI PRENIO IMOVINSKU KORIST PRIBAVLJENU KRIVIČNIM DJELOM, TA SE IMOVINA OD TIH OSOBA MOŽE ODUZETI AKO IM JE PRENESENA BEZ NAKNADE ILI UZ NAKNADU KOJA NE ODGOVARA STVARNOJ VRIJEDNOSTI I AKO SU ONE ZNALE ILI MOGLE ZNATI DA JE IMOVINSKA KORIST PRIBAVLJENA KRIVIČNIM DJELOM. U PROTIVNOM, OD OPTUŽENOG ĆE SE ODUZETI NOVČANA VRIJEDNOST IMOVINSKE KORISTI KOJU JE PRIBAVIO KRIVIČNIM DJELOM.

OSIM TOGA, DA BI SE OD OSOBA NA KOJE JE OPTUŽENI PRENIO IMOVINSKU KORIST PRIBAVLJENU KRIVIČNIM DJELOM ONA ODUZELA POTREBNO JE DA TE OSOBE BUDU POZVANE I SASLUŠANE NA GLAVNOM PRETRESU I POUČENE DA SU OVLAŠTENE DA U VEZI SA UTVRĐIVANJEM IMOVINSKE KORISTI PREDLAŽU DOKAZE I POSTAVLJAJU PITANJA OPTUŽENOM, SVJEDOCIAM I VJEŠTACIMA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 K 007924 12 Kž 8 od 22.05.2013. g.)

<----->

Neovlašćeno držanje vatrenog oružja, municije ili eksplozivne materije

Član 371. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

RADNJA IZVRŠENJA KRIVIČNOG DJELA NEDOZVOLJNO DRŽANJE ORUŽJA ILI EKSPLOZIVNIH MATERIJAMA IZ ČLANA 371. STAV 1. KZ FBiH JE ODREĐENA ALTERNATIVNO ALI SVE ALTERNATIVNO ODREĐENE RADNJE NE PREDSTAVLJAJU RADNJE UČINJENJA TOG KRIVIČNOG DJELA POD ISTIM UVJETIMA. DOK IZRADA, PREPRAVKA, PRODAJA, NABAVKA ILI RAZMJENA VATRENOG ORUŽJA PREDSTAVLJAJU RADNJE UČINJENJA OVOG KRIVIČNOG DJELA UVIJEK KAD SU ONE PREDUZETE NEOVLAŠĆENO, NEOVLAŠĆENO DRŽANJE VATRENOG ORUŽJA, MUNICIJE ILI EKSPLOZIVNE MATERIJAMA PREDSTAVLJAJU RADNJE UČINJENJA OVOG KRIVIČNOG DJELA SAMO KADA SE RADI O VATRENOM ORUŽJU, MUNICIJI ILI EKSPLOZIVNIM MATERIJAMA ČIJA NABAVKA GRAĐANIMA UOPĆE NIJE DOZVOLJENA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 K 007924 12 Kž 8 od 22.05.2013. g.).

<----->

Zastara izvršenja kazne

Presuda koja je donesena u tzv. nepravom ponavljanju krivičnog postupka kojom je izrečena jedinstvena kazna objedinjavanjem kazni iz više pravosnažnih presuda za pojedina krivična djela, ne može uticati na vrijeme apsolutne zastare izvršenja pojedinačnih kazni.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 3 K 007674 12 Kž 2 od 25.04.2012. godine)

<----->

Mjesto izvršenja krivičnog djela

Kako se u predmetnom slučaju radi o takvom krivičnom djelu koje je tranzitnog karaktera i čije je mjesto izvršenja svako ono mjesto gdje se odvijao proces njegovog vršenja, a to podrazumijeva cijeli prostor koji je obuhvaćen krivičnim djelom, što u predmetnom slučaju predstavlja prostor više država preko kojih je vršen prevoz opojne droge, uključujući i Bosnu i Hercegovinu, pa je shodno odredbi iz člana 23. KZ BiH mjesto izvršenja i teritorija Bosne i Hercegovine.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 3 K 010819 12 Kž 2 od 04.12.2012. godine)

<----->

Zamjena kazne zatvora novčanom kaznom

Sudovi nisu ovlašteni da na osnovu odredbe člana 42.a KZ BiH vrše ocjenu opravdanosti zamjene kazne zatvora novčanom kaznom, već samo zakonske mogućnosti takve zamjene, obzirom da se radi o pravosnažnim i izvršnim odlukama suda koje po zakonu ne podliježu mogućnosti preispitivanja opravdanosti i valjanosti izrečene krivičnopravne sankcije.

Iz obrazloženja:

Iako se prema jezičkom tumačenju može izvesti zaključak da je primjena ove odredbe fakultativna, odnosno da njena primjena zavisi od ocjene samog suda, ovo vijeće nalazi da iz njene prirode i namjene (otklanjanje štetnih posljedica kratkotrajnih zatvorskih kazni i rasterećenje zatvorskih ustanova – što je i jedna od preporuka Evropske komisije), proizilazi da se radi o takvoj odredbi čija primjena ne podrazumijeva naknadnu ocjenu opravdanosti zamjene pravosnažno izrečene kazne zatvora do jedne godine, novčanom kaznom, što se

osnovano ističe u žalbi osuđenog I.Č. Da je zakonodavac mislio ostavljati mogućnost da sud u primjeni instituta zamjene kazne zatvora novčanom kaznom (ponovo) cijeni prirodu i težinu djela, srazmjernost tako dobijene novčane kazne sa tim djelom i mogućnošću postizanja svrhe kažnjavanja, onda bi on za tu svrhu predvidio i posebnu vrstu postupka, jer se zapravo radi o preispitivanju pravosnažne presude, što je u nekim drugim sličnim situacijama predviđeno, kao što je to žalbeni postupak ili ponavljanje postupka - pravo i nepravo.

Imajući u vidu navedeno, ovo vijeće nalazi da je mogućnost predmetne zamjene kazne zatvora novčanom kaznom, ostavljena na volju samom osuđenom i stoga primjena odredbe iz člana 42a KZ BiH zavisi od njegovog izbora: izrečena kazna zatvora ili novčana kazna. U tom smislu i treba razumjeti navedenu formulaciju zakona „može se zamijeniti“; dakle, ako osuđeni podnese zahtjev i ako on sadrži sve što je relevantno za predmetnu zamjenu.

(Rješenje vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj: S 1 2 K 006662 12 KŽ od 29.02.2012.)

<----->

Djela u vezi sa progonom

Krivično djelo Zločini protiv čovječnosti učinjeno progonom predstavlja samostalno, alternativno postavljeno djelo, koje može biti učinjeno na jedan od načina pobrojanih u tačkama 172. stav (1) a) do k) KZ BiH, ali i radnjama koje su sadržane u drugim odredbama KZ BiH ili bilo kojem krivičnom djelu u nadležnosti Suda BiH, a koje radnje zajedno predstavljaju grubo i flagrantno uskraćivanje na diskriminatornoj osnovi nekog temeljnog prava koje je utvrđeno međunarodnim ili konvencijskim pravom, a koje doseže isti stepen težine kao i druga djela zabranjena članom 172. KZ BiH.

(Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj X-KRŽ-07/419 od 28.01.2011. godine)

<----->

Dvostrani protivpravni napad i pitanje nužne odbrane

Član 26. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
U SITUACIJI KADA JE OPTUŽENI, NAKON VERBALNOG SUKOB SA SVJEDOKOM M.C. I OŠTECENIM, TE FIZICKOG SUKOB SA SVJEDOKOM M.C., PRILIKOM NAPUŠTANJA OBJEKTA OVIMA ZAPRIJETIO „POBICU VAS SVE KAD SE VRATIM“ I TIME NAJAVIO SVOJ POVRATAK U UGOSTITELJSKI OBJEKAT KAKO BI SE SA NJIMA OBRACUNAO, ZATIM NAKNADNO SA PIŠTOLJEM DOŠAO PRED TAJ OBJEKAT I POKUŠAO UCI UNUTRA ALI JE BIO SPRIJECEN OD ZAŠTITARA, PA JE OSTAO PRED OBJEKTOM U KOME JE OŠTECENI BIO BEZBJEDAN, ALI JE OŠTECENI, I PORED TOGA, SA PIŠTOLJEM U RUCI IZAŠAO NA TERASU OBJEKTA, A OPTUŽENI, KAKO BI GA LIŠIO ŽIVOTA IZ PIŠTOLJA ISPALIO JEDAN HITAC I OŠTECENOG POGODIO U NOGU, A OVAJ UZVRATIO I ISPALIO VIŠE HITACA IZ PIŠTOLJA U PRAVCU OPTUŽENOG I JEDNIM METKOM GA POGODIO U PREDJELU DESNE PODLAKTICE, OŠTECENI JE NA TAJ NACIN PRIHVATIO OBRACUN SA OPTUŽENIM, PA SE NJIHOVE RADNJE NE MOGU PRAVNO OCIJENITI KAO NUŽNA ODBRANA ILI PREKORACENJE NJENIH GRANICA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 07 0 K 005399 12 KŽ od 08.10.2012. g.)

<----->

Očigledna nesposobnost za bezbjednu vožnju

Član 336. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
KAKO JE OPTUŽENI, UPRAVLJAJUĆI SA MOTORNIM VOZILOM U STANJU TEŠKOG PIJANSTVA (KOJE NIJE ISKLJUCIVALO NJEGOVU URACUNLJIVOST), SUSTIGAO OŠTECENU BIKIKLISTKINJU, PA JE, I PORED TOGA ŠTO JE ISPRED SEBE IMAO VIDNU PREPREKU KOJU JE MOGAO BLAGOVREMENO UOCITI, U TAKO JEDNOSTAVNOJ SAOBRAĆAJNOJ SITUACIJI, SA PREDNJIM DIJELOM VOZILA UDARIO U ZADNJI TOČAK BIKIKLA I TIM UDAROM KOD NJE UZROKOVAO POVREDE OD KOJIH JE UMRLA, ON JE TAKVOM VOŽNjom KOJA JE BITNO ODSUPALA OD VOŽNJE KOJU BI U KONKRETNIM UVJETIMA PREDUZEVO VOZAC PROSJEČNIH PSIOMOTORICKIH SPOSOBNOSTI, MANIFESTOVAO OČIGLEDNU NESPOSOBNOST ZA BEZBJEDNU VOŽNju ŠTO PREDSTAVLJA JEDAN OD BITNIH ELEMENATA KRIVIČNOG DJELA TEŠKO KRIVICNO DJELO PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA IZ ČLANA 336. STAV 2. U VEZI SA ČLANOM 333. STAV 1. KZ FBiH.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 04 0 K 001648 11
Kžk od 16.01.2012.g.)

<----->

Opis Krivičnog djela

Član 336. stav 4. u vezi sa Članom 332. stav 3. Krivičnog zakona Federacije BiH
AKO CINIENICNI OPIS DJELA NE SADRŽI OPIS UZROČNO-POSLEDICNE VEZE IZMEDU UTVRĐENE KOLICINE ALKOHOLA U KRVI OPTUŽENOG I KRŠENJA SAOBRAĆAJNOG PROPISA O NEPRILAGODENOJ BRZINI KOJA JE U KONKRETNOM SLUCAJU BILA NEPOSREDNI UZROK NASTANKA SAOBRAĆAJNE NEZGODE, A NITI CINIENICE I OKOLNOSTI KOJE BI UKAZIVALE NA TO DA JE KRŠENJE SAOBRAĆAJNOG PROPISA O NEPODEŠENOJ BRZINI BILO GRUBO ILI BEZOBZIRNO, ONDA SE RADNJE OPTUŽENOG MOGU PRAVNO KVALIFIKOVATI SAMO KAO KRIVICNO DJELO TEŠKO KRIVICNO DJELO PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA IZ ČLANA 336. STAV 4. U VEZI SA ČLANOM 332. STAV 3. KZ FBiH.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 070-0-Kž-06-000056 od 23.03.2006. g.).

<----->

Neukazivanje pomoći osobi ozlijeđenoj u prometnoj nezgodi

Član 337. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije BiH
ZA POSTOJANJE KRIVIČNOG DJELA NEUKAZIVANJE POMOCI OSOBI OZLIJEĐENOJ U PROMETNOJ NEZGODI IZ ČLANA 337. STAV 2. U VEZI SA STAVOM 1. KZ FBiH NIJE BITNA OKOLNOST ŠTO BI, ZBOG TEŽINE I BROJNOSTI POVREDA KOJE JE ZADOBIO OŠTECENI U PROMETNOJ NEZGODI, NJEGOVA SMRT NASTUPILA I POD UVJETOM DA MU JE PRUŽENA BLAGOVREMENA MEDICINSKA POMOC U ZDRAVSTVENOJ USTANOVI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 070-0-Kžk-09-000005 od 28.05.2009. g.).

<----->

Pitanje nužne odbrane

Član 26. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
POŠTO JE OPTUŽENI ZAUSTAVIO VOZILO IAKO JE SA ISTIM MOGAO PROCI PUTEM DO SVOJE VIKENDICE, ZATIM IZAŠAO IZ VOZILA NOSEĆI PIŠTOLJ U RUCI, DAKLE, LATIO SE PIŠTOLJA KADA NJEGOVA SIGURNOST NIJE BILA UGROŽENA OD STRANE MLADICA KOJI SU STAJALI NA PUTU ODNOSNO PORED PUTA, A POTOM ISPALIO JEDAN HITAC U ZRAK I UDARIO OŠTECENOG U POTILJAK GLAVE, TE PIŠTOLJ USMJERIO U NJEGOVOM PRAVCU ONDA SVE TE NJEGOVE

RADNJE PREDSTAVLJAJU PROTIVPRAVAN NAPAD NA OŠTECENOG. RADI TOGA SE OPTUŽENI NE MOŽE USPJEŠNO POZVATI NA NUŽNU ODBRANU BEZ OBZIRA ŠTO JE PRIJE ISPALJIVANJA HICA IZ PIŠTOLJA U OŠTECENOG OD NJEGA ZADOBIO UDARAC PESNICOM U LICE, JER SE U NASTALOJ SITUACIJI TAKVO POSTUPANJE OŠTECENOG NE MOŽE SMATRATI PROTIVPRAVNIM NAPADOM VEC NAPROTIV ODBIJANJEM NAPADA OPTUŽENOG.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 K 004273 10
Kž 2 od 02.03.2011. g.)

<----->

Neopravdan zahtjev za zamjenu novčanom kaznom kazne zatvora

Član 43.a). Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

SUD CE ODBITI ZAHTJEV OSUĐENOG ZA ZAMJENU NOVČANOM KAZNOM KAZNE ZATVORA AKO NADE DA SE U KONKRETNOM SLUCAJU SVRHA KRIVICNOPRAVNIH SANKCIJA I IZVRŠENJA KAZNE ZATVORA NE BI MOGLA OSTVARITI ZAMJENOM IZRECENE KAZNE ZATVORA NOVČANOM KAZNOM.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 07 0 K 004228 11
Kž 2 od 28.01.2011.g.).

<----->

PRAVNO SHVATANJE VRHOVNOG SUDA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE O PRIMJENI ČLANA 43A. KRIVIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. Za odlučivanje o zahtjevu osuđenog za zamjenu kazne zatvora do jedne g. novčanom kaznom, stvarno i mjesno nadležan je prvostepeni sud koji je donio pravomoćnu presudu kojom je izrečena kazna zatvora.
2. U okviru stvarno i mjesno nadležnog suda, funkcionalno nadležno za postupanje po tom zahtjevu je vanraspravno vijeće (Član 23. stav 6. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine) odnosno sudija pojedinac ako je riječ o djelu za koje je nadležan sudija pojedinac.
3. Odluku o zahtjevu osuđenog sud donosi nakon održanog ročišta na kojem je strankama i branitelju bilo omogućeno kontradiktorno raspravljanje o zahtjevu odnosno okolnostima koje su od značaja za donošenje odluke o zahtjevu.
4. Ukoliko usvoji zahtjev osuđenog, sud će donijeti presudu kojom će kaznu zatvora do jedne g. izrečene pravomoćnim presudom zamijeniti novčanom kaznom, a, ukoliko nade da je zahtjev neosnovan donijeće rješenje o njegovom odbijanju.
5. Pri zamjeni kazne zatvora novčanom kaznom jedan dan kazne zatvora izjednačava se sa 100,00 (stotinu) KM novčane kazne a sa jednim dnevnim iznosom novčane kazne kada je utvrđeni dnevni iznos novčane kazne veći od 100,00 (stotinu) KM.
6. Pri odlučivanju o zamjeni kazne zatvora novčanom kaznom sud će voditi računa o svim relevantnim okolnostima koje se odnose na ličnost osuđenog i učinjeno krivično djelo kao o svrsi kažnjavanja i svrsi izvršenja kazne zatvora.

Ovo Pravno shvatanje usvojeno je na sjednici Krivičnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 01.11.2011. g.

<----->

Nečovječno postupanje

Član 144. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ

NEČOVJEČNO POSTUPANJE JE JEDNA OD ZAKONOM ODREĐENIH RADNJI
UČINJENJA KRIVIČNOG DJELA RATNI ZLOČIN PROTIV RATNIH
ZAROBLJENIKA IZ ČLANA 144. PREUZETOG KZ SFRJ I STOGA KAO
PRAVNI POJAM MORA U ČINJENIČNOM OPISU DJELA U IZRECI PRESUDE
BITI KONKRETIZOVAN STVARNIM ČINJENICAMA I OKOLNOSTIMA KOJE SU
ČINILE NJEGOVU SADRŽINU. STOGA, S OBZIROM DA JE Taj pravni
pojam, UNESEN U PREAMBULU ČINJENIČNOG OPISA DJELA U IZRECI
PRESUDE, KONKRETIZIRAN U JEDNOJ OD TAČAKA KOJE SLIJEDE IZA
PREAMBULE NAVODIMA DA JE OPTUŽENI F.M. MALTRETIRAO RATNE
ZAROBLJENIKE I TO TAKO ŠTO JE RATNE ZAROBLJENIKE Z.A. I T.S.
UDARAO RUKAMA I ŠAKAMA, PRAVILNO JE PRVOSTEPENI SUD IZVRŠIO
PODVOĐENJE UTVRĐENIH ČINJENICA I OKOLNOSTI POD Taj pravni
pojam.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 070-0-Kžž-09-000011 od 27.01.2010. g.)

<----->

Neutvrđen identitet člana grupe

Član 2. stav 16. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA POSTOJANJE KVALIFIKOVANOG OBLIKA KRIVIČNOG DJELA RAZBOJNIŠTVA IZ ČLANA 289.
STAV 2. U VEZI SA STAVOM 1. I U VEZI SA ČLANOM 31. KZ FBiH, UČINJENOG U SASTAVU
GRUPE KOJA PREDSTAVLJA UDRUŽENJE NAJMANJE TRI OSOBE, NIJE OD ZNAČAJA OKOLNOST
DA NIJE UTVRĐEN IDENTITET JEDNE OD TIH OSOBA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 K 001576 09 Kž 4 od 26.11.2009. g.)

<----->

Otežavajuće okolnosti

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

OKOLNOSTI DA SE OŠTEĆENI PRIDRUŽUJE KRIVIČNOM GONJENJU
OPTUŽENOG I DA PREMA NJEMU POSTAVLJA IMOVINSKOPRAVNI
ZAHTEJ NE MOGU SE CIJENITI OPTUŽENOM KAO OTEŽAVAJUĆE JER SE
RADI O UOBIČAJENOM STAVU OŠTEĆENIH PREMA KRIVIČNOM GONJENJU
OPTUŽENIH I KORIŠTENJU NJIHOVIH ZAKONSKIH PRAVA DA U
KRIVIČNOM POSTUPKU PODNESU PRIJEDLOG ZA OSTVARENJE
IMOVINSKOPRAVNOG ZAHTEJA NASTALOG USLJED UČINJENJA
KRIVIČNOG DJELA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 03 0 K 001554 09 Kž 2 od 27.10.2009. g.)

<----->

Ubistvo na podmukao način

Član 166. stav 2. tačka a) Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

KOD KRIVIČNOG DJELA UBISTVA NA PODMUKAO NAČIN POSTOJANJE SUBJEKTIVNIH I OBJEKTIVNIH ELEMENATA NEOPHODNIH ZA OCJENU USMRĆENJA DRUGOG KAO USMRĆENJA NA PODMUKAO NAČIN PROCJENJUJE SE PREMA POSTUPCIMA OPTUŽENOG U ODNOSU NA OŠTEĆENOG, A NE U ODNOSU NA OKOLINU. RADI TOGA SU ZA POSTOJANJE OVOG KRIVIČNOG DJELA NEBITNE OKOLNOSTI DA SE DOGAĐAJ DESIO NA JAVNOM MJESTU ZA VRIJEME DANA I DOBRE VIDLJIVOSTI, TE DA OPTUŽENI NA LICU NIJE IMAO NIKAKVU MASKU I DA SU TO OKOLNOSTI KOJE NISU OMOGUĆAVALE DA UBISTVO OSTANE NEOTKRIVENO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 04 0 K 000821 10 Kž 2 od 14.04.2010. g.).

<----->

Upotrebna lažne javne isprave

Član 373. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

AKO JE OPTUŽENI UPOTRIJEBO VOZAČKU DOZVOLU KOJA JE PRETHODNO KAO IZGUBLJENA BILA OGLAŠENA NEVAŽEĆOM, ONDA UPOTREBA TAKVE VOZAČKE DOZVOLE PREDSTAVLJA UPOTREBU LAŽNE JAVNE ISPRAVE JER SE ONAJ KO JE NA NJOJ BIO OZNAČEN KAO NJEN IZDAVATELJ VIŠE NIJE MOGAO SMATRATI NJENIM IZDAVATELJEM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Kžž-09-000013 od 10.03.2010.g.)

<----->

Značenje pravnog pojma institucija kao obilježja krivičnog djela

Član 384. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

S OBZIROM DA SE U ZAKONSKOM OPISU KRIVIČNOG DJELA PRONEVJERE U SLUŽBI IZ ČLANA 384. KZ FBiH KAO UČINITELJ DJELA NE ODREĐUJE ISKLJUČIVO SLUŽBENA ILI ODGOVORNA OSOBA, ZATIM DA SE U ZAKONSKOM OPISU DJELA KAO PREDMET DJELA NE ODREĐUJE SAMO NOVAC, VRIJEDNOSNI PAPIRI ILI DRUGE POKRETNINE POVJERENE ODREĐENOJ OSOBI U SLUŽBI NEGO I NOVAC, VRIJEDNOSNI PAPIRI ILI DRUGE POKRETNINE POVJERENE ODREĐENOJ OSOBI UOPĆE NA RADU, DA ČLAN 2. KZ FBiH (ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU) NE SADRŽI ZAKONSKU DEFINICIJU POJMA „INSTITUCIJA“, DA ZAKONSKI OPIS DJELA NE SADRŽI BLIŽE OZNAČENJE POJMA „INSTITUCIJA“ U SMISLU OGRANIČENJA TOG POJMA SAMO NA JAVNE INSTITUCIJE ILI SAMO NA INSTITUCIJE VLASTI, TE DA SE U ZAKONSKOM OPISU OVOG KRIVIČNOG DJELA NE GOVORI O INSTITUCIJAMA FEDERACIJE NEGO O INSTITUCIJAMA U FEDERACIJI, OČITO JE DA SE POJAM „INSTITUCIJA“ IZ ZAKONSKOG OPISA NAVEDENOG

KRIVIČNOG DJELA MORA SHVATITI KAO SVAKI OBLIK PRAVNO ORGANIZOVANOG RADA, A ŠTO SU SVAKAKO I PRIVATNA PREDUZEĆA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-Kžk-07-000018 od 18.02.2010. g.)

<----->

Dogovor saučinitelja

Član 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA SVOJSTVO SAUCINITELJA U UCINJENJU ODREĐENOG KRIVIČNOG DJELA NIJE NEOPHODNO DA POJEDINOSTI PROUZROKOVANJA POSLJEDICE ODNOSNO POJEDINOSTI NACINA PREDUZIMANJA RADNJE IZVRŠENJA BUDU OBUHVACENE DOGOVOROM SAUCINITELJA, IZRICITIM ILI PRECUTNIM, PA STOGA NE MORAJU BITI NI OBUHVACENE SVIJEŠĆU SVAKOG SAUCINITELJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 04 0 K 000307 09 Kž 3 od 30.09.2009. g.).

<----->

Saučiniteljstvo i podjela plijena

Član 31. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

S OBZIROM NA ODREDBU ČLANA 31. KZ FBiH, PREMA KOJOJ SAUCINITELJSTVO POSTOJI KADA VIŠE OSOBA ZAJEDNICKI UCINE KRIVICNO DJELO ILI PREDUZIMAJUCI ŠTO DRUGO CIME NA ODLUCUJUCI NACIN DOPRINOSE UCINJENJU KRIVIČNOG DJELA, ONDA SE ZAKLJUČAK SUDA DA SU OPTUŽENI POSTUPALI KAO SAUCINITELJI NE MOŽE DOVESTI U PITANJE ŽALBENIM NAVODIMA DA NEMA DOKAZA KOJI SE ODOSE NA PODJELU PLIJENA IZMEĐU SAUCINITELJA. OVO ZBOG TOGA, ŠTO PODJELA PLIJENA SLIJEDI NAKON UCINJENJA KRIVIČNOG DJELA I NE PREDSTAVLJA NUŽNI KONSTITUTIVNI DIO SAUCINITELJSTVA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 04 0 K 000307 09 Kž 3 od 30.09.2009. g.).

<----->

Zamjena kazne zatvora novčanom kaznom

Član 43.a. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

BUDUCI DA KZ FBiH ZAMJENU IZRECENE KAZNE ZATVORA NOVCANOM KAZNOM VEZUJE ISKLJUCIVO ZA TEŽINU IZRECENE KAZNE, A NE I ZA TEŽINU KAZNE PROPISANE U ZAKONU ZA ODNOSNO KRIVICNO DJELO, ZAKLJUČAK SUDA O OSNOVANOSTI ZAHTJEVA ZA ZAMJENU IZRECENE KAZNE ZATVORA U TRAJANJU DO JEDNE G. NE MOŽE SE TEMELJITI ISKLJUCIVO NA TEŽINI ZAKONOM PROPISANE KAZNE ZA PREDMETNO KRIVICNO DJELO.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 07 0 K 004228 10 Kž od 12.10.2010. g.).

Saizvršilačko svojstvo

Član 251. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

POŠTO JE OPTUŽENA P.M. PRI DOVODENJU ODNOSNO ODRŽAVANJU U ZABLUDI OŠTECENIH NASTUPALA KAO PREDSTAVNIK AGENCIJE „NEKRETNINA 2A“, KOJOM JE KAKO JE UTVRĐENO FAKTICKI UPRAVLJALA, TE DA KAO UCINITELJ KRIVIČNOG DJELA PRIJEVARE U PRIVREDNOM POSLOVANJU IZ ČLANA 251. KZ FBiH U ZAKONU NIJE ODREĐENA ODGOVORNA OSOBA NEGO ONAJ KO RADNJE PREDUZIMA KAO PREDSTAVNIK ILI ZASTUPNIK PRAVNE OSOBE, ONDA SE NJENO SAIZVRŠILACKO SVOJSTVO NE MOŽE NEGIRATI ŽALBENIM NAVODIMA DA ONA NIJE IMALA FORMALNOPRAVNO SVOJSTVO ODGOVORNE OSOBE I DA JE UGOVORE SA OŠTECENIMA

ZAKLJUČIVALA OPTUŽENA K.N. ZAMJENICA DIREKTORICE POMENUTE AGENCIJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 09 0 K 000374 10 Kž
6 od 13.07.2010. g.)

<----->

Protivpravna imovinska korist kao obilježje Krivičnog djela

Član 251. stav 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

IZ ZAKONSKOG OPISA KRIVIČNOG DJELA PRIJEVARE U PRIVREDNOM POSLOVANJU IZ ČLANA 251. KZ FBiH VIDLJIVO JE DA JE ZA POSTOJANJE OSNOVNOG OBLIKA OVOG KRIVIČNOG DJELA IZ STAVA 1. TOG ČLANA POTREBNO DA UCINITELJ POSTUPA S CILJEM PRIBAVLJANJA PROTIVPRAVNE IMOVINSKE KORISTI PRAVNOJ OSOBI CIJI JE ON ZASTUPNIK ILI PREDSTAVNIK ILI DRUGOJ PRAVNOJ OSOBI, TE DA JE, ZA POSTOJANJE KVALIFICIRANOG OBLIKA OVOG KRIVIČNOG DJELA IZ ČLANA 251. STAV 3. KZ FBiH, ZA KOJE JE OPTUŽENA P.M. OGLAŠENA KRIVOM PRVOSTEPENOM PRESUDOM, POTREBNO DA JE PRIBAVLJENA IMOVINSKA KORIST ILI DA JE PROUZROKOVANA ŠTETA KOJA PRELAZI IZNOS OD 50.000,00 KM. S OBZIROM DA JE U CINJENICNOM OPISU DJELA U IZRECI POBIJANE PRESUDE JASNO NAVEDENO U KOJIM IZNOSIMA JE UCINJENJEM DJELA DRUGOME – POJEDINIM OŠTECENIMA PROUZROKOVANA ŠTETA (TE U TIM IZNOSIMA I PRIBAVLJENA KORIST PRIVREDNIM DRUŠTVIMA NEKRETNINE P. I NEKRETNINE 2A) I DA JE NEKIMA OD OŠTECENIH PROUZROKOVANA ŠTETA KOJA PRELAZI IZNOS OD 50.000,00 KM, NENAVODENJEM U IZRECI PRESUDE KOLIKA JE IMOVINSKA KORIST PRIBAVLJENA KOJEM PRIVREDNOM DRUŠTVU IZREKA POBIJANE PRESUDE NIJE UCINJENA NERAZUMLJIVOM BUDUCI DA CINJENICNI OPISI DJELA U IZRECI PRESUDE SADRŽE SVE ŠTO JE POTREBNO DA SE TA DJELA ODREDE ODNOSNO DA SE IZVRŠI PRAVILNA PRAVNA OCJENA KRIVIČNOG DJELA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 09 0 K 000374 10
Kž 6 od 13.07.2010. g.)

<----->

Pokušaj Krivičnog djela iznude

Član 295. stav 2. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa čl. 28. i 29. Krivičnog zakona FBiH

NE RADI SE O NEPODOBNOM POKUŠAJU UCINJENJA KRIVIČNOG DJELA IZNUDE VEC O POKUŠAJU KRIVIČNOG DJELA IZNUDE IZ ČLANA 295. STAV 2. U VEZI SA STAVOM 1. I U VEZI SA ČLANOM 28. I 29. KZ FBiH AKO JE OPTUŽENI PREDUZIMAO RADNJE PRINUDAVANJA OŠTECENOG, DA MU PRODA UGOSTITELJSKI OBJEKAT KOJI NIJE NJEGOVO VLASNIŠTVO, BEZ OBZIRA ŠTO KAO KUPAC NE BI MOGAO STECI PRAVO VLASNIŠTVA NA TOM OBJEKTU. OVO ZBOG TOGA, JER TAKAV KUPOPRODAJNI UGOVOR NIJE MORAO U SMISLU OBLIGACIONOPRAVNIH ODNOSA BITI ISPRAVAN, VEC JE BILO DOVOLJNO DA JE OPTUŽENI SMATRAO DA CE PRINUDAVANJEM OŠTECENOG NA ZAKLJUCENJE OVAKVOG UGOVORA I OVAKVOM KUPOVINOM OD NEVLASNIKA NAKON ULASKA U POSJED UGOSTITELJSKOG OBJEKTA MOCI VRŠITI NJEGOVU EKSPLOATACIJU U SMISLU PRIBAVLJANJA IMOVINSKE KORISTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 001427 09 Kž
11 od 22.04.2010. g.).

<----->

Krivotvorenje isprave

Član 373. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

OKOLNOST DA SE RADILO O UPOTREBI LAŽNIH PUNOMOCI KOJE SU BILE OVJERENE OD STRANE SUDA DAJE TIM PUNOMOCIMA KARAKTER JAVNIH ISPRAVA BEZ OBZIRA ŠTO JE NESPORNO UTVRĐENO DA ONE NISU BILE POTPISANE OD STRANE NAVODNIH POSLODAVACA. KAKO JE OPTUŽENA UPOTRIJEbila LAŽNE PUNOMOCI ODNOSNO LAŽNE

JAVNE ISPRAVE, UCINILA JE KRIVICNO DJELO KRIVOTVORENJA ISPRAVE IZ ČLANA 373. STAV 2. KZ FBiH.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 000374 10 KŽ
6 od 13.07.2010. g.)

<----->

Svijest o protivpravnosti djela

Član 144. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ

ZA POSTOJANJE KRIVICNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA IZ ČLANA 144. PREUZETOG KZ SFRJ IZMEĐU OSTALOG JE POTREBNO DA POSTUPANJE OPTUŽENOG OBJEKTIVNO PREDSTAVLJA POVREDU PRAVILA MEĐUNARODNOG PRAVA. SAM OPTUŽENI U VRIJEME UČINJENJA TOG KRIVICNOG DJELA NE MORA BITI SVJESTAN DA KRŠI PRAVILA MEĐUNARODNOG PRAVA, VEĆ JE DOVOLJNO DA JE ON BIO SVJESTAN PROTIVPRAVNOSTI TOG DJELA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-07-000196 od 27.03.2008.g.).

<----->

Izvršenje naređenja pretpostavljenih i protivpravnost Krivičnog djela

Član 239. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ

BEZ OBZIRA NA VOJNO NAČELO SUBORDINACIJE OPTUŽENI JE KAO UPRAVNIK ZATVORA BIO OVLAŠTEN I DUŽAN DA U SMISLU ODREDBE ČLANA 239. PREUZETOG KZ SFRJ PROCJENJUJE MOGUĆE POSLJEDICE IZDATIH NAREDBI VOJNE KOMANDE ILI NADREĐENOG STARJEŠINE, TE DA TE NAREDBE UPRAVLJENE NA IZVRŠENJE KRIVICNOG DJELA RATNOG ZLOČINA NE PRENOSI NA IZVRŠENJE ČUVARIMA ZATVORA. RADI TOGA SUPROTNO POSTUPANJU OPTUŽENOG IAKO JE REZULTAT IZVRŠENJA NAREĐENJA NJEGOVIH PRETPOSTAVLJENIH NE ISKLJUČUJE PROTIVPRAVNOST KRIVICNOG DJELA RATNOG ZLOČINA PROTIV RATNIH ZAROBLJENIKA IZ ČLANA 144. PREUZETOG KZ SFRJ.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-07-000196 od 27.03.2008.g.).

<----->

Obilježja djela kao otežavajuća okolnost

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

POŠTO SE IZ ČINJENIČNOG OPISA DJELA IZREKE PRESUDE VIDI, DA JE OPTUŽENI PRILIKOM UČINJENJA KRIVICNOG DJELA, TEŠKO DJELO PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA IZ ČLANA 320. STAV 2. U VEZI SA ČLANOM 315. STAV 1. KZ FBiH SA VOZILOM UPRAVLJAO BRZINOM KOJA ZNATNO PREMAŠUJE DOPUŠTENU BRZINU I U STANJU ALKOHOLISANOSTI, ONDA SE TE ISTE OKOLNOSTI NE MOGU DVOSTRUKO VREDNOVATI I UZETI U OBZIR PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE, JER SU ONE BILE NUŽAN UVJET ZA NJEGOVO POSTOJANJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-07-000349 od 26.09.2007. g.).

<----->

Dovršeni polni odnošaj

Član 203. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA DOVRŠENI POLNI ODNOŠAJ U SMISLU ČLANA 203. KZ FBiH DOVOLJNO JE I SAMO DJELIMIČNO PRODIRANJE MUŠKOG POLNOG ORGANA U ŽENSKI POLNI ORGAN, UZ UTVRĐENJE DA JE DO TOGA DOŠLO UZ UPOTREBU SILE (ILI PRIJETNJE) OD STRANE OPTUŽENOG PREMA OŠTEĆENOJ.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj:09-0-K-09-000153 09 KŽ 3 od 01.07.2009.g.).

<----->

Svojstvo pješaka

Član 336. stav 2. u vezi sa članom 332. stav 1. Krivičnog zakona FBiH

OŠTEĆNI KOJI JE U VRIJEME NASTANKA PROMETNE NEZGODE SPAVAO NA PUTU KADA JE DOŠLO DO NJEGOVOG PREGAŽENJA I VUČENJA VOZILOM PO PUTU NE MOŽE SE SMATRATI PJEŠAKOM, S OBZIROM DA U ODREDBI ČLANA 9. TAČKA 42. ZAKONA O OSNOVAMA SIGURNOSTI PROMETA NA PUTEVIMA U BOSNI I HERCEGOVINI KAO PJEŠAK NIJE NAVEDENA OSOBA KOJA SPAVA (LEŽI) NA PUTU. SAMIM TIM OŠTEĆENI SE NE MOŽE TRETIRATI NI KAO UČESNIK U PROMETU, VEĆ KAO PREPREKA NA PUTU, PA SE JEDINO SA TOG SAOBRAĆAJNO-PRAVNOG ASPEKTA MOŽE ISPITATI DA LI JE OPTUŽENI U VOŽNJI NAPRAVIO PROPUSTE KOJI SU U UZROČNOJ VEZI SA NASTANKOM PROMETNE NEZGODE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽk-09-000005 od 28.05.2009. g.).

<----->

Nepostojanje očigledne nesposobnosti za bezbjednu vožnju

Član 336. stav 2. u vezi sa članom 332. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

UNUTRAŠNJE STANJE OPTUŽENOG UZROKOVANO UPOTREBOM ALKOHOLA KOJE SE OGLEDA U REDUCIRANJU NJEGOVE PSIHOMOTORIKE PREDSTAVLJA POSTOJANJE VAŽNIH ČINJENICA, ALI ONE NISU DOVOLJNE ZA IZVOĐENJE PRAVNOG ZAKLJUČKA DA JE ZBOG TOGA BIO OČIGLEDNO NESPOSOBAN ZA BEZBJEDNU VOŽNJU. OVO BEZ OBZIRA ŠTO JE SVE TO SVOJIM NAVODIMA POTVRDIO I VJEŠTAK ZA SUDSKU MEDICINU, JER SU TAKVI NAVODI NE SAMO IZVAN DOMENA NJEGOVE STRUKE I VJEŠTAČENJA, VEĆ I RADI TOGA ŠTO POSTOJANJE OČIGLEDNE NESPOSOBNOSTI ZA BEZBJEDNU VOŽNJU SPADA U KATEGORIJU PRAVNIH ZAKLJUČAKA ZA ČIJE JE IZVOĐENJE ISKLJUČIVO OVLAŠTEN SAMO SUD.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-08-000408 od 05.02.2009. g.)

<----->

Krivotvorenje isprave

Član 373. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

POŠTO SE POD LAŽNOM ISPRAVOM PODRAZUMIJEVA ISPRAVA KOJU NIJE IZDAO ONAJ KO JE NA NJOJ OZNAČEN KAO IZDAVATELJ, PRI ČEMU JE IRELEVANTNO DA LI JE SADRŽAJ ISPRAVE ISTINIT ILI NIJE, A POD PREINAČENOM PRAVOM ISPRAVOM, ISPRAVA KOD KOJE JE NEOVLAŠĆENO IZMIJENJEN NJEN PRVOBITNI SADRŽAJ U ODNOSU NA PRAVNO RELEVANTNE ČINJENICE, ONDA JE JASNO, BUDUĆI DA SE U ČINJENIČNOM OPISU DJELA U IZRECI POBIJANE PRESUDE U DIJELU KOJI SE ODNOSI NA OPTUŽENE M.A. I K.Č. NE NAVODI DA SU NA ISPRAVAMA ZA KOJE SE POMINJU KAO IZDAVATELJI ISPRAVA OZNAČENA LICA KOJA TE ISPRAVE NISU IZDALA ODNOSNO DA JE NEKO IZMIJENIO NJIHOV PRVOBITNI SADRŽAJ U POGLEDU PRAVNO RELEVANTNIH ČINJENICA, JASNO JE DA TAKAV ČINJENIČNI OPIS DJELA NE SADRŽI BITNA OBILJEŽJA KRIVIČNOG DJELA KRIVOTVORENJA ISPRAVE IZ ČLANA 373. STAV 2. U VEZI SA STAVOM 1. KZ FBiH I DA JE DOSLJEDNO TOME UČINJENA POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA NA NJIHOVU ŠTETU KADA SU ZA TO KRIVIČNO DJELO OGLAŠENI KRIVIM.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH, broj: KŽ-534/04 od 10.03.2005.g.).

<----->

Svojstvo ratnog zarobljenika

Član 144. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ u vezi sa čl. 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.8.1949. g.

MALOLJETSVO SAMO PO SEBI NIJE SVOJSTVO KOJE BI NEKOJ OSOBI ONEMOGUĆAVALO STATUS RATNOG ZAROBLJENIKA, A NITI JE ZA TAKAV STATUS OD ZNAČAJA OKOLNOST DA LI JE NEKA OSOBA, KOJA JE PRIPADNIK ORUŽANIH SNAGA STRANE U SUKOBU, NEPOSREDNO PRIJE NEGO ŠTO SE NAŠLA POD VLAŠĆU NEPRIJATELJA SUDJELOVALA U BORBENIM DEJSTVIMA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-08-000381 od 29.10.2008. g.)

<----->

Zaštićene osobe

Član 144. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ u vezi sa članom 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima

ZAŠTIĆENE OSOBE MOGU BITI ISTOG DRŽAVLJANSTVA KAO I OSOBE KOJE SU PREMA NJIMA PRIMJENILE POSTUPKE KOJI PREDSTAVLJAJU TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG HUMANITARNOG PRAVA, JER JE ZA TAKAV STATUS BITNO DA SE OSOBA NAŠLA U RUKAMA STRANE U SUKOBU ZA KOJU JE NIJE OBAVEZIVALA LOJALNOST I ČIJU ZAŠTITU NIJE UŽIVALA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-08-000381 od 29.10.2008. g.)

<----->

Preventivna (anticipirana) nužna odbrana

Član 26. st. 1. i 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

PREVENTIVNA NUŽNA ODBRANA OD NAVODNOG BUDUĆEG NAPADA NIJE DOZVOLJENA, JER U TAKVOJ SITUACIJI NIJE NEPOSREDNO UGROŽENO PRAVNO DOBRO ODNOSNO ŽIVOT OŠTEĆENIH, A U SUPROTNOM KADA BI TO BILO DOZVOLJENO OČIGLEDNO BI IMALO ZA POSLJEDICU NE SAMO OPĆU NESIGURNOST GRAĐANA, VEĆ I ŠIROKU MOGUĆNOST ZLOUPOTREBE TAKVOG PRAVA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-07-000366 od 13.12.2007. g.).

<----->

Ubistvo na okrutan način

Član 166. stav 2. tačka a) Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

POŠTO POSTOJI KVALIFIKATORNA OKOLNOST USMRĆENJA OŠTEĆNOG NA OKRUTAN NAČIN, S OBZIROM DA SU U DINAMICI DOGAĐAJA OSTVARENI KAKO NJEZIN OBJEKTIVNI ELEMENT JER JE ZBOG 103 UDARCA NOŽEM KOJE MU JE ZADA O OPTUŽENI, OŠTEĆENI TRPIO TEŠKE BOLOVE I PATNJE KOJE PREVAZILAZE INTENZITET BOLOVA I PATNJI KOJI SE MANIFESTUJU KOD OBIČNOG UBISTVA, TAKO I NJEZIN SUBJEKTIVNI ELEMENT JER JE KOD OPTUŽENOG POSTOJALA SVIJEST DA OŠTEĆENOM NANOSI BOLOVE I PATNJE UPRAVO TAKVOG INTENZITETA KOJE JE HTIO, ONDA JE OPTUŽENI UČINIO KRIVIČNO DJELO KVALIFIKOVANOG UBISTVA IZ ČLANA 166. STAV 2. TAČKA A) KZ FBiH.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽk-08-000009-I od 04.11.2008. g.)

<----->

Prouzročenje smrti iz nehata

Član 168. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

AKO SE OPTUŽENI PREDHODNO NIJE UVJERIO DA SE U CIJEVI PIŠTOLJA NALAZI METAK, PA JE NEHOTIČNO PRITISNUO NA OBARAČ PIŠTOLJA, OLAKO DRŽEĆI DA SE U CIJEVI PIŠTOLJA NE NALAZI METAK I DA NEĆE DOĆI DO ISPALJENJA METKA I KAKO JE NAKON PRITISKANJA NA OBARAČ DOŠLO DO ISPALJENJA METKA IZ PIŠTOLJA KOJIM JE POGODIO OŠTEĆENU U LIJEVU SLJEPOČNU STRANU GLAVE OD KOJE POVREDE JE UMRLA, ONDA SE RADI O NJEGOVOM NEHATNOM POSTUPANJU, JER JE, IAKO SVJESTAN DA USLJED NJEGOVOG ČINJENJA MOŽE NASTUPITI ZABRANJENA POSLJEDICA, OLAKO DRŽAO DA ONA NEĆE NASTUPITI ILI DA ĆE JE MOĆI SPRIJEČITI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽk-08-000002 od 20.5.2008. g.).

<----->

Načelo povjerenja u prometu

Član 336. stav 2. u vezi sa članom 332. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

BEZ OBZIRA ŠTO JE OŠTEĆENI UPRAVLJAJUĆI SA VOZILOM PRAVOVREMENO MOGAO UOČITI DOLAZAK VOZILA OPTUŽENOG I ODUSTAJANJEM ILI ODLAGANJEM SKRETANJA U LIJEVO SA KOLOVOZNE TRAKE KOJOM SE DO TADA KRETAO NA KOLOVOZNU TRAKU KOJOM SE IZ SUPROTNOG SMJERA KRETAO OPTUŽENI SAČEKATI PROLAZAK VOZILA KOJIM JE UPRAVLJAO OPTUŽENI I TAKO IZBJEĆI PROMETNU NEZGODU, OPTUŽENI JE TAKOĐE U INTERAKCIJI SA OŠTEĆENIM UZROKOVAO NJEZIN NASTANAK, JER SE VOZILOM KRETAO BRZINOM OD 103 KM/H IAKO JE BRZINA BILA OGRANIČENA NA 40 KM/H USLJED ČEGA NIJE MOGAO SVOJE VOZILO ZAUSTAVITI PRIJE MJESTA KONTAKTA S VOZILOM OŠTEĆENOG A ŠTO BI S OBZIROM NA UDALJENOST OD MJESTA KONTAKTA DVA VOZILA NA KOJOJ JE ZAPOČEO KOČENJE, MOGAO UČINITI DA SE KRETAO U GRANICAMA DOPUŠTENE BRZINE, PA SE ZBOG TAKVOG NEPROPISNOG UPRAVLJANJA VOZILOM NE MOŽE USPJEŠNO POZVATI NA NAČELO POVJERENJA U PROMETU, NA KOJE NAČELO SE MOŽE POZVATI SAMO ONAJ UČESNIK U PROMETU ČIJE JE UPRAVLJANJE VOZILOM BILO U SKLADU SA PROMETNIM PROPISIMA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 070-0-KŽ-07-000349 od 26.09.2007. g.)

<----->

Grupa ljudi kao obilježje kaznenog djela

Članak 2. stavak 16. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

POŠTO JE PREMA ČINJENIČNOM OPISU DJELA IZ PRVOSTEPENE PRESUDE OPTUŽENIK OGLAŠEN KRIVIM, DA JE NAKON PREDHODNOG DOGOVORA ZAJEDNO SA DVIJE MALODOBNE OSOBE FIZIČKI NAPAO OŠTEĆENIKA I OVOME ODUZEO VOKMEN U NAMJERI PRIBAVLJANJA PROTIVPRAVNE IMOVINSKE KORISTI, ONDA SE U TOM SLUČAJU NE RADI O POČINJENJU KAZNENOG DJELA RAZBOJSTVA IZ ČLANKA. 289. STAVAK 2. KZ FBiH UČINJENOG U SASTAVU GRUPE LJUDI, VEĆ O OSNOVNOM OBLIKU TOG KAZNENOG DJELA IZ STAVKA 1. ISTOG ČLANKA. OVO RADI TOGA, JER JE PREMA ZAKONSKOJ ODREDBI ČLANKA 2. STAVAK 16. POMENUTOG ZAKONA GRUPA LJUDI UDRUŽENJE OD NAJMANE TRI OSOBE KOJE SU POVEZANE RADI TRAJNOG, PONOVLJENOG ILI POVREMENOG ČINJENJA KAZNENIH DJELA, DAKLE NE JEDNOG KAKO JE TO NAVEDENO U ČINJENIČNOM OPISU DJELA VEĆ VIŠE DJELA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000604 od 20. 03. 2008. g.)

<----->

Član 55. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
S OBZIROM DA KRIVIČNO DJELO RAZBOJNIŠTVA IZ ČLANA 289. KZ FBiH
PREDSTAVLJA KRIVIČNO DJELO KOD KOJEG JE ZAŠTITNI OBJEKAT NE
SAMO IMOVINA NEGO I ŽIVOT ILI TJELO LJUDI, DAKLE, LIČNO DOBRO,
ONDA JE ZA POSTOJANJE PRODUŽENOG KRIVIČNOG DJELA
RAZBOJNIŠTVA NEOPHODNO POSTOJANJE ISTOVJETNOSTI OŠTEĆENOG
KOD SVIH UČINJENIH KRIVIČNIH DJELA I SAMO U TOM SLUČAJU VIŠE
KRIVIČNIH DJELA RAZBOJNIŠTVA, UZ ISPUNJENJE OSTALIH UVJETA,
MOŽE PREDSTAVLJATI JEDINSTVENU CJELINU.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000579 od 29.01.2008. g.)

<----->

Afektivno stanje jake razdraženosti

Član 167. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

JAKOM RAZDRAŽENOŠĆU U SMISLU KRIVIČNOG DJELA UBISTVA NA MAH IZ ČLANA 167. U VEZI SA ČLANOM 28. STAV 1. KZ FBiH NE MOŽE SE SMATRATI SVAKO TAKVO AFEKTIVNO STANJE, POGOTOVU KADA IZ NAVODA VJEŠTAKA PSIHIJATRA PROIZILAZI DA JE OPTUŽENI USLJED SVOJIH LIČNIH SVOJSTAVA, PREOSJETLJIVOSTI I PLAŠLJIVOSTI DOVEDEN U STANJE OVOG INTENZIVNOG AFEKTA, VEĆ SE POD TIM PRAVNIM POJMOM PODRAZUMJEVA SAMO TAKVO AFEKTIVNO STANJE KOJE JE NASTUPILO PRIJE UČINJENJA KRIVIČNOG DJELA I PO OBJEKTIVNOJ OCJENI JE UZROKOVANO NAPADOM, ZLOSTAVLJANJEM ILI TEŠKIM VRIJEĐANJEM OD STRANE OŠTEĆENOG.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000516 od 14.02.2008. g.)

<----->

Član 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona SFRJ
AKO ČINJENIČNI OPIS RADNJI KOJE SE OPTUŽENOM STAVLJAJU NA TERET
SADRŽI ČINJENICE I OKOLNOSTI IZ KOJIH BI PROIZILAZILO DA SU TAKVE
NJEGOVE RADNJE IZAZVALE STRAH, NESIGURNOST I PONIŽENJE KOD
ODREĐENIH CIVILA, ALI NE I DA JE TE RADNJE SMIŠLJENO PREDUZEO
UPRAVO DA BI KOD CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZAZVAO OSJEČAJ
STRAHA, NESIGURNOSTI I PONIŽENOSTI, A NITI ČINJENICE I OKOLNOSTI
DA SU TE RADNJE PREDUZETE U SKLOPU PRIMJENJIVANJA SMIŠLJENIH
MJERA ZASTRAŠIVANJA I TERORA PREMA CIVILNOM STANOVNIŠTVU,
ONDA TAKAV OPIS DJELA NE SADRŽI OBILJEŽJA KRIVIČNOG DJELA
RATNOG ZLOČINA PROTIV CIVILNOG STANOVNIŠTVA IZ ČLANA 142.
STAV 1. PREUZETOG KZ SFRJ.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000168 od 24.04.2007.g.)

<----->

Međunarodni oružani sukob

Član 142. stav 1. Krivičnog zakona SFRJ

OKOLNOST DA SE PREDMETNI DOGAĐAJ DESIO 19.06.1992.G. ODNOSNO PRIJE 20.06.1992. G. KADA JE ODLUKOM PREDSJEDNIŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE, U BOSNI I HERCEGOVINI PROGLAŠENO RATNO STANJE, NE DOVODI U PITANJE UTVRĐENJE SUDA DA SE Taj DOGAĐAJ DESIO U VRIJEME I U VEZI SA MEĐUNARODNIM SUKOBOM KOJI JE POSTOJAO U BOSNI I HERCEGOVINI. OVO S OBZIROM NA REZOLUCIJU VIJEĆA SIGURNOSTI UN BROJ 752 OD 15.05.1992.G. KOJOM JE OD SVIH STRANA U SUKOBU I OSTALIH KOJIH SE TO TIČE U BOSNI I HERCEGOVINI ZATRAŽENA TRENUTAČNA OBUSTAVA BORBE, ZATIM DA SE SVI OBLICI MJEŠANJA UKLJUČIVŠI I VOJNE KOJI DOLAZE IZVAN BOSNE I HERCEGOVINE ODMAH OBUSTAVE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-06-000159 od 19.09.2006.g.)

<----->

Umišljaj na lišenje života

Član 37. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

IAKO JE OPTUŽENI PUCANJEM IZ PIŠTOLJA OŠTEĆENOM NANIO TEŠKU TJELESNU OZLJEDU U PREDJELU TRBUHA, ODNOSNO DIO TIJELA U KOJEM SE NALAZE VITALNI ORGANI, ZA IZVOĐENJE PRAVNOG ZAKLJUČKA O TOME DA LI JE UMIŠLJAJ OPTUŽENOG BIO USMJEREN NA USMRĆENJE OŠTEĆENOG ILI NJEGOVO TEŠKO TJELESNO OZLIJEĐIVANJE OD ZNAČAJA JE NE SAMO PROUZROKOVANA POSLJEDICA NEGO I TO DA LI JE RADNJE KOJE JE OPTUŽENI PREDUZEIO UKAZUJU DA JE ON HTIO ILI PRISTAO NA USMRĆENJE OŠTEĆENOG ILI NE. POŠTO JE U POBIJANOJ PRESUDI PRAVILNO UTVRĐENO DA JE OPTUŽENI PRI ISPALJENJU HITCA U PRAVCU OŠTEĆENOG DRŽAO PIŠTOLJ USMJEREN NADOLJE, TJ. PREMA DONJEM DIJELU TIJELA OŠTEĆENOG ONDA JE S OBZIROM NA TU OKOLNOST KOD OPTUŽENOG POSTOJAO UMIŠLJAJ NA TEŠKO TJELESNO OZLIJEĐIVANJE OŠTEĆENOG, A NE NA NJEGOVO USMRĆENJE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-06-000269 od 26.09.2006. g.).

<----->

Propust oštećenih da se vežu sigurnosnim pojasem

Član 21. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

SA ASPEKTA POSTOJANJA KRIVIČNOG DJELA TEŠKO KRIVIČNO DJELO PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA IZ ČLANA 336. STAV 2. U VEZI SA ČLANOM 332. STAV 1. KZ FBiH NIJE OD ZNAČAJA OKOLNOST AKO SMRTNO STRADALI OŠTEĆENI U TOJ SAOBRAĆAJNOJ NEZGODI NISU BILI VEZANI SIGURNOSNIM POJASEVIMA, JER TA OKOLNOST NE ISKLJUČUJE KRIVIČNOPRAVNU RELEVANTNU UZROČNA POVEZANOST IZMEĐU PROPUSTA U VOŽNJI OPTUŽENOG I POSLJEDICA (KAKO OSNOVNE TAKO I TZV. TEŽE POSLJEDICE), ALI MOŽE BITI OD ZNAČAJA ZA ODLUKU O KAZNI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-000006 od 05.04.2007.)

<----->

Odbijanje davanja odgovora na pitanja kao otežavajuća okolnost

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

OPTUŽENOJ SE NE MOŽE KAO OTEŽAVAJUĆA OKOLNOST CJENITI TO ŠTO PRILIKOM DAVANJA ISKAZA NIJE HTJELA DA ODGOVARA NA PITANJA VEZANA ZA KRIVIČNO DJELO, S OBZIROM DA, PREMA ODREDBI ČLANA 6. STAV 3. ZKP FBiH NIJE DUŽNA IZNIJETI SVOJU ODBRANU NITI ODGOVARATI NA POSTAVLJENA PITANJA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000228 od 05.06.2007.g.)

<----->

Teške i lake tjelesne povrede kao otežavajuće okolnosti

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

OKOLNOSTI NE OVISI POSTOJANJE OVOG KRIVIČNOG DJELA. KAO OTEŽAVAJUĆE I OLAKŠAVAJUĆE OKOLNOSTI KOJE UTIČU NA ODMJERAVANJE KAZNE, MOGUĆE JE UZETI SAMO ONE OKOLNOSTI KOJE SU IZVAN BIĆA KRIVIČNOG DJELA ZA KOJE JE OPTUŽENI OGLAŠEN KRIVIM. RADI TOGA JE SUD PRAVILNO POSTUPIO KADA JE OPTUŽENOM PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE ZA KRIVIČNO DJELO TEŠKO DJELO PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA IZ ČLANA 336. STAV 2. U VEZI SA ČLANOM 332. STAV 1. KZ FBiH ZA ČIJE POSTOJANJE JE DOVOLJNO NASTUPANJE SMRTI JEDNE OSOBE (OBJEKTIVNI UVJET INKRIMINACIJE), KAO OTEŽAVAJUĆE OKOLNOSTI CJENIO DA SU JOŠ DVIJE OSOBE ZADOBILE TEŠKE TJELESNE POVREDE I JEDNA OSOBA LAKE TJELESNE POVREDE, JER OD TIH OKOLNOSTI NE OVISI POSTOJANJE OVOG KRIVIČNOG DJELA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije, broj 070-0-KŽ-07-00081 od 11.04.2007. g.)

<----->

Kajanje kao olakšavajuća okolnost

Član 49. Krivičnog Zakona Federacije Bosne i Hercegovine

PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE SUD NE MOŽE UZETI U OBZIR I CJENITI KAO OLAKŠAVAJUĆU OKOLNOST SAMO IZJAVU OPTUŽENOG DA SE KAJE ZA UČINJENO KRIVIČNO DJELO, AKO SE IZ TE IZJAVE NE VIDI U ČEMU JE TO KAJANJE KONKRETNO SADRŽANO. OVO ZBOG TOGA, JER DA BI IZRAŽENO KAJANJE MOGLO PREDSTAVLJATI OLAKŠAVAJUĆU OKOLNOST POTREBNA JE MANIFESTACIJA STVARNOG, A NE SAMO VERBALNOG KAJANJA OPTUŽENOG ZA UČINJENO KRIVIČNO DJELO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000224 od 16.08.2007. g.)

<----->

Elementi krivičnih djela kao otežavajuće okolnosti

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona federacije Bosne i Hercegovine

OKOLNOSTI DA JE OPTUŽENI DJELO UČINIO NOSEĆI SA SOBOM OPASNO ORUĐE-NOŽ, ZATIM DA JE TIM NOŽEM PRIJETIO OŠTEĆENIMA I DA JE KOD OŠTEĆENIH IZAZVAO STRAH I UZNEMIRENOST, TE DA JE DJELO UČINIO SA NAMJEROM SU OKOLNOSTI KOJE ULAZE U ZAKONSKA OBILJEŽJA KRIVIČNIH DJELA ZA KOJA JE OPTUŽENI OGLAŠEN KRIVIM, PA SE STOGA TE OKOLNOSTI NE MOGU OPTUŽENOM DVOSTRUKO VREDNOVATI I PRI UTVRĐIVANJU POSTOJANJA ZAKONSKIH ELEMENATA KRIVIČNIH DJELA ZA KOJA JE OGLAŠEN KRIVIM I PRI ODMJERAVANJU KAZNE KAO OTEŽAVAJUĆE OKOLNOSTI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000388 od 11.09.2007. g.)

<----->

Nepružanje pomoći kao otežavajuća okolnost

Član 49. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

PRILIKOM ODMJERAVANJA KAZNE OPTUŽENOM, KOJI JE IZ VATRENOG ORUŽJA PUCAO U OŠTEĆENOG KAKO BI GA LIŠIO ŽIVOTA, SUD NIJE MOGAO UZETI U OBZIR I CJENITI KAO OTEŽAVAJUĆU OKOLNOST TO ŠTO NAKON PUCANJA, OŠTEĆENOM NIJE POKUŠAO POMOĆI I SPASITI ŽIVOT, JER JE TO OKOLNOST KOJA PREDSTAVLJA OSNOV ZA PRAVNI ZAKLJUČAK DA JE

OPTUŽENI LIŠIO ŽIVOTA OŠTEĆENOG SA UMIŠLJAJEM.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07000348 od 07.08.2007.g.)

<----->

Produženo krivično djelo

Član 55. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

ZA POSTOJANJE PRODUŽENOG KRIVIČNOG DJELA RAZBOJNIŠTVA (KAO SLOŽENOG KRIVIČNOG DJELA OD PRINUDE I KRAĐE), IZ ČLANA 289. STAV 1. KZ FBiH, POTREBNO JE IZMEĐU OSTALOG, DA POSTOJI ISTOVJETNOST OŠTEĆENE OSOBE, S OBZIROM DA SE TIM KRIVIČNIM DJELOM PRVENSTVENO UGROŽAVA ŽIVOT ILI TJELO TE OSOBE. KAKO U KONKRETNOM SLUČAJU Taj uvjet nije bio ispunjen, jer su četiri krivičnopravne radnje ovog složenog krivičnog djela učinjene upotrebom prinude na štetu različitih oštećenih osoba, sud je povrijedio krivični zakon u korist optuženog kada je takve radnje optuženog pravno kvalifikovao kao produženo krivično djelo razbojništva.

(Presuda Vrhovnog suda FBiH ,brojKŽ-46/04 od 06. 04.2004. g.)

<----->

Sukcesivno prisvajanje novca

Članak 384. stavak 3. u vezi sa stavkom 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine AKO ČINJENIČNI OPIS DJELA IZ PODNESENE OPTUŽBE SADRŽI ČINJENICE I OKOLNOSTI, PREMA KOJIMA JE OSUMNJIČENIK OBAVLJAJUĆI POSLOVE POSREDOVANJA U OSIGURANJU, ZAKLJUČIVANJA UGOVORA SA OSIGURANICIMA I NAPLATE UGOVORNIH PREMIJA, U NAMJERI PRIBAVLJANJA PROTIVPRAVNE IMOVINSKE KORISTI, U VREMENSKOM PERIODU OD 08.06.DO 21.03.2005.G., SUKCESIVNO PRISVAJAO NOVAC OD NAPLAĆENIH PREMIJA OSIGURANJA I TIME OSTVARIO ZAJEDNIČKU ŠTETNU POSLJEDICU U VIDU PRIBAVLJANJA IMOVINSKE KORISTI U IZNOSU OD 53.442,00 KM ,ONDA SE TAKO OPISANA DJELATNOST NE MOŽE PRAVNO OCJENITI KAO PRODULJENO KAZNENO DJELO,VEĆ SAMO KAO JEDNO KAZNENO DJELO PRONEVJERE U SLUŽBI IZ ČLANKA 384.STAVAK 3. U VEZI SA STAVKOM 1. KZ FBiH. Stoga je, sudija za predhodno saslušanje pogriješio kada je zanemario takav činjenični opis djela i u njemu posebno ostvarenu zajedničku štetnu posljedicu, te prilikom pravne ocjene djela izvan njegovih okvira, pošao od nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke u kojem je prikazano 408 slučajeva izdatih polica osiguranja na određene iznose koje je naplatio osumnjičenik a za koje nije polagao novac i na temelju toga zaključio, da se radi o konstrukciji produljenog kaznenog djela kod kojeg se s ne može vršiti sabiranje pojedinačnih iznosa prisvojenog novca.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-07-000044 od 11.09.2007. g.)

<----->

Kazneno djelo

Članak 21. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

I POD UVJETOM, DA BI SE PRAVOVREMENOM LIJEČNIČKOM INTERVENCIJOM SIGURNO SPRIJEČILO NASTUPANJE SMRTI OŠTEĆENIKA, POSTOJI KAZNENOPRAVNA RELEVANTNA UZROČNA VEZA IZMEĐU RADNJE OPTUŽENIKA I TAKVE POSLJEDICE ODNOSNO UČINJENO JE KAZNENO DJELO UBOJSTVA U SITUACIJI KADA JE OPTUŽENIK SA RAZBIJENOM PIVSKOM ČAŠOM UDARIO OŠTEĆENIKA U PREDJELU LIJEVE STRANE VRATA I NA Taj način mu zasjekao dio zida lijeve glavne arterije, usljed čega je došlo do naglog spoljašnjeg iskrvavljenja i njegove smrti.

Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj
070-0-KŽ-06-000233 od 21.06.2006. g.)

<----->

Razbojštvo

Članak 289. stavak 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
PRVOSTUPANJSKI SUD JE POVRIJEDIO KAZNENI ZAKON NA ŠTETU OPTUŽENIKA, KADA JE
IZVEO PRAVNI ZAKLJUČAK DA NJEGOVA PRIJETNJA PLASTIČNIM PIŠTOLJEM PREDSTAVLJA
UPOTREBU ORUŽJA ODNOSNO KVALIFIKATORNU OKOLNOST KAZNENOG DJELA RAZBOJSTVA
IZ ČLANKA 289. STAVAK 2. KZ FBIH. OVO ZBOG TOGA, JER PLASTIČNI PIŠTOLJ BEZ OBZIRA
ŠTO JE PREDSTAVLJAO VJERNU IMITACIJU PRAVOG PIŠTOLJA, NEMA SVOJSTVA ORUŽJA U
SMISLU ZAKONA O NABAVLJANJU, DRŽANJU I NOŠENJU ORUŽJA I MUNICIJE.

Razbojštvo

Članak 289. stavak 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
U SLUČAJU KADA JE OPTUŽENIK SA PLASTIČNIM PIŠTOLJEM (KOJI JE PREDSTAVLJAO VJERNU
IMITACIJU PRAVOG PIŠTOLJA) ZAPRIJETIO OŠTEĆENOJ DA MU MORA DATI NOVAC, PA JE
OŠTEĆENA SMATRAJUĆI DA SE RADI O PRAVOM PIŠTOLJU TU PRIJETNJU SHVATILA OZBILJNO I
PREDALA MU NOVAC ONDA SE MORA PRAVNO OCJENITI DA JE OPTUŽENIK NOVAC ODUZEO I
PRISVOJIO UPOTREBOM PRIJETNJE, TE DA JE TIME UČINIO KRIVIČNO DJELO RAZBOJSTVA IZ
ČLANKA 289. STAVAK 1. KZ FBIH.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-06-000061 od
29.03.2006. g.)

<----->

Teško djelo protiv sigurnosti javnog prometa

Član 336. stav 4. u vezi sa članom 332. stav 3. Krivičnog zakona FBiH
AKO TUŽITELJ PROPUSTI, DA U ČINJENIČNI SUPSTRAT DJELA OPTUŽNICE UNESE ČINJENICE I
OKOLNOSTI KOJE OMOGUĆAVAJU OCJENU, DA JE UTVRĐENA KOLIČINA ALKOHOLA U KRVI
OPTUŽENOGA U UZROČNOJ VEZI SA KRŠENJEM SAOBRAĆAJNOG PROPISA O NEPRILAGOĐENOJ
BRZINI I DA JE ONO (KRŠENJE SAOBRAĆAJNOG PROPISA) ZAVISNO OD SITUACIJE BILO GRUBO
ILI BEZOBZIRNO, ONDA TAKAV OPIS DJELA NE MOŽE BITI OSNOVA ZA IZVOĐENJE
ČINJENIČNIH I PRAVNIH ZAKLJUČAKA O UMIŠLJAJNOM UGROŽAVANJU SAOBRAĆAJA NA
PUTEVIMA ČINJENIČNI OPIS DJELA IZ OPTUŽNICE, PREMA KOME JE OPTUŽENI U DINAMICI
NASTANKA SAOBRAĆAJNE NEZGODE U KOJOJ JE SMRTNO STRADALA JEDNA OSOBA, VOZILOM
UPRAVLJAO SA NEPRILAGOĐENOM BRZINOM I TOM PRILIKOM BIO U STANJU LAKOG PIJANSTVA
SA KONCENTRACIJOM ALKOHOLA U KRVI OD 1,06 GR/KG (NIJE NAVEDENO DA JE POMENUTA
KOLIČINA ALKOHOLA U KRVI OPTUŽENOGA U UZROČNOJ VEZI SA KRŠENJEM SAOBRAĆAJNOG
PROPISA O NEPRILAGOĐENOJ BRZINI, A NITI DA JE ONO BILO GRUBO ILI BEZOBZIRNO),
UPUĆUJE NA PRAVNI ZAKLJUČAK O NEHATNOM UGROŽAVANJU SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA
ODNOSNO SADRŽI SAMO OBILJEŽJA KRIVIČNOG DJELA TEŠKO DJELO PROTIV SIGURNOSTI
JAVNOG PROMETA IZ ČLANA 336. STAV 4. U VEZI SA ČLANOM 332. STAV 3. KZ FBIH.

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 070-0-KŽ-06-000056 od
23.03.2006. g.)

<----->

Nužna odbrana

Član 26. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
I PORED OKOLNOSTI ŠTO JE OŠTEĆENI U VIŠE NAVRATA NAJAVLJIVAO OPTUŽENOM, DA ĆE

NAKON SKIDANJA FIKSATORA SA SVOJE NOGE IZVRŠITI NAPAD NA NJEGA I TOM PRILIKOM UPOTRIJEBITI PIŠTOLJ, KAO I OKOLNOSTI DA JE TAKVE PRIJETNJE OPTUŽENI PRIJAVIO POLICIJI KOJA NIJE NIŠTA PREDUZELA, OPTUŽENI NIJE IMAO PRAVO DA TAKAV BUDUĆI NAPAD SPRIJEČI NA NAČIN ŠTO JE IZ PIŠTOLJA PUCAO U OŠTEĆENOG I LIŠIO GA ŽIVOTA KADA OVAJ NIJE PREDUZIMAO NAPADAČKE RADNJE. OVO ZBOG TOGA JER U KRIVIČNOPRAVNOM SMISLU NIJE POSTOJAO ISTODOBNI (ILI DIREKTNO PRIJETEĆI) NAPAD OŠTEĆENOG NA OPTUŽENOG, KOJI BI NAPAD PREDSTAVLJAO JEDAN OD UVJETA POSTOJANJA NUŽNE ODBRANE (ILI NJENOG PREKORAČENJA), ŠTO DALJE ZNAČI DA NIJE DOZVOLJENA ODBRANA PROTIV BUDUĆEG NAPADA (TZV. ANTICIPIRANA NUŽNA ODBRANA).

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj KŽ-526/04 od 01.09.2005.g.)

<----->

Učestvovanje u tuči

Član 174. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

PRVOSTEPENI SUD JE IZVEO PRAVILNE ZAKLJUČKE, DA SU OPTUŽENI D.I. I S.A. UČESNICI TUČE U KOJOJ JE JEDNA OSOBA LIŠENA ŽIVOTA, BEZ OBZIRA ŠTO SU ONI POBJEGLI SA MJESTA DOGAĐAJA NEPOSREDNO PRIJE NEGO ŠTO JE OPTUŽENI A.I. PUCAO IZ PIŠTOLJA U OŠTEĆENOGA. OVO ZBOG TOGA, ŠTO U OVOM SLUČAJU OČIGLEDNO POSTOJI PROSTORNO-VREMENSKA POVEZANOST I U KRIVIČNOPRAVNOM SMISLU FORMA JEDINSTVENOG DOGAĐAJA, S OBZIROM DA SU OPTUŽENI D.I. I S.A. SVOJIM PONAŠANJEM DOPRINIJELE NASTANKU TUČE, ZATIM SVOJIM PROTIVPRAVNIM RADNJAMA BITNO UTJECALI NA RAZMAHIVANJE TUČE I PONAŠANJE OPTUŽENOGA A. I., KOJI JE NEPOSREDNO NAKON NJIHOVOG BJEGSTVA PUCAO IZ PIŠTOLJA U OŠTEĆENOGA I TAKO GA LIŠIO ŽIVOTA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj KŽ-526/04 od 01.09.2005.g.)

<----->

Prijevara u službi

Član 385. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

PRVOSTEPENI SUD JE POGREŠNO OCIJENIO DA JE OPTUŽENI VRŠEĆI ISPRAVKE U TOVARNIM LISTOVIMA U SVRHU NAPLATE ISTIH, PORED RADNJI KOJE JE KVALIFIKOVAO KAO KRIVIČNO DJELO PRIJEVARE U SLUŽBI IZ ČLANA 385. STAV 1. KZ FBIH, POČINIO I KRIVIČNO DJELO KRIVOTVORENJA SLUŽBENE ISPRAVE IZ ČLANA 389. STAV 1. ISTOG ZAKONA, JER SLUŽBENA ILI ODGOVORNA OSOBA KOJA KRIVOTVORI ISPRAVU, A ZATIM JE UPOTREBI SA CILJEM PRIBAVLJANJA PROTIVPRAVNE IMOVINSKE KORISTI I TIME DOVEDE U ZABLUDU OVLAŠTENU OSOBU DA MU ISPLATI IZNOS NA KOJI GLASI KRIVOTVORENA SLUŽBENA ISPRAVA, KAO ŠTO JE OPTUŽENI POSTUPIO, UČINIO JE SAMO KRIVIČNO DJELO PRIJEVARE U SLUŽBI A NE I KRIVIČNO DJELO KRIVOTVORENJA SLUŽBENE ISPRAVE. OVO ZBOG TOGA JER SU RADNJE KRIVOTVORENJA SLUŽBENE ISPRAVE PO ZAKONSKOM OPISU IZ ČLANA 389. STAV 1. KZ FBIH OBUHVACENE I ČINE DIO RADNJE KRIVIČNOG DJELA PRIJEVARE U SLUŽBI IZ ČLANA 385. STAV 1. TOG ZAKONA, BEZ KOJIH SE ONO NE BI MOGLO UČINITI.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj KŽ-312/04 od 08.11.2004.g.)

<----->

Član 362. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
KRIVIČNO DJELO NASILNIČKOG PONAŠANJA PO SVOJOJ SADRŽINI
PREDSTAVLJA NEMOTIVIRANO NASILJE, KOJE SE OGLEDA U NJEGOVOJ
BEZRAZLOŽNOSTI I ČINJENICI DA JE ONO BEZ OBJEKTIVNE
POVEZANOSTI SA PONAŠANJEM OŠTEĆENOG, PA JE KAO TAKVO

REZULTAT OBJESTI I IŽIVLJAVANJA UČINITELJA ODNOSNO SAMO JE SEBI CILJ.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: KŽ-299/03 od 5.2.2004.g.)

<----->

Član 26. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
PRI OCJENI DA LI JE ODBRANA KOJU JE PRIMJENIO NAPADNUTI KAKO BI
OD SEBE ODBIO ISTOVREMENI PROTIVPRAVNI NAPAD BILA
NEOPHODNO POTREBNA UZIMA SE U OBZIR NE SAMO TO DA LI JE
NAPADNUTI UPOTRIJEBO JEDINO SREDSTVO KOJE JE U KONKRETNOJ
SITUACIJI IMAO ZA ODBRANU NEGO I DA LI JE TO SREDSTVO
UPOTRIJEBO NA NAČIN KOJI JE BIO JEDINO MOGUĆ. RADI TOGA JE
PRAVILAN ZAKLJUČAK PRVOSTEPENOG SUDA, DA JE OPTUŽENI
ODBIJAJUĆI ISTOVREMENI PROTIVPRAVNI NAPAD OŠTEĆENOG,
PREKORAČIO GRANICE NUŽNE ODBRANE, BUDUĆI DA NAČIN NA KOJI JE
UPOTRIJEBO AUTOMATSKU PUŠKU S KOJOM JE RASPOLAGAO –
ISPALJIVANJE RAFALA OD OKO 20 METAKA PREMA OŠTEĆENOM KOJI SE
NALAZIO IZA NJEGA, BEZ PRETDHODNOG VERBALNOG UPOZORENJA DA
ĆE UPOTRIJEBITI PUŠKU ILI UPOZORENJA PUCANJEM U ZRAK, NIJE BIO NI
JEDINI MOGUĆI NI NEOPHODNO POTREBNI NAČIN ODBRANE.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: KŽ-100/04 od 9.12.2004.g.)

<----->

Član 207. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
ZA POSTOJANJE KRIVIČNOG DJELA SPOLNI ODNOŠAJ S DJETETOM IZ
ČLANA 207. STAV 1. KZ FBiH JE IRELEVANTNO DA LI JE S DJETETOM
IZVRŠEN SPOLNI ODNOŠAJ ILI SA SPOLNIM ODNOŠAJEM IZJEDNAČENA
SPOLNA RADNJA. KAKO SE SPOLNOM RADNjom IZJEDNAČENOM SA
SPOLNIM ODNOŠAJEM SMATRA SVAKA RADNJA KOJA PODRAZUMIJEVA
ULAŽENJE SPOLNOG ORGANA UČINITELJA U TIJELO ŽRTVE ILI ULAŽENJE
DRUGIM DIJELOVIMA TIJELA UČINITELJA U SPOLNE ORGANE ŽRTVE S
CILJEM ZADOVOLJENJA SPOLNOG NAGONA, ONDA UTVRĐENE RADNJE
OPTUŽENOG – STAVLJANJE NJEGOVOG SPOLNOG ORGANA U USTA
MLDB. D.A. I MLDB. D.M. PREDSTAVLJAJU S SPOLNIM ODNOŠAJEM
IZJEDNAČENE SPOLNE RADNJE S DJETETOM, T.J. RADNJE UČINJENJA
NAPRED NAVEDENOG KRIVIČNOG DJELA.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: KŽ-418/04 od 23.11.2004.g.)

<----->

Član 10. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
DA LI JE PRIMIJENJENA ODBRANA BILA NEOPHODNO POTREBNA ZA

ODBIJANJE NAPADA PROCJENJUJE SE NA OSNOVU SVIH OKOLNOSTI NAPADA I ODBRANE, A, PRIJE SVEGA, NA OSNOVU OKOLNOSTI KOJE SE ODOSE NA INTENZITET NAPADA, SREDSTVA UPOTRIJEBLJENA PRI NAPADU I ODBRANI I SREDSTVA KOJA SU NAPADNUTOM BILA NA RASPOLAGANJU ZA ODBIJANJE NAPADA, OPĆU FIZIČKU SNAGU ALI I TRENUTNU FIZIČKU SPOSOBNOST NAPADAČA I NAPADNUTOG.

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: KŽ-146/01 od 29.5.2003.g.)

<----->

Član 23 Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
SAIZVRŠILAŠTVO JE SVJESNO I VOLJNO ZAJEDNIČKO IZVRŠENJE
KRIVIČNOG DJELA, PA JE ZA NJEGOVO POSTOJANJE POTREBNA
ZAJEDNIČKA ODLUKA O DJELU, ALI I OBJEKTIVNI DOPRINOS IZVRŠENJA
DJELA, KOJI AKO SE NE SASTOJI U UČEŠĆU U RADNJI IZVRŠENJA DJELA,
PRETPOSTAVLJA PREDUZIMANJE TAKVE RADNJE KOJA IMA ODLUČUJUĆI
ZNAČAJ U PROCESU IZVRŠENJA DJELA I BEZ KOJE DJELO NE BI MOGLO
BITI UOPŠTE IZVRŠENO ILI NE BI MOGLO BITI IZVRŠENO NA NAČIN NA
KOJI JE IZVRŠENO.

(Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH, broj: KŽ-308/03 od 4.9.2003.g.)

<----->

Član 366. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
ZA POSTOJANJE KRIVIČNOG DJELA NESAVJESTAN RAD U SLUŽBI IZ
ČLANA 366. STAV 1. KRIVIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE NIJE POTREBNA TRAJNOST I SISTEMATIČNOST U
NEUREDNOSTI VRŠENJA SLUŽBE, A NITI OCJENA UKUPNOG DJELOVANJA
UČINITELJA U NJEGOVOM POSLOVANJU KAO SLUŽBENE OSOBE, VEĆ JE
DOVOLJNO SAMO JEDNO ČINJENJE ILI NEČINJENJE KOJE IMA KARAKTER
OČIGLEDNO NESAVJESNOG POSTUPANJA U VRŠENJU DUŽNOSTI U
SLUŽBI U SMISLU OVOG KRIVIČNOG DJELA

(Presuda Kantonalnog suda u Tuzli, broj: KŽ-595/02 od 22.4.2003.g.)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Član 4. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kako je novim Krivičnim zakonikom, koji je stupio na snagu nakon izvršenja krivičnog djela, krivično gonjenje za osnovni oblik krivičnog djela ugrožavanja sigurnosti uslovljeno prijedlogom oštećenog, a oštećeni je takav prijedlog blagovremeno postavio, onda je pobijanom presudom pravilno primenjen krivični zakon, u smislu odredbe člana 4. stav 1 KZ RS, kada su radnje optuženog, kritičnog događaja, pravno kvalifikovane kao krivično djelo ugrožavanje sigurnosti iz člana

169. stav 1. KZ RS, koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela (propisana novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine), jer Krivični zakonik koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela nije blaži zakon s obzirom da za isti oblik krivičnog djela (član 150. stav 1. tog zakona), propisuje novčanu kaznu ili kaznu zatvora do dvije godine, i time veći posebni maksimum kazne zatvora.

Iz obrazloženja:

Teza odbrane o Krivičnom zakoniku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 64/17, u daljem tekstu: Krivični zakonik), kao blažem zakonu, koju odbrana iznosi tokom prvostepenog postupka, slijedi u žalbi na prvostepenu presudu, te naglašava u ovom Zahtjevu, zasniva se na argumentima da Krivični zakonik, koji je stupio na snagu 18.7.2017. godine, dakle, nakon izvršenja djela, za razliku od Krivičnog zakona koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela (17.8.2015. godine), krivično gonjenje za osnovni oblik krivičnog djela ugrožavanja sigurnosti iz člana 150. stav 1., uslovljava prijedlogom oštećenog, pa tvrdeći da taj prijedlog oštećeni nije podnio u roku propisanom odredbom člana 213. stav 2. ZKP RS (tri mjeseca od dana saznanja za krivično djelo i učinioca), Zahtjev zaključuje da je Krivični zakonik blaži u konkretnom slučaju jer, u odsustvu prijedloga oštećenog, isključuje krivično gonjenje optužene.

Iznesene tvrdnje Zahtjeva, nemaju uporište u sadržaju spisa predmeta.

Naime, prema odredbama člana 169. KZ RS, koji je važio u vrijeme izvršenja djela i po kojem je krivični postupak pokrenut u ovom predmetu po optužnici javnog tužioca, nije propisivao da je potreban prijedlog oštećenog za krivično gonjenje ovog krivičnog djela u osnovnom obliku iz stava 1. citirane zakonske odredbe. Osim toga, takav prijedlog oštećeni je postavio na glavnom pretresu dana 13.01.2017. godine, kada je saslušan u svojstvu svjedoka, a nakon što je u toku prvostepenog krivičnog postupka donesen Krivični zakonik, koji je stupio na snagu 18.7.2017. godine, koji krivično gonjenje za osnovni oblik ovog krivičnog djela iz člana 150. stav 1. uslovljava prijedlogom oštećenog, oštećeni se u pismenom prijedlogu od 01.9.2017. godine (na koji odbrana nije imala prigovora na glavnom pretresu 06.12.2017. godine), jasno i decidno izjasnio da traži krivično gonjenje optužene.

Kako je novim Krivičnim zakonikom, koji je stupio na snagu nakon izvršenja krivičnog djela, krivično gonjenje za navedeno djelo uslovljeno prijedlogom oštećenog, a oštećeni je takav prijedlog blagovremeno postavio, onda je pobijanom presudom pravilno primjenjen Krivični zakon, u smislu odredbe člana 4. stav 1. KZ RS, kada su radnje optužene, kritičnog događaja, pravno kvalifikovane kao krivično djelo ugrožavanje sigurnosti iz člana 169. stav 1. KZ RS, koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela (propisana novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine), jer Krivični zakonik koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela nije blaži zakon s obzirom da za isti oblik krivičnog djela (član 150. stav

1. tog zakona), propisuje novčanu kaznu ili kaznu zatvora do dvije godine, i time veći posebni maksimum kazne zatvora.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 77 0 K 073173 18 Kvlz od 15.03.2019. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Člana 4. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada Krivični zakonik, koji je stupio na snagu nakon izvršenja krivičnog djela, krivično gonjenje za osnovni oblik krivičnog djela ugrožavanja sigurnosti iz člana

150. stav 1. uslovljava prijedlogom oštećenog, a oštećeni je takav prijedlog blagovremeno postavio nakon izvršenja djela i ponovio na glavnom pretresu, onda je u smislu odredbi člana 4. stav 1. KZ RS pobijanom presudom pravilno primjenjen Krivični zakon kada su radnje optuženog kritičnog događaja, pravno kvalifikovane kao krivično djelo ugrožavanje sigurnosti iz člana 169. stav 1. KZ RS (koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela), jer Krivični zakonik nije blaži zakon s obzirom da za isti oblik krivičnog djela predviđa veći posebni maksimum kazne zatvora.

Iz obrazloženja:

Navedena teza odbrane o Krivičnom Zakoniku kao blažem zakonu u konkretnom slučaju, koju odbrana razvija tokom prvostepenog postupka, slijedi u žalbi na prvostepenu presudu, te apostrofira u ovom Zahtjevu, zasniva se na argumentima da Krivični Zakonik, koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela za razliku od KZ RS (koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela) krivično gonjenje za osnovni oblik krivičnog djela ugrožavanja sigurnosti iz člana 150. stav 1. uslovljava prijedlogom oštećenog, pa tvrdeći da taj prijedlog oštećeni nije podnio u roku propisanom odredbom člana 213. stav 2. ZKP RS (tri mjeseca od dana saznanja za krivično djelo i učinioca), Zahtjev zaključuje da je Krivični Zakonik blaži u konkretnom slučaju jer, u odsustvu prijedloga oštećenog, isključuje krivično gonjenje optuženog.

Činjenična tvrdnja Zahtjeva da je krivični postupak u ovom predmetu pokrenut po optužnici javnog tužioca i pravosnažno okončan pobijanom presudom bez prijedloga oštećenog, nema uporište u sadržaju spisa predmeta.

Naime, oštećeni je istog dana kada je prema njemu počinjeno krivično djelo (06.04.2017. godine), prijavio djelo i počinioca Policijskoj stanici 1 CJB D. (što proizlazi iz Službene zabilješke broj 14-01/2-1636/17 od 06.04.2017. godine), te na zapisnik o njegovom saslušanju pred ovlaštenim policijskim službenikom ove Policijske stanice sačinjenim istog dana, izričito izjavio da traži krivično gonjenje izvršioca, premda KZ RS kao tada važeći zakon, odredbama člana 169. nije propisivao da je potreban prijedlog oštećenog za krivično gonjenje ovog krivičnog djela u osnovnom obliku iz stava 1. citirane zakonske odredbe. Osim toga, nakon što je u toku prvostepenog krivičnog postupka donesen Krivični Zakonik koji je stupio na snagu 18.07.2017. godine, koji krivično gonjenje za osnovni oblik ovog krivičnog djela iz člana 150. stav 1. uslovljava prijedlogom oštećenog, oštećeni je na glavnom pretresu od 17.10.2017. godine izjavio da ne traži naknadu štete od optuženog ali da traži njegovo krivično gonjenje.

Dakle, oštećeni je svoj stav da traži krivično gonjenje optuženog za navedeno krivično djelo eksplicitno i nedvosmisleno izrazio na zapisniku o saslušanju pred policijom istog dana kada je djelo počinjeno, a nakon stupanja na snagu Krivičnog zakonika koji predviđa da je za krivično gonjenje izvršioca ovog krivičnog djela potreban prijedlog oštećenog, takav stav sasvim jasno i sasvim određeno ponovio i na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom.

Pa kada Krivični Zakonik koji je stupio na snagu nakon izvršenja krivičnog djela krivično gonjenje za navedeno djelo uslovljava prijedlogom oštećenog, a oštećeni je takav prijedlog blagovremeno postavio nakon izvršenja djela i ponovio na glavnom pretresu, onda je pobijanom presudom pravilno primenjen Krivični zakon, u smislu odredbi člana 4. stav 1. KZ RS, kada su radnje optuženog kritičnog događaja pravno kvalifikovane kao krivično djelo ugrožavanje sigurnosti iz člana 169. stav 1. KZ RS (koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela), jer Krivični zakonik koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela nije blaži zakon s obzirom da za isti oblik krivičnog djela predviđa veći posebni maksimum kazne zatvora.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 85 0 K 064668 18 Kvlz od 07.05.2018. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA U KONTEKSTU ZASTARJELOSTI KRIVIČNOG GONJENJA

Član 4. Krivičnog zakona Republike Srpske

(„Službeni glasnik RS“, broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13) Član 9. u vezi sa članom 95. stav 1. tačka 6. i u vezi sa članom 96. stav 8. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 64/17)

Kada za primjenu na konkretan slučaj konkurišu dva zakona i to Krivični zakon Republike Srpske koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela (raniji zakon) i Krivični zakonik Republike Srpske koji je stupio na snagu poslije izvršenja krivičnog djela (novi zakon), te kada oba zakona radnje opisane u dispozitivu optužnice određuju kao isto krivično djelo i propisuju iste kazne za to djelo, blaži je novi zakon jer skraćuje rok zastarjelosti krivičnog gonjenja, a njegovom primjenom na konkretan slučaj ta zastarjelost je već nastupila.

Iz obrazloženja:

Osnovni princip važenja Krivičnog zakona se manifestuje u pravilu da se na učinioca krivičnog djela primjenjuje zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, a odstupanje od tog pravila je moguće po principu primjene blažeg zakona koji princip dolazi do izražaja u situacijama kada je poslije izvršenja krivičnog djela izmjenjen zakon jednom ili više puta, pa se u tom slučaju primjenjuje zakon koji je najblaži za učinioca. Najblažim zakonom među zakonima koji konkurišu za primjenu na konkretan slučaj smatra se onaj zakon koji optuženog dovodi u najpovoljniji položaj s aspekta krivične odgovornosti.

Navedena pravila su sadržana u članu 4. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13, u daljem tekstu: KZ RS), koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela za koje se optuženi tereti po potvrđenoj optužnici, te u članu 9. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 64/17, u daljem tekstu: Krivični Zakonik) koji

je donesen nakon izvršenja predmetnog krivičnog djela i koji je stupio na snagu dana 18.07.2017. godine.

Dakle, za primjenu na konkretan slučaj konkurišu dva zakona i to KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela i po kom zakonu je predmetno krivično djelo kvalifikovano kao krivično djelo krađe iz člana 231. stav 1. tog zakona, za koje je propisana novčana kazna ili zatvor do tri godine i Krivični Zakonik koji je stupio na snagu poslije izvršenja krivičnog djela, po kome je u članu 224. stav 1. propisano navedeno krivično djelo sa istom dispozicijom koja određuje elemente bića ovog krivičnog djela krađe u osnovnom obliku i istom sankcijom za to djelo.

Prema navedenom, u konkretnom slučaju i raniji i novi zakon radnje činjenično opisane u dispozitivu optužnice i izreci pobijane presude propisuju kao krivično djelo i to krivično djelo krađe u osnovnom obliku, te propisuju iste kazne za to djelo.

Međutim novi zakon (Krivični zakonik) u odnosu na raniji zakon (KZ RS) skraćuje rok zastarjelosti krivičnog gonjenja jer je, s obzirom da propisanu kaznu za navedeno krivično djelo, relativni rok zastarjelosti u smislu odredbe člana 95. stav 1. tačka 6. Krivičnog zakonika, tri godine (dok je pet godina po KZ RS), a apsolutni rok zastarjelosti u smislu odredbe člana 96. stav 8. istog zakonskog propisa šest godina (dok je deset godina po KZ RS). Pa kako je u konkretnom slučaju, prema činjeničnom opisu krivičnog djela u dispozitivu optužnice, kao vrijeme izvršenja djela označen period od 13.03.2012. godine do 16.03.2012. godine, to je primjenom Krivičnog zakonika na konkretan slučaj, dana 16.03.2018. godine (4. dan od donošenja pobijane presude), zbog proteka roka od šest godina, računajući od dana izvršenja djela, nastupila apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja za predmetno krivično djelo, na što se opravdano ukazuje i u odgovoru branioca optuženog na žalbu javnog tužioca.

S obzirom da zastarjelost krivičnog gonjenja predstavlja okolnost čijim nastupanjem prestaje ovlaštenje nadležnih organa za krivično gonjenje počinioca konkretnog krivičnog djela u odnosu na koje je zastarjelost nastupila, to je ovaj sud povodom žalbe okružnog tužioca, shodnom primjenom odredbi člana 320. ZKP RS postupajući po službenoj dužnosti preinačio pobijanu presudu, tako što je na osnovu odredbi člana 297. tačka d) ZKP RS donio presudu kojom se odbija optužba protiv optuženog da je počinio navedeno krivično djelo.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 151365 18 Kžž 2 od 03.04.2018. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA U KONTEKSTU RELATIVNE ZASTARJELOSTI KRIVIČNOG GONJENJA
Član 4. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Član 9. u vezi sa članom 95. stav 1. tačka 5. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 64/17)

Kada sud utvrdi da je novi Krivični zakon blaži za učinioca djela, obavezan je da taj zakon primjeni u cjelini, pa se na konkretan slučaj ne može primijeniti djelimično raniji zakon (koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela), a djelimično novi zakon koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela, a prije donošenja pravosnažne presude.

Iz obrazloženja:

Nesporno je da za primjenu na konkretan slučaj konkurišu dva zakona i to KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela i Krivični zakonik koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela. Po oba ova zakona radnje optuženog činjenično opisane u dispozitivu optužnice i izreci pobijane presude predstavljaju kvalifikovani oblik krivičnog djela falsifikovanja isprave, za koje je propisana kazna zatvora od tri mjeseca do pet godina, međutim novi zakon propisuje kraći rok zastarjelosti krivičnog gonjenja. Tako prema odredbama člana 111. stav 1. tačka 4. KZ RS krivično gonjenje ne može se preduzeti kad protekne deset godina od izvršenja krivičnog djela (relativna zastarjelost krivičnog gonjenja) dok apsolutni rok zastarjelosti za ovo krivično djelo, propisan u odredbi člana

112. stav 6. tog zakonskog propisa iznosi dvadeset godina, a relativna zastarjelost krivičnog gonjenja u smislu odredbi člana 95. stav 1. tačka 5. Krivičnog zakonika nastupa protekom pet godina od izvršenja krivičnog djela, dok apsolutni rok zastarjelosti propisan u odredbi člana 96. stav 8. tog zakonika iznosi deset godina.

Dakle, u konkretnom slučaju i raniji i novi zakon radnje činjenično opisane u dispozitivu optužnice i izreci pobijane presude propisuju kao krivično djelo i to kvalifikovani oblik krivičnog djela falsifikovanja isprave, te propisuju iste kazne za to djelo, međutim novi zakon skraćuje rok zastarjelosti krivičnog gonjenja.

Pa kako je prema činjeničnom opisu krivičnog djela u dispozitivu optužnice krivično djelo izvršeno 07.04.2009. godine, a prema stanju spisa predmeta protiv optuženog u roku od pet godina, predviđenom za relativnu zastarjelost krivičnog gonjenja prema Krivičnom zakoniku za navedeni oblik ovog krivičnog djela, nisu preduzimane bilo kakve procesne radnje radi gonjenja optuženog zbog učinjenog krivičnog djela koje bi dovele do prekida zastarjelosti (naredba o sprovođenju istrage kao prva procesna radnja javnog tužioca donesena nakon 6 godina 9 mjeseci i 18 dana od izvršenja djela) to je, prema zaključku pobijane presude, u smislu odredbi člana 95. stav 1. tačka 5. Krivičnog zakonika nastupila relativna zastarjelost krivičnog gonjenja.

Pravilnost navedenog zaključka pobijane presude dovodi se u pitanje Zahtjevom tužioca zasnovanim na tvrdnji da je u konkretnom slučaju relativni rok zastarjelosti krivičnog

gonjenja u smislu odredbi člana 112. KZ RS (kao tada važećeg zakona) prekinut svakom radnjom tužilaštva i suda preduzetom radi krivičnog gonjenja optuženog kao učinioca djela, sa kojim prekidom je relativni rok zastarjelosti krivičnog gonjenja počeo iznova da teče. Pri tome se precizira da je naredba o sprovođenju istrage donesena 25.01.2016. godine, osuđeni ispitan u istrazi 26.02.2016. godine, saslušani svjedoci u istrazi 05.04. i 23.05.2016. godine, podignuta optužnica 06.06.2016. godine a potvrđena 09.06.2016. godine, donesena prvostepena presuda broj 95 0 K 043522 16 K dana 24.11.2016. godine, rješenje drugostepenog suda broj 95 0 K 043522 17 Kž doneseno 20.02.2017. godine i presuda prvostepenog suda broj 95 0 K 043522 17 K 2 donesena 29.06.2017. godine. Slijedom toga, prema tvrdnji Zahtjeva tužioca, odredbe Krivičnog zakonika o zastarjelosti krivičnog gonjenja, kao očigledno blaže, mogu se primjeniti samo od posljednjeg prekida zastarjelosti a to je 29.06.2017. godine, kao dan donošenja presude Osnovnog suda u Trebinju 95 0 K 043522 17 K 2.

Na opisani način, prihvatajući da je rok zastarjelosti krivičnog gonjenja po novom zakonu kraći, te da u okviru tog relativnog roka od pet godina računajući od izvršenja djela nije preduzeta ni jedna procesna radnja u pravcu krivičnog gonjenja počinioca djela, Zahtjevom tužioca se u suštini sugerije da se na konkretan slučaj trebaju primjeniti djelimično raniji zakon i to u dijelu prekida zastarjelosti u okviru relativnog roka zastarjelosti od

deset godina koji je propisan u zakonu koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela, a da se od posljednje radnje suda kojom je prekinuta zastarjelost, mogu primjeniti odredbe o zastarjelosti propisane u po novom zakonu.

Navedenim argumentima Zahtjeva iznesenim u prilog tvrdnje o povredi Krivičnog zakona u korist osuđenog, po ocjeni ovog suda nije dovedena u sumnju pravilnost zaključka pobijane presude da je primjenom Krivičnog zakonika koji je stupio na snagu poslije izvršenja krivičnog djela, a prije donošenja pravosnažne presude, kao blažeg zakona, u konkretnom slučaju nastupila relativna zastarjelost krivičnog gonjenja optuženog D.V., za krivično djelo koje je predmet optužbe po potvrđenoj optužnici. Ovo iz razloga što je sud obavezan da, kada utvrdi da je novi zakon blaži za učinioca djela taj zakon primjeni u cjelini. Dakle, ne može se na konkretan slučaj primjeniti djelimično raniji zakon (koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela), a djelimično novi zakon (koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela a prije donošenja pravosnažne presude) kako se Zahtjevom sugerije, pa je s obzirom na to neodrživa teza Zahtjeva tužioca sadržana u argumentima o potrebi kombinovane primjene ranijeg i novog zakona na konkretan slučaj.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 95 0 K 043522 18 Kvlz od 18.05.2018. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Vremensko važenje krivičnog zakonodavstva

Član 9. stav 2. KZ RS („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/18)

Na konkretan slučaj konkurišu za primjenu dva zakona i to KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela i Krivični zakonik koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela, pa kada oba zakona radnje optuženih propisuju kao kvalifikovani oblik krivičnog djela nasilničko ponašanje, te oba zakona za ovaj oblik krivičnog djela propisuju isti rok zastarjelosti krivičnog gonjenja (koja nije nastupila do pravosnažnosti pobijane presude), onda novi Krivični zakonik nije blaži zakon jer propisuje veći posebni minimum i posebni maksimum kazne zatvora za ovaj oblik navedenog krivičnog djela u odnosu na zakon koji je važio u vrijeme izvršenja djela. Kod ocjene blažeg zakona na konkretan slučaj isključena je mogućnost kombinovanja dva ili više krivičnih zakona, već se mora primjeniti samo jedan od krivičnih zakona koji konkurišu za primjenu, koji posmatran u cjelini dovodi optuženog u povoljniji položaj.

Iz obrazloženja:

Osnovni ustavni princip vremenskog važenja zakona (a i drugih propisa) sadržan u članu 110. Ustava Republike Srpske se manifestuje u pravilu da pravne norme ne mogu imati povratno dejstvo, a jedan od izuzetaka od ovog pravila, odnosi se na odredbe Krivičnog zakona i sadržan je u principu da se na učinioca krivičnog djela primjenjuje novi zakon ako je blaži za učinioca.

Navedeni ustavni principi o vremenskom važenju Krivičnog zakona sadržani su u članu 4. KZ RS, koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela za koje su optuženi pravosnažno osuđeni, te u članu 9. Krivičnog zakonika, koji je donesen nakon izvršenja predmetnog krivičnog djela i koji je stupio na snagu dana 18.07.2018. godine. Prema citiranim zakonskim odredbama na učinioca krivičnog djela primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, a ako je poslije izvršenja krivičnog djela izmijenjen zakon jednom ili više puta, primjenjuje se zakon koji je najblaži za učinioca.

Najblažim zakonom među zakonima koji konkurišu za primjenu na konkretan slučaj, smatra se onaj zakon koji optuženog dovodi u najpovoljniji položaj s aspekta krivične odgovornosti, a što sud ocjenjuje u svakom konkretnom slučaju.

Kao opšte prihvaćena pravila za ocjenu koji zakon je blaži, svakako su propisana kazna i rokovi zastarjelosti krivičnog gonjenja, pa kada su propisane kazne iste, a novi zakon predviđa kraći rok zastarjelosti, on je blaži za učinioca ako je po tom, novom zakonu, zastarjelost i nastupila. Međutim, ni u kom slučaju nije moguća kombinacija dva ili više Krivičnog zakona u jednom krivičnom predmetu, već se mora primjeniti samo jedan Krivični zakon.

Nesporno je da za primjenu na konkretan slučaj konkurišu dva zakona i to KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela i Krivični zakonik koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela.

Po oba ova zakona radnje optuženih činjenično opisane u dispozitivu optužnice i izreci pobijane presude predstavljaju kvalifikovani oblik krivičnog djela nasilničko ponašanje, međutim, novim zakonom je propisana kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, dakle, teža kazna od kazne koja je propisana ranijem zakonu (od tri mjeseca do tri godine). Odredbom člana 111. stav 1. tačka 5) ranijeg KZ RS propisano je da se krivično gonjenje ne može preduzeti kad protekne pet godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći zatvor preko jedne godine. Odredbom člana 95. stav 1. tačka 5) Krivičnog zakonika propisano je da se krivično gonjenje ne može preduzeti kad protekne pet godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći zatvor preko tri godine. Iz navedenog proizilazi da u konkretnom slučaju, novi Krivični zakonik nije povoljniji za počinioca.

Dakle, u konkretnom slučaju i raniji i novi zakon radnje činjenično opisane u dispozitivu optužnice i izreci pobijane presude propisuju kao krivično djelo i to kvalifikovani oblik krivičnog djela nasilničko ponašanje ali ne propisuju iste kazne za to djelo, jer je propisana veća kazna zatvora po novom Krivičnom zakoniku, prema kojem je propisan isti rok zastarjelosti krivičnog gonjenja od pet godina za krivična djela za koja se može izreći zatvor preko tri godine. Dakle, novi Krivični zakonik nije blaži za počinioca, zbog čega je pravilno drugostepeni sud primjenio KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja predmetnog krivičnog djela. Kako je prema činjeničnom opisu krivičnog djela u dispozitivu optužnice krivično djelo izvršeno 22.06.2008. godine, a prema stanju spisa, predmetna drugostepena presuda je donesena dana 08.03.2018. godine, dakle, prije isteka roka apsolutne zastarjelosti od deset godina, to u smislu odredbi člana 95. stav 1. tačka 5. KZ RS, nije nastupila apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja. U situaciji da su se čak mogle

primjeniti odredbe novog Krivičnog zakonika, takođe nije nastupila apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 193737 18 Kvz od 23.01.2019. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA-ZASTARJELOST

Član 9. stav 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni Glasnik Republike Srpske“ br. 64/17)

Zakon koji propisuje duži rok zastarjelosti, ne smatra se strožijim ako zastarjelost krivičnog gonjenja nije po novom zakonu, koji predviđa kraći rok zastarjelosti, već nastupila. U konkretnom slučaju, a u smislu odredbe člana 95. stav 1. tačka 6. Krivičnog zakonika Republike Srpske, koji je stupio na snagu nakon izvršenja predmetnog krivičnog djela, nije nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, tako da taj zakon, suprotno argumentima iz zahtjeva, nije blaži u odnosu na Krivični zakon Republike Srpske, koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela (24.8.2015. godine), a koji zakon je primjenjen.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 85 0 K 052859 18 Kvz od 20.02.2019. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Član 9. stav 1. i 2., 95. stav 1. tačka 6. i 96. stav 8. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 64/17)

Kada za primjenu na konkretan slučaj konkurišu dva zakona i to KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela (raniji zakon) i Krivični zakonik Republike Srpske koji je stupio na snagu poslije izvršenja krivičnog djela (novi zakon), te kada oba zakona radnje opisane u dispozitivu optužnice određuju kao isto krivično djelo i propisuju iste kazne za to djelo, to je potrebno cijeliti i druge odredbe od kojih zavisi ocjena koji je zakon blaži, pa imajući to u vidu blaži je novi zakon (zakonik) jer skraćuje rok zastarjelosti krivičnog gonjenja, a njegovom primjenom na konkretan slučaj ta zastarjelost je već nastupila.

Iz obrazloženja:

Optuženi je pobijanom presudom oglašen krivim da je dana 14.4.2012. godine, na način opisan u izreci ove presude, počinio krivično djelo lake tjelesne povrede iz člana 155. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ RS. Za ovo krivično djelo propisana je novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine. Poslije izvršenja krivičnog djela donesen je Krivični zakonik Republike Srpske (u daljem tekstu: Zakonik), koji je stupio na snagu 18.7.2017. godine kada je prestao da važi raniji Krivični zakon Republike Srpske po kome je optuženi oglašen krivim.

Prema odredbama o vremenskom važenju zakonodavstva sadržanim u članu 9. stav 1. i 2. Zakonika na učinioca krivičnog djela primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, a ako je poslije izvršenja krivičnog djela, a prije donošenja pravnosnažne presude, jednom ili više puta izmijenjen zakon, primijenice se zakon koji je najblaži za učinioca. Pošto je novi zakon donesen poslije izvršenja krivičnog djela, a da presuda nije postala pravnosnažna to se, shodno odredbama člana 9. stav 2. Zakonika, na optuženog ima primijeniti zakon koji je za njega blaži.

Novi zakon ne propisuje krivično djelo lake tjelesne povrede ali u članu 131. propisuje krivično djelo tjelesne povrede sa istim elementima bića krivičnog djela i istim zapriječenim kaznama, kao i raniji zakon za krivično djelo lake tjelesne povrede. U stavu 2. ovaj zakon propisuje kvalifikovani oblik tog djela, kao i raniji zakon koji je primijenila prvostepena presuda. Kako u oba zakona radnje optuženog, onako kako su opisane u izreci

presude, predstavljaju isto krivično djelo, samo pod drugim nazivom, za koje su zapriječene novčane kazne i kazne zatvora do tri godine to da je potrebno cijeliti i druge odredbe od kojih zavisi ocjena koji je zakon blaži. Krivični zakonik Republike Srpske u članu 95. stav 1. tačka 6. propisuje da se krivično gonjenje ne može preduzeti kada protekne tri godine od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko jedne godine, a Krivični zakon Republike Srpske u članu 111. stav 1. da se gonjenje ne može preduzeti kada protekne rok od pet godina. Članom 96. stav 8. Zakonika i članom 112. stav 6. ranijeg Zakona, propisano je da zastarjelost krivičnog gonjenja nastaje u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarjelost krivičnog gonjenja.

Prema tome Zakonik propisuje kraći rok zastarjelosti krivičnog gonjenja za krivično djelo tjelesne povrede od ranijeg zakona za krivično djelo lake tjelesne povrede, pa je zato blaži za optuženog. Zato je njegove radnje bilo nužno pravno ocijeniti kao krivično djelo tjelesne povrede iz člana 131. stav 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske, a ne kao krivično djelo lake tjelesne povrede iz člana 155. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Republike Srpske. S obzirom na to da se optuženom stavlja na teret da je krivično djelo izvršio 14.4.2012. godine to je apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja za to djelo nastupila 14.4.2018. godine jer je od tada proteklo šest godina što predstavlja dvostruko vrijeme koje se traži za zastarjelost krivičnog gonjenja.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 163372 18 KŽ od 24.04.2018. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Vremensko važenje krivičnog zakonodavstva Član 9. stav 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske

("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 64/17)

Po ocjeni ovog suda, radnje optuženog činjenično opisane u tački 2. izreke pobijane presude, nisu pravilno pravno kvalifikovane kao krivično djelo polnog nasilja nad djetetom iz člana 195. stav 4. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Republike Srpske. Ovo iz razloga jer radnje optuženog iz izreke presude ne predstavljaju polne radnje koje su izjednačene sa obljubom, pa pošto je za ovaj oblik izvršenja djela u članu 172. stav 7. Krivičnog zakonika Republike Srpske propisana manja kazna zatvora u odnosu na Krivični zakon Republike Srpske koji je važio u vrijeme izvršenja djela, to je u smislu načela „primjene blažeg zakona“, Krivični zakonik blaži za učinioca. S toga je ovaj sud, u ovom dijelu uvažio žalbu branioca optuženog, te je preinačio pobijanu presudu u pogledu pravne ocjene djela, tako što je radnje optuženog, pravno kvalifikovao kao krivično djelo obljudba sa djetetom mlađim od petnaest godina iz člana 172. stav 7. u vezi sa stavom 3. Krivičnog zakonika Republike Srpske.

Iz obrazloženja:

Po ocjeni ovog suda, radnje optuženog činjenično opisane u tački 2. izreke pobijane presude, nisu pravilno pravno kvalifikovane kao krivično djelo polnog nasilja nad djetetom iz člana 195. stav 4. u vezi sa stavom 1. KZ RS. Naime, odredbom člana 172. novog Krivičnog zakonika Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 64/2017) propisano je krivično djelo obljudba sa djetetom mlađim od petnaest godina i u stavu 1. je propisano da ko

izvrši obljubu ili sa njom izjednačenu polnu radnju sa djetetom mlađim od petnaest godina, kazniće se kaznom zatvora od dvije do deset godina. Stavom 3. citirane odredbe predviđeni su kvalifikovani oblici ovog djela i u istom je, između ostalog,

propisan kvalifikovani oblik ako postoji velika nesrazmjera u zrelosti i uzrastu između učinioca i žrtve. Stavom 7. navedene odredbe između ostalog, propisano je da ako je neka druga polna radnja izvršena pod uslovima iz stava 3. istog člana, učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina. Za razliku od novog Krivičnog zakonika, KZ RS koji je važio u vrijeme izvršenja predmetnih krivičnih djela, u članu 195. stav 1., kao i u samom nazivu djela, izjednačava radnju izvršenja obljubu sa drugom polnom radnjom djeteta i za to djelo u kvalifikovanom obliku (stav 4), propisuje kaznu zatvora najmanje pet godina.

Prema tome, kako radnje optuženog činjenično opisane u tački 2. izreke pobijane presude ne predstavljaju polne radnje koje su izjednačene sa obljubom (za razliku od radnje opisane u tački 1. izreke pobijane presude), pa kako je za ovaj oblik izvršenja djela u članu 172. stav 7. Krivičnog zakonika Republike Srpske propisana manja kazna zatvora u odnosu na KZ RS koji je važio u vrijeme izvršenja djela, to je u smislu načela „primjene blažeg zakona“, Krivični zakonik blaži za učinioca. S toga je ovaj sud, u ovom djelu uvažio žalbu branioca optuženog, te je preinačio pobijanu presudu u pogledu pravne ocjene djela, tako što je radnje optuženog, opisane u tački 2. izreke te presude, pravno kvalifikovao kao krivično djelo obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina iz člana 172. stav 7. u vezi sa stavom 3. Krivičnog Zakonika Republike Srpske.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 13 0 K 004497 18 Kž 3 od 12.06.2018. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Član 9. stav 2. u vezi sa članom 207. stav 1.

Krivičnog zakonika Republike Srpske

(„Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/17), te u vezi sa članom 224. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada uzgoj biljke iz koje se može dobiti opojna droga predstavlja jednu od radnji osuđenog preduzetih u procesu dobijanja opojne droge, onda se ta radnja smatra proizvodnjom u smislu člana 3. stav 9. Zakona o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, pa kako neovlaštena proizvodnja supstanci ili preparata koji su proglašeni za opojne droge predstavlja jednu od alternativnih radnji izvršenja krivičnog djela neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga u osnovnom obliku i prema KZ RS (koji je važio u vrijeme izvršenja djela) i prema krivičnom zakoniku (koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela), onda se pravilnom primjenom odredbi člana 9. stav 2. Krivičnog zakonika te radnje osuđenog imaju pravno kvalifikovati kao krivično djelo iz člana 207. stav 1. Krivičnog zakonika, koji je blaži zakon u konkretnom slučaju, jer za isti oblik djela predviđa manji posebni minimum i posebni maksimum kazne. Okolnost da odredba člana 207. stav 5. Krivičnog zakonika propisuje da se pod proizvodnjom droge u smislu ovog zakonika smatra i sama činjenica neovlaštenog uzgoja biljke iz koje se dobija opojna droga, ovaj zakon u konkretnom slučaju ne čini strožijim u odnosu na raniji zakon (KZ RS) prema kojem se uzgoj takve biljke cjenio u kontekstu radnji koje su preduzete u procesu proizvodnje opojne droge.

Iz obrazloženja:

Kada se inkriminisane radnje osuđenog kritičnog događaja, prema činjeničnom opisu u izreci pobijane presude, manifestuju u tome da je zasadio a potom uzgajao 86 stabljika indijske konoplje, a nakon toga izrasle stabljike zajedno sa korijenom izvadio iz zemljišta i stavio ih na

sušenje u potkrovlju svoje porodične kuće, onda nema sumnje da te radnje posmatrane u cjelini predstavljaju jedan niz radnji u procesu neovlaštene proizvodnje ove vrste opojne droge. Pa kako neovlaštena proizvodnja supstanci ili preparata koji su proglašeni za opojne droge predstavlja jednu od alternativnih radnji izvršenja krivičnog djela neovlašćena proizvodnja i promet opojnih droga iz člana 224. stav 1. KZ RS, kao i iz člana 207. stav 1. Krivičnog Zakonika, onda nema sumnje da se opisanim radnjama osuđenog manifestuju elementi bića navedenog krivičnog djela u osnovnom obliku, kako prema krivičnom zakonu koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, tako i prema Krivičnom Zakoniku koji je stupio na snagu nakon izvršenog predmetnog krivičnog djela.

Iz iznijetih razloga pokazuje se kao neosnovana tvrdnja Zahtjeva da se sve do donošenja Krivičnog Zakonika uzgoj biljke iz koje se može dobiti opojna droga nije mogla podvesti pod radnju neovlaštene proizvodnje opojnih droga. Odredba člana 207. stav 5. Krivičnog Zakonika izričito propisuje da se pod proizvodnjom droge u smislu ovog zakonika smatra i sama činjenica neovlaštenog uzgoja maka ili psihoaktivne konoplje ili druge biljke iz koje se dobija opojna droga ili koje same sadrže opojnu drogu, dok se prema ranijem zakonu (KZ RS) uzgoj takve biljke cijenio u kontekstu radnji koje su preduzete u procesu proizvodnje opojne droge.

Nakon što je utvrdio da su u radnjama osuđenog činjenično opisanim u izreci pravosnažne presude ostvareni elementi bića krivičnog djela neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga u osnovnom obliku i prema KZ RS (kao zakonu koji je važio u vrijeme izvršenja djela) i prema Krivičnom zakoniku (koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela), drugostepeni sud je prvilnom primjenom odredbi člana 9. stav 2. Krivičnog Zakonika preinačio prvostepenu presudu u pravnoj ocjeni djela kada je radnje osuđenog pravno kvalifikovao kao krivično djelo iz člana 207. stav 1. Krivičnog Zakonika, koji zakon je blaži u konkretnom slučaju, jer za isti oblik djela predviđa manji posebni minimum i posebni maksimum kazne.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 87 0 K 020004 17 Kvlz od 21.03.2018. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA I ZASTARJELOST KRIVIČNOG GONJENJA

Član 95. stav 1. tačka 5. i članu 96. stav 8. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 64/17)

Kada za primjenu na konkretan slučaj konkurišu dva zakona i to Krivični zakon Republike Srpske koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela (raniji zakon) i Krivični zakonik Republike Srpske koji je stupio na snagu poslije izvršenja krivičnog djela (novi zakon), te kada oba zakona radnje opisane u dispozitivu optužnice određuju kao isto krivično djelo i propisuju kazne sa istim zakonskim maksimumom (kazna zatvora od 5 godina), a različitu visinu posebnog minimuma kazne od jedne godine, odnosno šest mjeseci za to djelo, koji je zakon blaži mora se cijeliti po svim njegovim odredbama, a ne samo po zaprijećenoj kazni. blaži je krivični zakonik (novi zakon) jer skraćuje rok zastarjelosti krivičnog gonjenja i njegovom primjenom na konkretan slučaj ta zastarjelost je već nastupila.

Iz obrazloženja:

Što se tiče prigovora zahtjeva da je na štetu osuđene povrijeđen krivični zakon jer je nastupila apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja za produženo krivično djelo za koja je oglašena krivom (pod tačkom 1. i 2. presude) on je osnovan. Optužena je oglašena krivom za dva krivična djela u sticaju, produženog krivičnog djela prevare iz člana 239. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Republike Srpske i krivičnog djela prevare iz člana 239. stav 3. u vezi sa stavom 1. istog zakona. Od donošenja prvostepene presude pa do odlučivanja po žalbi donesen je i na snagu stupio Krivični zakonik Republike Srpske, koji je blaži za osuđenu. Odbrana je na ovo osnovano ukazala i na sjednici drugostepenog vijeća.

Ovaj zakon je blaži od ranijeg Krivičnog zakona Republike Srpske jer propisuje kraće rokove zastarjelosti, a kod iste maksimalno zapriječene kazne od pet godina, bez obzira na to što je donja kazna od jedne godine stroža od šest mjeseci koju je propisivao raniji zakon. Koji je zakon blaži mora se cijeliti po svim njegovim odredbama, a ne samo po zapriječenoj kazni, što je drugostepeni sud propustio da učini i ove radnje pravno ocijeni kao produženo krivično djelo prevare iz člana 230. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske, jer je cijelio samo raspon te kazne po oba zakona i time izveo pogrešan zaključak da je raniji zakon blaži po tom osnovu i da nije nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja. S obzirom da su radnje ovog krivičnog djela preduzete neutvrđenog dana u decembru 2006. godine i neutvrđenog dana početkom 2007. godine to se rok zastarjelosti ima računati od 01.01.2007. godine kao najpovoljniji za osuđenu. Za ovo krivično djelo je propisana kazna zatvora od jedne do pet godina pa relativna zastarjelost, shodno odredbi člana 95. stav 1. tačka 5. Krivičnog zakonika Republike Srpske nastupa protekom pet godina od izvršenja krivičnog djela, a shodno članu 96. stav 8. istog zakona apsolutna protekom deset godina, to je apsolutna zastarjelost krivičnog gonjenja nastupila za ovo produženo krivično djelo 01.01.2017. godine.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 160716 18 KvIz od 07.12.2018. godine)

<----->

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Član 207. stav 1. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/17)

Član 224. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Kada oba zakona koja konkurišu za primjenu u konkretnom slučaju (KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela i Krivični zakonik Republike Srpske koji je stupio na snagu poslije izvršenja krivičnog djela) radnje činjenično opisane u dispozitivu optužnice i izreci pobijane presude određuju kao krivično djelo neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga u osnovnom obliku, te kada oba zakona propisuju isti maksimum kazne za ovo krivično djelo od 10 godina zatvora, blaži je krivični zakonik RS jer predviđa povoljnije uslove za izricanje kazne optuženom, zbog toga što propisuje manji posebni minimum kazne za to djelo i pruža šire mogućnosti za ublažavanje kazne.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 172029 18 KŽ od 26.12.2018. godine)

PRIMJENA BLAŽEG ZAKONA

Član 4. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ br. 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Na učinioca krivičnog djela se u pravilu primjenjuje zakon koji je važio u vrijeme izvršenja djela, a retroaktivna primjena krivičnog zakona donesenog nakon izvršenja djela predstavlja izuzetak zasnovan na principu primjene blažeg zakona, pa kada je sud primjenio krivični zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela (što predstavlja pravilo vremenskog važenja krivičnog zakona) on nije bio u obavezi da obrazlaže zbog čega je primjenio taj zakon, dok bi u slučaju da je primjenio krivični zakonik, koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela bio u obavezi obrazložiti zbog čega je kasniji zakon povoljniji za optuženog.

Iz obrazloženja:

Prigovor Zahtjeva o povredi Krivičnog zakona iz člana 312. tačka g) ZKP RS je istican i u žalbi na prvostepenu presudu, a suština ovog prigovora se svodi na tvrdnju da su pobijanom prvostepenom presudom radnje ovog optuženog pravno kvalifikovane kao krivično djelo ugrožavanje javnog saobraćaja po zakonu (KZ RS) koji se nije mogao primjeniti jer je prestao

da važi donošenjem Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/17; u daljem tekstu: Krivični zakonik), koji u odredbama člana 415. propisuje da stupanjem na snagu ovog zakonika prestaje da važi Krivični zakon Republike Srpske. S tim u vezi je i prgovor Zahtjeva kojim zamjera prvostepenom sudu da u presudi nije obrazložio zbog čega je na konkretan slučaj primjenio zakon koji nije bio na snazi u momentu donošenja presude, kao i prigovor zasnovan na tvrdnji da je drugostepeni sud povrijedio pravo na odbranu ovog optuženog time što u obrazloženju svoje presude nije dao razloge za naprijed navedene žalbene prigovore.

Na navedenim argumentima Zahtjeva se ne može zasnivati tvrdnja o povredi navedenog Krivičnog zakona u obliku predviđenom članom 312. tačka g) ZKP RS, koji se manifestuje u tome da je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primjenjen zakon koji se ne može primjeniti.

Naime, osnovni ustavni princip vremenskog važenja zakona sadržan u članu 110. Ustava Repunblike Srpske se manifestuje u pravilu da pravne norme ne mogu imati povratno dejstvo, a jedan dva izuzetka od ovog pravila, koji su propisani citiranom ustavnom odredbom, odnosi se na odredbe krivičnog zakona i sadržan je u principu da se na učinioca krivičnog djela primjenjuje novi zakon ako je blaži za učinioca.

Navedeni ustavni principi o vremenskom važenju krivičnog zakona sadržani su u i članu 4. KZ RS, koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela za koje je optuženi pravosnažno osuđen pobijanim presudama, te u članu 9. Krivičnog zakonika koji je donesen nakon izvršenja predmetnog krivičnog djela i koji je stupio na snagu dana 18.07.2017. godine. Prema citiranim zakonskim odredbama na učinioca krivičnog djela primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, a ako je poslije izvršenja krivičnog djela izmjenjen zakon jednom ili više puta, primjenjuje zakon koji je najblaži za učinioca. Najblažim zakonom među zakonima koji konkurišu za primjenu na konkretan slučaj smatra se onaj zakon koji optuženog dovodi u najpovoljniji položaj s aspekta krivične odgovornosti, a što sud ocjenjuje u svakom konkretnom slučaju.

Dakle, na počinioca krivičnog djela se u pravilu primjenjuje zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, a retroaktivna primjena Krivičnog zakona donesenog nakon izvršenja djela predstavlja izuzetak od navedenog pravila zasnovan na principu primjene blažeg zakona. Kada je u konkretnom slučaju nakon izvršenja djela donesen Krivični zakonik, čiju primjenu na konkretan slučaj sugeriše žalba a potom i Zahtjev branioca ovog osuđenog, a koji zakonik u konkretnom slučaju ne predstavlja blaži zakon u odnosu na KZ RS, koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela (ni Zahtjev ne tvrdi suprotno), onda je prvostepeni sud pravilnom primjenom Krivičnog zakona radnje osuđenog pravilno kvalifikovao kao krivično djela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 410. stav 3. u vezi sa stavom 2. KZ RS.

Odredba člana 415. Zakonika, na koju se Zahtjev poziva, ne isključuje primjenu navedenog pravila vremenskog važenja Krivičnog zakona, jer smisao te odredbe se ogleda u tome da se Krivični zakonik primjenjuje na učinioce krivičnih djela počinjenih nakon stupanja na snagu ovog zakonika, dok se na počinioce krivičnih djela počinjenih prije stupanja na snagu zakonika u pravilu primjenjuje KZ RS koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja tih djela, sa izuzetkm koji se zasniva na principu primjene blažeg zakona.

S obzirom na to da je u konkretnom slučaju primjenjen Krivični zakon koji je važio u vrijeme izvršenja predmetnog krivičnog djela (što predstavlja pravilo vremenskog važenja Krivičnog zakona), pravilan je zaključak pobijane drugostepene presude da prvostepeni sud nije imao obavezu obrazlagati iz kojih razloga je primjenio taj zakon, a u situaciji da je na konkretan slučaj sud primjenio Krivični zakonik, koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela, bio bi u obavezi obrazložiti zbog čega je taj zakonik povoljniji za optuženog. U pogledu žalbenog

prigovora koji se odnosi na ovaj oblik povrede Krivičnog zakona drugostepeni sud je dao vrlo detaljne, uvjerljive i jasne razloge u obrazloženju svoje presude (strana 12. pasus 2. i strana 13. pasus 1.) za zaključak da taj prigovor nije osnovan, a te razloge kao mjerodavno obrazloženje prihvata i ovaj sud u cjelosti. Radi toga, ovaj sud nalazi da nema mjesta osnovanosti ni tvrdnje Zahtjeva da je u žalbenom postupku povrijeđeno pravo na odbranu u obliku izostanka obrazloženja na žalbeni prigovor o povredi Krivičnog zakona u navedenoj formi.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 83 0 K 026424 19 Kviz od 07.05.2020. godine)

<----->

KAŽNJIVOST POKUŠAJA KRIVIČNOG DJELA

Član 22. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 64/17 i 104/18)

Nema mjesta tvrdnjama odbrane optuženog da nije mogao biti kažnjen za pokušaj krivičnog djela za koje je zapriječena kazna zatvora do pet godina, jer formulacija „kazna zatvora od pet godina ili teža kazna“ podrazumijeva i kaznu od pet godina zatvora, a ne samo one koje prelaze pet godina.

Iz obrazloženja:

Neosnovan je i prigovor Zahtjeva zasnovan na tvrdnji da je u postupku donošenja pobijane presude učinjena povreda Krivičnog zakona iz člana 312. tačka g) ZKP RS, na način što je sud u pogledu krivičnog djela primjenio zakon koji se nije mogao primjeniti, sugerišući da se na konkretan slučaj trebao primjeniti Krivični zakonik Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 64/17, u daljem tekstu: Krivični zakonik) kao blaži zakon, a čijom primjenom radnje osuđenog činjenično opisane u izreci presude ne

manifestuju pokušaj krivičnog djela obljuba zloupotrebom položaja, na koje djelo se odnosi osuda po pobijanoj pravosnažnoj presudi.

Naime, u prilog iznesene tvrdnje Zahtjev apostrofira odredbu člana 22. Krivičnog zakonika koja reguliše kažnjivost pokušaja krivičnog djela, pa citirajući korektno sadržaj ove zakonske odredbe, po kojoj će (prema kriteriju propisane kazne za krivično djelo) biti kažnjen za pokušaj krivičnog djela onaj počinitelj koji sa umišljajem započne izvršenje krivičnog djela, (ali ga ne dovrši) za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna..., a potom izvodi zaključak da takva formulacija podrazumijeva kažnjivost pokušaja krivičnog djela za koje se može izreći kazna zatvora preko pet godina (najmanje pet godina i jedan dan). Slijedom takvog zaključka Zahtjev ističe da optuženi ni teorijski nije mogao biti kažnjen za pokušaj predmetnog krivičnog djela i ako se radi o krivičnom djelu za koje je zapriječena kazna do pet godina i prema Krivičnom zakoniku (koji, kao blaži zakon, za primjenu na konkretan slučaj Zahtjev sugerije).

Međutim, navedena teza Zahtjeva je očigledno rezultat pogrešnog tumačenja citirane odredbe člana 22. Krivičnog zakonika koja reguliše kažnjivost pokušaja krivičnog djela, kada sintagmu „kazna zatvora od pet godina ili teža kazna“ tumači na način da to ne uključuje i kaznu od pet godina zatvora, nego samo one zatvorske kazne koje prelaze pet godina zatvora.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 85 0 K 060435 19 Kviz 2 od 27.07.2020. godine)

<----->

PRINCIP INDIVIDUALIZACIJE PRI ODMJERAVANJU KAZNE

Član 52. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/17)

Opšta pravila odmjeravanja kazne sadržana u odredbama člana 52. Krivičnog zakonika se zasnivaju na principu individualizacije kazne, koji u suštini predstavlja odabir takve kazne (po vrsti i mjeri) počiniocu konkretnog krivičnog djela, koja je najadekvatnija za ostvarenje svrhe kažnjavanja, pri čemu se imaju u vidu sve okolnosti koje utiču na visinu kazne (olakšavajuće i otežavajuće), koje se odnose na ličnost izvršioca, stepen krivične odgovornosti izvršioca i težinu počinjenog krivičnog djela.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 80 0 K 093830 20 Kvlz od 30.10.2020. godine)

<----->

PRIJEDLOG ZA KRIVIČNO GONJENJE

Član 155. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“

broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada je optuženi oglašen krivim za kvalifikovani oblik krivičnog djela lake tjelesne povrede iz člana 155. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ RS, onda sa aspekta poduzimanja krivičnog gonjenja, prijedlog oštećenog nije od uticaja i značajan je samo za poduzimanje krivičnog gonjenja za osnovni oblik krivičnog djela lake tjelesne povrede.

U odnosu na krivično djelo lake tjelesne povrede iz člana 155. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ RS, izvršeno na štetu oštećenog D.B., bez osnova žalba ukazuje da se gonjenje za osnovni oblik tog djela preduzima po prijedlogu oštećenog i da se oštećeni D.B., u istrazi i na glavnom pretresu, izričito izjasnio da ne traži krivično gonjenje, jer je pobijanom presudom optuženi oglašen krivim za kvalifikovani oblik tog djela (stav 2.), tako da sa aspekta krivičnog gonjenja, nije od uticaja prijedlog oštećenog.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 020757 19 Kž 3 od 06.02.2020. godine)

<----->

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI

Član 8. i 83. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 64/17)

U odluci o oduzimanju imovinske koristi u smislu odredbi člana 8. i člana 83. Krivičnog zakonika Republike Srpske, sud će za svakog saizvršioca ili drugog saučesnika utvrditi koji iznos koristi je dužan vratiti, odnosno isplati novčani iznos srazmjerno pribavljenoj imovinskoj koristi (ako vraćanje nije moguće), pa se slijedom toga oni ne mogu obavezati na solidarno vraćanje imovinske koristi ili solidarnu isplatu određenog novčanog iznosa, niti se na to može obavezati samo jedan od njih ako on nije pribavio cjelokupnu imovinsku korist za sebe.

Iz obrazloženja:

Osnovano se prigovara da je nejasno zašto je sud samo ovog optuženog, pored gore oduzetog iznosa imovinske koristi, obavezao da oštećenom na ime imovinskopravnog zahtjeva isplati 60.000,00 švajcarskih franaka i 10.000,00 evra u protivvrijednosti konvertibilne marke po važećem kursu na dan isplate, ako iz izreke presude proizilazi utvrđenim da je on krivično djelo počinio u saizvršilaštvu sa još tri lica. Ovo iz razloga jer se u odluci o oduzimanju imovinske koristi u smislu člana 83. KZ RS, a ovdje se radi isključivo o imovinskoj koristi a ne naknadi štete, mora utvrditi za svakog saizvršioca ili drugog saučesnika koji iznos koristi je dužan da vrati. Oni se ne mogu obavezati da imovinsku korist vrate ili na ime nje plate određeni iznos solidarno, niti se može na to obavezati samo jedan od njih ako on nije pribavio cjelokupnu imovinsku korist za sebe. Ako se ne može utvrditi koliku je korist pribavio svaki saučesnik, sud visinu imovinske koristi odmjerava po slobodnoj ocjeni. Ovdje se mora imati u vidu da prema odredbi člana 8. KZ RS niko ne može zadržati imovinsku

korist pribavljenu krivičnim djelom, zbog čega se ona oduzima i time uspostavlja narušena društvena ravnoteža, a na način kako je to prvostepeni sud odlučio ostali saučesnici bi tu korist zadržali. Razloge zašto je ovako odlučio prvostepeni sud nije dao u obrazloženju pobijane presude, pa se i ne može zaključiti čime se rukovodio da odluči kao i njenoj izreci.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 12 0 K 007027 18 KŽ od 25.02.2019. godine)

<----->

PREKORAČENJE NUŽNE ODBRANE USLJED JAKE RAZDRAŽENOSTI IZAZVANE NAPADOM

Član 11. stav 3. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj: 49/03)

Kada napadači udaraju optuženog golim rukama, a ovaj odbijajući napad upotrijebi nož, ubadajući jednog od napadača u stomak, čini krivično djelo u prekoračenju granice nužne odbrane, jer se radi o očiglednoj nesrazmjeri u intenzitetu odbrane i napada i to u pogledu načina upotrijebljenog sredstva.

Iz obrazloženja:

Žalbeni prigovori branioca kojima se osporava utvrđenje prvostepenog suda da je optuženi prekoračio granice nužne odbrane, su neosnovani. Naime, i pored nesporne činjenice da oštećeni O.D. i M.S. fizički nasrću na optuženog, intenzitet odbrane optuženog bio je nesrazmjern intenzitetu napada oštećenih. Sa nožem koji je uzeo u toku trajanja napada, optuženi je mogao postupati na manje opasan način, odnosno napad je mogao efikasno odbiti i odbranom slabijeg intenziteta. Kada napadači udaraju optuženog golim rukama, a ovaj odbijajući napad upotrijebi nož, ubadajući jednog od napadača u stomak, čini krivično djelo u prekoračenju granice nužne odbrane. Radi se o očiglednoj nesrazmjeri u intenzitetu odbrane i napada i to u pogledu načina upotrebljenog sredstva. Presudan značaj u ocjeni postupanja optuženog ima finalno djelovanje nožem, koji prema svom izgledu i dužini sječiva predstavlja veoma opasno sredstvo. Dakle, optuženi, nož velikih gabarita nije koristio kao sredstvo odvrćanja od daljih napada oštećenih i njihovog zastrašivanja, već je isti upotrijebio na način da je snažnim ofanzivnim zamahom, usmjerenim prema vitalnim organima smještenim u trbuhu oštećenog D., istom zadao smrtonosnu povredu. Ubadanjem oštećenog D. u stomak, kao dio tijela u kojem su smješteni vitalni organi, optuženi je nesumnjivo ispoljio voljnu radnju usmjerenu ka lišenju života oštećenog. Odbrana optuženog nije bila u srazmjeri sa intenzitetom napada oštećenog, niti je, imajući u vidu da je oštećeni bio goloruk, konačna radnja optuženog bila potrebna po svom obimu. O svemu tome, pobijana presuda je dala veoma detaljne, dobro argumentovane i valjane razloge, koje u cijelosti prihvata i ovaj sud, pa se žalilac upućuje na te razloge.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 15 0 K 002152 17 KŽ 2 od 19.04.2018. godine)

<----->

POKUŠAJ KRIVIČNOG DJELA

Član 20. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Kada je presudom utvrđeno da je osuđeni zaključio sporazum kojim je stvoren monopolistički položaj njegovog preduzeća na tržištu, sa posljedicom pribavljene imovinske koristi u tačno neutvrđenom iznosu, to se u smislu odredbi člana 20. stav

1. KZ RS ima smatrati da posljedica djela u obliku pribavljene znatne imovinske koristi (koja prelazi iznos od 15.000 km) kao zakonsko obilježje ovog krivičnog djela, nije nastupila, pa su slijedom toga radnje osuđenog pravilno kvalifikovane kao pokušaj krivičnog djela stvaranje monopolističkog položaja na tržištu iz člana

257. KZ RS u vezi sa članom 20. istog zakona.

Naime, jedan od oblika radnje izvršenja krivičnog djela stvaranje monopolističkog položaja na tržištu iz člana 257. KZ RS predstavlja zaključenje sporazuma, suprotno zakonu ili drugom propisu, kojim se stvara monopolistički položaj određenog preduzeća ili drugog subjekta privrednog poslovanja, a za postojanje krivičnog djela potrebno je da je usljed zaključenog sporazuma to preduzeće ili drugi subjekt privrednog poslovanja pribavilo znatnu imovinsku korist ili je za drugog nastupila znatna imovinska šteta.

Dakle, krivično djelo je svršeno kada je nastupila posljedica u vidu pribavljene znatne imovinske koristi, odnosno u vidu znatne imovinske štete. Ove neodređene vrijednosti („znatna imovinska korist“ i „znatna imovinska šteta“) kao zakonsko obilježje navedenog krivičnog djela, su prema načelnom pravnom mišljenju krivičnog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske usvojenom na sjednici od 30.06.2004. godine objektivizirane tako što se znatnom smatra imovinska korist ili imovinska šteta koja prelazi iznos od 15.000 KM. Slijedom toga, za postojanje svršenog krivičnog djela iz člana 257. KZ RS potrebno je nastupanje posljedice u obliku imovinske koristi ili imovinske štete koje prelaze navedeni iznos.

U konkretnom slučaju, prema činjeničnom utvrđenju pobijane pravosnažne presude, (koje u smislu odredbe člana 350. ZKP RS ne može biti predmetom pobijanja ovim pravnim lijekom), Sporazum o razvoju zajedničkog antenskog sistema (kablovske televizije), koji je osuđeni u ime subjekta privrednog poslovanja d.o.o. C.S. B.B., kao ovlašteno lice zaključio dana 31.10.2006. godine sa osuđenim V.I., kao tadašnjim načelnikom opštine B.B., je rezultirao stvaranjem monopolističkog položaja njegovog preduzeća na području ove opštine, usljed kojeg u periodu od 2009. do 2011. godine to preduzeće pribavilo imovinsku korist u tačno neutvrđenom iznosu.

Kako je pobijanom presudom utvrđeno da je osuđeni zaključio predmetni sporazum kojim je stvoren monopolistički položaj navedenog preduzeća na tržištu sa posljedicom pribavljene imovinske koristi u tačno neutvrđenom iznosu to se u smislu odredbi člana

20. stav 1. KZ RS ima smatrati da posljedica djela u obliku pribavljene znatne imovinske koristi (koja prelazi iznos od 15.000 KM) kao zakonsko obilježje ovog krivičnog djela, nije nastupila. Izostanak posljedice umišljajno započetog izvršenja krivičnog djela predstavlja jedan od tri konstitutivna elementa pokušaja krivičnog djela, pa kako se u konkretnom slučaju radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od tri godine i teža kazna, to je u smislu odredbi člana 20. KZ RS pokušaj ovog krivičnog djela kažnjiv. Slijedom toga radnje ovog osuđenog su pobijanom presudom pravilno kvalifikovane kao krivično djelo stvaranje monopolističkog položaja na tržištu iz člana 257. KZ RS u vezi sa članom 20. istog zakona.

Radi iznijetog se ne mogu prihvatiti kao osnovani argumenti Zahtjeva zasnovani na tvrdnji da radnje ovog osuđenog nemaju obilježje tog krivičnog djela iz razloga što nije dokazana posljedica djela u vidu znatne imovinske koristi kao zakonskog obilježja ovog krivičnog djela, jer izostanak posljedice djela, uz ispunjenje i drugih uslova (da je umišljajno započeta radnja izvršenja) manifestuje pokušaj tog krivičnog djela.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 84 0 K 048952 18 KvIz od 29.08.2018. godine)

<----->

SAIZVRŠILAŠTVO

Član 227. stav 2. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 37.

Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 64/2017 i 104/2018)

Saizvršilaštvo postoji kada je djelo izvršeno od strane više lica, bez obzira na konkretnu djelatnost svakog od njih, tako da odgovara ne samo optužni koji je neposredno upotrijebio

silu, već i optuženi koji se saglasio sa radnjama i djelovanjem drugih izvršilaca.

Iz obrazloženja:

Naime, odgovornost za ovaj oblik krivičnog djela razbojništva iz člana 227. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ RS, postoji kada je djelo izvršeno od strane više lica, bez obzira na konkretnu djelatnost svakog od optuženih, tako da odgovara ne samo optuženi koji je neposredno upotrebio silu, već i optuženi koji se saglasio sa radnjama i djelovanjem drugih izvršilaca. U konkretnom slučaju, djelo je izvršeno od strane više lica, i optuženi I., kao i L.P. i mldb. M. B. su preduzeli radnju izvršenja, odnosno, upotrebili silu prema oštećenom u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi. Dakle, nasuprot tvrdnji žalbe branilaca, navedene radnje optuženog I. i po ocjeni ovog suda su saizvršilačke u izvršenju krivičnog djela razbojništva iz člana 227. stav 2. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 37. KZ RS.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 023828 19 Kž 6 od 13.04.2020. godine)

<----->

STICAJ KRIVIČNIH DJELA

Krivično djelo razbojništva iz člana 233. stav 2. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 23. i krivično djelo sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje iz člana 387. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada je osuđeni nakon izvršenja krivičnog djela razbojništva iz člana 233. stav 2. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 23. KZ RS, preduzeo radnju pucanja iz pištolja u pravcu policijskog službenika, koji ga je zaustavljao dok je zajedno sa izvršiocem u krivičnom djelu razbojništva, izašao iz zgrade banke (noseći oduzeti novac), onda njegova radnja kojom puca iz pištolja prema policijskom službeniku u navedenim okolnostima manifestuje krivično djelo sprečavanja službenog lica u vršenju službene radnje u kvalifikatornom obliku iz člana 387. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ RS. Slijedom toga, radnje optuženog koje je poduzeo kritičnog događaja predstavljaju sticaj krivičnih djela razbojništva iz člana 233. stav 2. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 23. KZ RS i krivičnog djela sprečavanja službenog lica u vršenju službene radnje iz člana 387. stav 3. u vezi sa stavom 1. istog zakona.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 13 0 K 002673 18 Kvlz od 09.02.2018. godine)

<----->

STICAJ KRIVIČNIH DJELA

Član 56. stav 2. tačka 3. i član 46. stav 2.

Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 64/17)

Preinačenje pravosnažnih presuda odmjeravanjem jedinstvene kazne zatvora primjenom odredbi o sticaju krivičnih djela iz člana 56. stav 2. tačke 3. Krivičnog zakonika RS, nije moguće u situaciji kada je osuđenom po jednoj presudi izrečena kazna zatvora od 4 godine i 4 mjeseca, a po drugoj presudi izrečena kazna zatvora od 30 dana, s obzirom na ograničenja sadržana u odredbi člana 46. stav 2. Krivičnog zakonika RS po kojem je mogućnost izricanja kazne zatvora na pune dane propisana za kazne zatvora do 6 mjeseci.

Iz obrazloženja:

Osnovani su argumenti iz žalbe, u prilog tvrdnji da, u konkretnoj pravnoj situaciji, nije bilo moguće primijeniti odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela učinjena u sticaju, jer bi to bilo protivno odredbama člana 56. stav 2. tačka 3. i člana 46. stav 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske (u daljem tekstu: KZ RS). Naime, odredbom člana 56. stav 2. tačka 3. KZ RS, propisano je da jedinstvena kazna zatvora za djela izvršena u sticaju mora biti veća od svake pojedinačno utvrđene kazne, ali ne smije dostići zbir utvrđenih kazni, niti preći

dvadeset godina zatvora. U konkretnom slučaju, podnesenim zahtjevom osuđeni traži objedinjenje dvije kazne zatvora, od kojih je jedna u trajanju od 4 (četiri) godine i 4 (četiri) mjeseca (jedinствена kazna zatvora po presudi Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 K 016945 15 Kv od 15.09.2015. godine), a druga u trajanju od 30 (trideset) dana (po presudi osnovnog suda u Banjoj Luci broj 71 0 K 221165 15 K od 05.04.2016. godine), tako da objedinjenjem ove dvije kazne, u smislu citirane odredbe člana 56. stav 2. tačka 3. KZ RS, jedinstvena kazna zatvora, bi bila izrečena i na pune dane, što je suprotno odredbi člana 46. stav 2. KZ RS, budući da se prema toj odredbi kazna zatvora izriče na pune godine i mjeseci, a do šest mjeseci i na pune dane.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 016945 18 KŽ od 14.02.2018. godine)

<----->

KAZNA ZATVORA DO ŠEST MJESECI

Član 46. stav 3. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/17)

Kaznu zatvora do šest mjeseci sud, u smislu odredbi člana 46. stav 3. Krivičnog zakonika Republike Srpske, može izreći samo ako posebne okolnosti djela i učinioca ukazuju da se novčanom kaznom ne može postići svrha kažnjavanja ili da se novčana kazna neće moći izvršiti, a pri tome zakonodavac ne pravi razliku da li se do te kazne zatvora došlo ublažavanjem zakonom propisane kazne ili je ona u granicama zakonom propisane kazne za određeno krivično djelo. Slijedom toga, od ove odredbe imperativnog karaktera se može odstupiti, pa izreći kazna zatvora do šest mjeseci, samo ako je ispunjen navedeni negativni uslov koji se manifestuje u postojanju posebnih, dakle ne običnih, okolnosti djela i učinioca koje ukazuju da se novčanom kaznom ne može postići svrha kažnjavanja ili da se novčana kazna neće moći naplatiti.

Iz obrazloženja:

Optuženi je oglašen krivim da je počinio krivično djelo omogućavanja uživanja opojnih droga iz člana 208. stav 1. KZ RS za koje je zapriječena kazna od jedne do osam godina zatvora. Odlučujući o vrsti i visini krivične sankcije prvostepeni sud je našao da postoje osobito olakšavajuće okolnosti zbog kojih je optuženom na osnovu člana 54. stav 1. tačka 6. KZ RS kaznu ublažio do kazne od tri mjeseca. S obzirom da se prema odredbi člana 46. stav 3. KZ RS kazna zatvora do šest mjeseci može izreći samo ako postoje posebne okolnosti djela i učinioca koje pokazuju da se novčanom kaznom ne može postići svrha kažnjavanja ili da se novčana kazna neće moći izvršiti, koje sud nije našao to je optuženom izrekao novčanu kaznu od 800,00 KM.

Zahtjev smatra da je izricanjem novčane kazne, u situaciji kada se do kazne zatvora ispod šest mjeseci došlo ublažavanjem zakonom propisane kazne, u korist optuženog povrijeđen krivični zakon. Ovu tvrdnju zasniva na shvatanju da se odredba člana 46. stav 3. KZ RS može primijeniti samo u slučajevima gdje je za krivično djelo propisana kazna zatvora bez naznačenja najmanje mjere kojom se omogućava izricanje novčane kazne, shodno odredbi o granicama ublažavanja kazne iz člana 54. stav 1. tačka 7. istog zakona.

Zahtjev preko kritike primjene odredbe o ublažavanju kazne i izricanju novčane kazne u konkretnom slučaju, dovodi u pitanje mogućnost izricanja novčane kazne za ona djela za koja se po zakonu ni ublažavanjem ne može izreći novčana kazna, a sud je kaznu ublažio ispod šest mjeseci zatvora. Odgovor na ovo pitanje treba potražiti u jezičkom, sistematskom i ciljnom tumačenju odredbe člana 46. stav 3. i 4. KZ RS. Odredba stava 3. propisuje da kaznu zatvora do šest mjeseci sud može izreći samo ako posebne okolnosti djela i učinioca ukazuju da se novčanom kaznom ne može postići svrha kažnjavanja ili da se novčana kazna neće

moći izvršiti. Zakonodavac ne pravi razliku da li se do te kazne zatvora došlo ublažavanjem zakonom propisane kazne ili je ona u granicama zakonom propisane kazne za određeno krivično djelo. Sama odredba je imperativnog karaktera, a od nje se može odstupiti i izreći kazna zatvora do šest mjeseci samo ako je ispunjen negativni uslov sadržan u postojanju posebnih, dakle ne običnih, okolnosti djela i učinioca koje ukazuju da se novčanom kaznom ne može postići svrha kažnjavanja ili da se novčana kazna neće moći naplatiti. Odredbom stava 4. zakonodavac je isključio primjenu odredbe stava 3. ovog člana na kaznu zatvora kao zamjenu za neplaćenu novčanu kaznu (supletorni zatvor) ili za opozvanu uslovnu osudu. To su jedina dva izuzetka na koja se ne primjenjuje stav 3. bez obzira što ne postoji negativni uslov koji je u njemu propisan. Zakonodavac se u tekstu zakona više ne bavi ovim pitanjem niti propisuje bilo koji drugi izuzetak. Ovdje treba imati u vidu da je cilj zakonodavca bio da se zbog svojih negativnih posljedica izbjegne izricanje kratkotrajnih kazni zatvora osim u onim slučajevima kada to okolnosti krivičnog djela i učinioca zbog kaznene politike zahtijevaju. Sud je dužan izreći novčanu kaznu ako je do kazne zatvora do šest mjeseci došao i ublažavanjem propisane kazne zatvora ako nema posebnih okolnosti djela i učinioca koje ukazuju da se njom neće moći ostvariti svrha kažnjavanja i sprovesti njena naplata. Kada je umjesto ublažene kazne zatvora od tri mjeseca izrekao novčanu kaznu sud nije prekoračio svoja ovlašćenja koja po zakonu ima tako da nije povrijedio krivični zakon u odredbi člana 312. tačka d) KZ RS, kao što zahtjevo tvrdi.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 80 0 K 094472 18 Kvz od 07.08.2019. godine)

<----->

PREUZIMANJE IZVRŠENJA KAZNE ZATVORA

Član 62. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/09)

Član 404. Zakona o krivičnom postupku RS („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 53/12, 91/17 i 66/18)

Nisu ispunjeni uslovi za preuzimanje izvršenja kazne zatvora koja je izrečena u Republici Hrvatskoj, kada je molbu domaćem sudu podnio direktno osuđeni, a ne ta država, kako to propisuju odredbe člana 62. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i člana 404. Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 025959 20 Kž od 05.02.2020. godine)

<----->

MJERA BEZBJEDNOSTI OBAVEZNOG LIJEČENJA OD ZAVISNOSTI

Član 226. stav 1. Zakona o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 63/2018)

Kada sud izriče mjeru bezbjednosti obaveznog liječenja od zavisnosti od opojnih droga, u obavezi je da odredi da će se ta mjera izvršiti u specijalizovanoj zdravstvenoj ustanovi – Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac, kako je to propisano odredbom člana 226. stav 1. Zakona o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija Republike Srpske.

Iz obrazloženja:

Nasuprot tome, osnovani su žalbeni prigovori u dijelu koji se odnosi na mjeru bezbjednosti obavezno liječenje od zavisnosti od opojnih droga. Naime, tačno je da je odredbom člana 76. ZKP RS, propisano da se ova mjera izvršava u ustanovi za izvršenje kazne ili u zdravstvenoj ili u drugoj specijalizovanoj ustanovi. U odluci kojom se izriče ova mjera bezbjednosti, ne određuje se u kojoj će se vrsti ustanove i u kojoj ustanovi izvršiti izrečena mjera bezbjednosti, ukoliko Zakon o izvršenju krivičnih sankcija nije drugačije određeno. Međutim, odredbom

člana 226. stav 1. Zakona o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija Republike Srpske, propisano je da se ova mjera izvršava u Specijalizovanoj zdravstvenoj ustanovi – Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac. Prema tome, kako je u Zakonu o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija Republike Srpske određeno u kojoj vrsti i u kojoj ustanovi će se ova mjera izvršiti, to je ovaj sud, djelimičnim uvažavanjem žalbe branioca, preinačio pobijanu presuda tako što je odredio da će se ova mjera izvršiti u Specijalizovanoj zdravstvenoj ustanovi – Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 020568 19 Kž 12 od 12.06.2020. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO NASILJA U PORODICI ILI PORODIČNOJ ZAJEDNICI
Član 190. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakonika Republike
Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj, broj 64/17 i 104/18)

Nema elemenata bića krivičnog djela nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici kada opis povrede fizičkog integriteta kao bitan element krivičnog djela nasilja u porodici, nije sadržan u izreci prvostepene presude, niti je bio sadržan u dispozitivu optužnice, iako bi morao biti dio činjeničnog supstrata jer predstavlja

zakonodavni motiv kažnjavanja i bez tog elementa nema ni
predmetnog krivičnog djela.

Iz obrazloženja:

Što se tiče pravilnosti činjenične osnove pobijane presude ovaj sud nalazi da je ona pravilna. Drugostepeni sud pravilno polazi od detaljne analize sadržine izreke prvostepene presude kroz ocjenu alternativno opisanih radnji izvršenja do izostanka opisa da su ove radnje dovele do povrede fizičkog ili psihičkog integriteta oštećene. Opis povrede fizičkog integriteta nije sadržan u izreci prvostepene presude, a nije bio ni u dispozitivu optužnice, pa kako mora biti dio činjeničnog supstrata jer predstavlja zakonodavni motiv kažnjavanja, bez tog elementa nema ni krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret. Sve to drugostepeni sud pravilno utvrđuje i izvodi zaključak da u radnjama optuženog opisanim u izreci prvostepene presude nema elemenata krivičnog djela za koje se optužuje, a što je osnov za donošenje oslobađajuće presude po članu 298. tačka a) ZKP RS. Ovaj nedostatak dispozitiva optužnice, koji je kao izreka prihvaćen od prvostepene presude, žalba bezuspješno pokušava da opravda opširnom analizom dokaza na kojima je zasnovana prvostepena presuda, zaključujući da je dokazano kako je fizičko nasilje optuženog imalo za posljedicu povredu tjelesnog i psihičkog integriteta oštećene. Pri tome gubi iz vida da sud utvrđuje odlučne činjenice u izreci presude i na osnovu toga daje pravnu ocjenu djela, a da su razlozi iz obrazloženja ono što taj činjenični supstrat samo potvrđuju. Shodno tome pogrešno žalba zaključuje da sud nije mogao donijeti oslobađajuću presudu bez obzira što u dispozitivu optužnice pretočenom u izreku prvostepene presude nisu opisane povrede koje je zadobila oštećena. Što se tiče psihičkog integriteta, na kome takođe insistira, žalba gubi iz vida da ni prvostepeni sud takvu povredu nije utvrdio niti je u činjenični opis unio, a kod izostanka žalbe tužioca nije ni moguće vršiti bilo kakvu intervenciju u činjeničnom opisu u tom pravcu. Sve to drugostepeni sud je pravilno utvrdio i primijenio krivični zakon donijevši presudu kojom je optuženog oslobodio od optužbe.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 82 0 K 022306 19 Kžž od 03.02.2020. godine)

<----->

NEOVLAŠTENA PROIZVODNJA I PROMET OPOJNIH DROGA

Član 207. stav 3. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 64/17 i 104/18)

Odlučna činjenica koja distancira kvalifikovani oblik krivičnog djela neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga iz stava 3. člana 207. KZ RS od osnovnog oblika djela, je svijest i volja o zajedničkom djelovanju više lica u njihovom izvršenju, pa kada je ta činjenica nesumnjivo utvrđena, za postojanje teže kvalifikacije djela je bez značaja pojedinačni oblik participacije svakog od lica u njihovom zajedničkom djelovanju.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 025409 20 Kž 2 od 21.07.2020. godine)

ORGANIZOVANA KRIMINALNA GRUPA-ZLOČINAČKO UDRUŽENJE

Član 147. stav 12. i stav 13. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“

broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 67/13) i

Član 123. stav 1. tačka 10. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/17)

Definicija pojma „zločinačkog udruženja“ sadržanog u dispoziciji krivičnog djela člana 383. stav 2. KZ RS (raniji zakon) i pojma „organizovane kriminalne grupe“ sadržanog u dispoziciji krivičnog djela iz člana 366. stav 2. Krivičnog zakonika RS (važeći zakonik) su sadržajno identične, pa kada je u činjeničnom opisu djela pravno kvalifikovanog po sada važećem zakoniku upotrebljen pojam „zločinačkog udruženja“, umjesto pojma „organizovane grupe“, onda na taj način nije povrijeđen krivični zakon jer se dispozicija krivičnog djela za koje su osuđeni oglašeni krivim, po elementima koji određuju biće krivičnog djela u novom zakoniku i ranijem krivičnom zakonu, sadržinski se ne razlikuju.

Iz obrazloženja:

U Zahtjevima branilaca osuđenih O.B., J.T. i N.O. ukazuje se na povredu Krivičnog zakona, tvrdnjom da su i prvostepeni sud i drugostepeno vijeće Vrhovnog suda Republike Srpske povrijedili Krivični zakon na način što su osuđeni oglašeni krivim za krivično djelo izvršeno u sastavu kriminalnog udruženja iz člana 366. stav 1. u vezi sa članom 207. stav 3. u vezi sa stavom 1. i 2. KZ RS, a da činjenični opis djela iz izreke prvostepene presude, ne odgovara opisu bića djela iz člana 366. stav 1. Zakonika, već da odgovara biću krivičnog djela iz člana 383.a stav 2. ranije važećeg Krivičnog zakona. U vezi sa navedenim tvrdnjama, u Zahtjevima branilaca osuđenih B. i O. ističe se da je došlo do proizvoljne primjene Krivičnog zakona RS i Krivičnog zakonika RS, dok Zahtjev branioca osuđenog J.T. ukazuje na povredu Krivičnog zakonika iz člana 312. stav 1. tačka a) i g) ZKP RS. Osim toga, u navedenim Zahtjevima se ističe da drugostepeno vijeće Vrhovnog suda RS nije odgovorilo na iznesene prigovore, na kojima su ukazivali branioci u žalbama protiv prvostepene presude, zbog čega podnosioci ovih Zahtjeva smatraju da je u postupku po žalbi došlo do povrede prava na odbranu osuđenih iz člana 311. stav 1. tačka g) ZKP RS i prava na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP), zatim iz člana II/3 tačka e) Ustava BiH (zbog proizvoljnosti obrazloženja navoda žalbi) i člana 65. stav 1. EKLJP, te na povredu prava na djelotvorni pravni lijek iz člana 13. EKLJP (na šta se ukazuje u Zahtjevu branioca osuđenog J).

Izneseni prigovori su neosnovani. Naime, odredbom člana 383a. stav 2. ranijeg Krivičnog zakona, propisano je: „Ko kao pripadnik zločinačkog udruženja učini krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Republike Srpske, za koje se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna, ako za pojedino djelo nije propisana teža kazna, kazniće se zatvorom najmanje pet

godina.” Odredbom člana 366. stav 2. novog zakonika propisano je: „Ko u sastavu grupe ili organizovane kriminalne grupe izvrši krivično djelo utvrđeno ovim zakonikom za koje je propisana kazna zatvora od tri godine ili teža kazna, ako za pojedino krivično djelo nije propisana teža kazna, kazniće se kaznom zatvora najmanje tri godine“. Dakle, u ranijem zakonu, naziv krivičnog djela je „organizovani kriminal“ i u opisu djela se koristi pojam „pripadnik zločinačkog udruženja“, dok u novom zakoniku, naziv djela je „izvršenje djela u sastavu kriminalnog udruženja“ i u opisu djela koriste se pojmovi „grupa i organizovana kriminalna grupa“. Odredbom člana 147. stav 12. ranijeg krivičnog zakona definisan je pojam organizovane kriminalne grupe da je to grupa lica od najmanje

tri lica formirana radi vršenja krivičnih djela za koja se može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna, a u stavu 13. istog člana definisan je pojam zločinačke organizacije, da je to udruženje od najmanje tri lica čiji članovi su se udružili radi vršenja krivičnih djela. Odredba člana 123. stav 1. tačka 10. Krivičnog zakonika Republike Srpske definiše pojam organizovane kriminalne grupe, da je to udruženje koje se sastoji od tri ili više lica koja su se udružila radi vršenja krivičnih djela za koja je propisana kazna zatvora od tri godine ili teža kazna. Dakle, obzirom da je definicija pojma „zločinačkog udruženja“ prema ranije važećem krivičnom zakonu, identična definiciji pojma „organizovane kriminalne grupe“ prema sada važećem Krivičnom zakoniku, to, činjenica što je u činjeničnom opisu djela navedeno „kao pripadnici zločinačkog udruženja“, umjesto „kao pripadnici organizovane grupe“, nikako ne znači da je pobijanim odlukama povređen Krivični zakon, niti da je došlo do proizvoljne primjene ovih materijalnih zakona, kako to pogrešno smatraju podnosioci ovih Zahtjeva, jer dispozicija krivičnog djela za koje su osuđeni oglašeni krivim, po elementima koji određuju biće krivičnog djela u novom zakoniku i ranijem krivičnom zakonu, sadržinski se ne razlikuju.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 020421 18 Kvz od 14.02.2019. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO UBISTVA

Član 148. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, sa izmjenama)

Kada optuženi prilikom lišenja života oštećenog nije ispoljio omalovažavanje prema tuđim životima, niti je djelo počinio bez ikakvog razloga i povoda, već je prije kritičnog događaja došao u verbalni, a zatim i u fizički sukob sa pojedinim gostima predmetne kafane, odakle ga je vlasnik kafane, oštećeni, istjerao i gdje mu je ostala jakna, a oblici nasilja primjenjenog od strane optuženog ne prelaze uobičajenu mjeru, niti se prema konkretnoj situaciji može prihvatiti da je optuženi kroz primjenu oblika nasilja išao za tim da pokaže potpunu afirmaciju svoje moći i snage i to na bezobziran način, on time nije iskazao bezobzirno nasilničko ponašanje pa se u radnjama optuženog ne stiču bitni elementi krivičnog djela teškog ubistva iz člana 149. stav 1. tačka 3. KZ RS, već krivičnog djela ubistva iz člana 148. stav 1. KZ RS.

Iz obraloženja:

Po osnovu vještačenja vještaka optužbe dr P. i dr O. kao i na osnovu vještačenja vještaka odbrane dr S. 3 (koji su interpretirani u obrazloženju pobijane presude), pravilno je prvostepeni sud utvrdio da je upravo optuženi S.R. nanio smrtonosne povrede oštećenom B.M.. Međutim, suprotno utvrđenju pobijane presude, u radnjama ovog optuženog se ne stiču bitni elementi krivičnog djela teškog ubistva iz člana 149. stav 2. tačka 3. KZ RS, već krivičnog djela ubistva iz člana 148. stav 1. istog zakona. Naime, optuženi S. 1 je prije kritičnog događaja došao u verbalni a zatim i u fizički sukob sa pojedinim gostima predmetne kafane, odakle ga je vlasnik kafane, oštećeni M. istjerao i gdje mu je, zasigurno ostala jakna

(većina svjedoka je to potvrdila), nakon čega ga je optuženi M. svojim PMV marke „Golf“ odvezao kući, u vezi pomenutog događaja upoznao je svoju braću - A., M.1 i J., te po prethodnom dogovoru optuženog S.1 koji se nalazio u stanju bitno smanjene računalnosti zbog privremenog duševnog poremećaja srednjeg stepena, sa optuženim A., M.1, J. i M., a u namjeri da se fizički obračunaju sa vlasnikom ugostiteljskog objekta i svim drugim licima koje zateknu u istom, te da oštete objekat, istim vozilom, dovoze se

pred pomenuti ugostiteljski objekat, u kome su se nalazili B.M., M.L., S.M. i N.T., dok je u vozilu ostao da ih čeka optuženi M., ostali optuženi vidjevši da su ulazna vrata zaključana, letvama su polupali stakla na ulaznim vratima i prozoru do ulaznih vrata u ugostiteljskom objektu, a zaključana ulazna vrata razvalili udarcima noge i kroz načinjene otvore u isti ušli, gdje dolazi do verbalnog sukoba S.1 sa S.M., a zatim i do fizičkog obračuna, u kojem optuženi S.1, A., J. i M.1. letvama udaraju B.M. i S.M. po glavi i drugim dijelovima tijela, usljed čega je S.M. zadobio lake tjelesne povrede u vidu nagnječenja desne nadlaktice i dvije razderine lijevog tjemenog predjela glave, a optuženi S.1 zadaje više udaraca letvom u predjelu glave B.M., usljed kojih je ovaj zadobio povrede u vidu razderno nagnječne rane glave praćene prelomom lobanje, koja je svojim sveukupnim djelovanjem dovela do povrede sadržaja lobanjske duplje, što se ispoljilo u vidu subduralnog hematoma i nagnječine tkiva mozga, koje su prouzrokovale njegovu smrt dana 06.03.2015. godine u UC.B.

Dakle, u opisanim radnjama optuženog S.1, po ocjeni ovog suda, ne stižu se bitni elementi krivičnog djela teškog ubistva iz člana 149. stav 1. tačka 3. KZ RS, već bitni elementi krivičnog djela ubistva iz člana 148. stav 1. KZ RS. Naime, po ocjeni ovog suda, optuženi S.1 prilikom lišenja života oštećenog B.M. nije iskazao bezobzirno nasilničko ponašanje niti je ispoljio omalovažavanje prema tuđim životima, niti je djelo počinio bez ikakvog razloga i povoda, već je prije kritičnog događaja došao u verbalni a zatim i u fizički sukob sa pojedinim gostima predmetne kafane, odakle ga je vlasnik kafane, oštećeni M. istjerao i gdje mu je ostala jakna. Osim toga, oblici nasilja primjenjenog od strane optuženog S.1 ne prelaze uobičajenu mjeru nasilja, niti se prema konkretnoj situaciji može prihvatiti da je optuženi kroz primjenu oblika nasilja išao za tim da pokaže potpunu afirmaciju svoje moći i snage i to na bezobziran način.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 12 0 K 005029 18 Kžk od 12.06.2018. godine)

<----->

OZBILJNA PRIJETNJA KAO ELEMENAT BIĆA

krivičnog djela ugrožavanja sigurnosti

Član 169. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Ozbiljna prijetnja predstavlja elemenat bića krivičnog djela ugrožavanje sigurnosti iz člana 169. stav 1. KZ RS, a karakter ozbiljne prijetnje u smislu ove inkriminacije ima svaka prijetnja koja je podobna da kod lica kome se prijeti izazove osjećaj nesigurnosti i straha da je njemu, ili njemu bliskom licu ugrožen život ili tjelesni integritet ili sloboda ili da će im biti naneseno zlo nekom opšteopasnom radnjom ili sredstvom.

Iz obrazloženja:

Krivičnim djelom ugrožavanje sigurnosti iz člana 169. stav 1. KZ RS štiti se duševni mir čovjeka i njegov osjećaj sigurnosti. Prema dispoziciji ovog krivičnog djela kao radnja izvršenja pojavljuje ozbiljna prijetnja upućena nekom licu (usmjerena na lišenje života, teško tjelesno povrijeđivanje, lišenje slobode ili otmicu tog lica ili njemu bliskog lica, kao i na nanošenje zla podmetanjem požara, eksplozijom ili nekom drugom opšteopasnom radnjom ili sredstvom). Karakter ozbiljne prijetnje u smislu ove inkriminacije ima svaka prijetnja koja je podobna da

kod lica kome se prijeti izazove osjećaj nesigurnosti i straha da je njemu ili njemu bliskom licu ugrožen život, ili tjelesni integritet, ili sloboda, ili da će im biti nanесeno зло nekom opšteopasnom

radnjom ili sredstvom. Prijetnja koju je osuđeni kritičnog događaja uputio oštećenom u okolnostima koje karakterišu poremećaj međusobnih odnosa i verbalni konflikti, a koja prijetnja se ogleda u sintagmi "poješće te mrak" (koja nesumnјivo ima značenje prijetnje ubistvom) i po ocjeni ovog suda ima karakter ozbiljne prijetnje koja je ugrozila sigurnost oštećenog u obliku straha za njegov život. Osjećaj ugrožene sigurnosti kod oštećenog izazvan upućenom mu prijetnjom se, kako to pravilno zaključuje i pobijana presuda, manifestuje u činjenici da je oštećeni već narednog dana poslije kritičnog događaja podnio krivičnu prijavu protiv osuđenog.

Radi navedenog ovaj sud nalazi da je pobijanom presudom pravilno primjenjen Krivični zakon kada su opisane radnje osuđenog kojima je ugrozio sigurnost oštećenog ozbiljnom prijetnjom da će ga lišiti života, pravno kvalifikovane kao krivično djelo ugrožavanje sigurnosti iz člana 169. stav 1. KZ RS, pa za suprotnu tvrdnju Zahtjeva nema mjesta.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 84 0 K 048373 18 Kvlz od 18.06.2018. godine)

<----->

RADNJA IZVRŠENJA KRIVIČNOG DJELA ODUZIMANJE MALOLJETNOG LICA

Član 205. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Jedan od oblika radnje izvršenja krivičnog djela oduzimanje maloljetnog lica iz člana 205. stav 1. KZ RS, je sprečavanje da maloljetno lice bude kod lica koje ima pravo na njega (u konkretnom slučaju: otac djece), pa kada u činjeničnom opisu djela u izreci presude nisu konkretizovane činjenice koje manifestuju ovu radnju izvršenja djela (način na koji je optužena onemogućavala kontakte oca sa maloljetnom djecom koja su njoj povjerena na čuvanje), niti činjenice o pravosnažnosti odluke nadležnog centra za socijalni rad kojim je to pravo utvrđeno, onda takav činjenični opis djela u izreci pobijane presude ne odražava elemente bića krivičnog djela oduzimanja maloljetnog lica iz člana 205. stav 1. KZ RS.

Iz obrazloženja:

Opravdano se Zahtjevom ukazuje da je na štetu osuđene pogrešno primjenjen Krivični zakon kada su radnje osuđene činjenično opisane u izreci pravosnažne presude, okvalifikovane kao krivično djelo oduzimanje maloljetnog lica iz člana 205. stav 1. u vezi sa članom 42a. KZ RS.

Naime, radnja izvršenja krivičnog djela oduzimanja maloljetnog lica iz člana 205. stav 1. KZ RS, pojavljuje se u tri oblika i to: protivpravnim zadržavanjem ili oduzimanjem maloljetnog lica od roditelja, usvojioca, staraoca ili od ustanove, odnosno lica kojima je ono povjereno, potom zadržavanjem ili sprečavanjem da ono bude kod lica koje ima pravo na njega ili onemogućavanjem izvršenja odluke kojom je maloljetnik povjeren određenom licu.

Pobijanom presudom osuđena je oglašena krivom (prema pravnom opisu djela u izreci presude) da je počinila navedeno krivično djelo na način što je onemogućavala izvršenje odluke kojom je maloljetnik povjeren određenom licu. Drugostepeni sud je u žalbenom postupku, u izreci presude odbio žalbu osuđene i njenih branilaca i potvrdio prvostepenu presudu ali je u obrazloženju svoje presude naveo da pravni opis iz izreke prvostepene presude, ne prati činjenični opis izreke, pa kako je sud vezan za činjenični, a ne pravni opis, da je pogrešan stav prvostepene presude da se u ovom slučaju radi o onemogućavanju

izvršenja odluke kojom je maloljetnik povjeren određenom licu, te da se u ovom slučaju radi o radnji izvršenja iz člana 205. stav 1. KZ RS koja se sastoji u tome, da je osuđena sprečavala

djecu koja su njoj povjerena na čuvanje da ona budu kod lica koje na njih ima pravo (otac djece), budući da nije postupala u skladu sa rješenjem Centra za socijalni rad Opštine N., kako je to navedeno u obrazloženju drugostepene presude.

Međutim, u činjeničnom opisu radnje izvršenja u izreci pobijane presude nije navedeno da je osuđena sprečavala djecu da ona budu kod oca, već je samo navedeno da je rješenjima Centra za socijalni rad opština N. bila u obavezi da ocu djece omogući redovan kontakt sa djecom i da ona te kontakte u više nabrojanih dana nije omogućila. Pri tome, u izreci pravosnažne presude se ne navodi ni da li su ta rješenja bila pravosnažna, niti se navodi na koji način je osuđena onemogućavala kontakte oca sa maloljetnom djecom.

Osim toga, osuđena ne može biti izvršilac predmetnog djela ni za oblik radnje izvršenja koji se ogleda u onemogućavanju izvršenja odluke kojom je maloljetnik povjeren određenom licu (koji se osuđenoj prema pravnom opisu iz izreke prvostepene presude stavlja na teret) jer su pravosnažnom presudom Okružnog suda u Trebinju broj 95 0 P 030932 14 GŽ od 07. 11.2014. godine, maloljetna lica povjerena na njegu, čuvanje i vaspitanje upravo osuđenoj.

Dakle, činjenični opis djela u izreci pobijane presude ne odražava elemente bića krivičnog djela oduzimanja maloljetnog lica iz člana 205. stav 1. KZ RS, za koje je tom presudom pravosnažno osuđena J.G., pa se Zahtjevom njenih branioca opravdano tvrdi da je tom presudom povređen Krivični zakon na štetu osuđene.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 95 0 K 041806 17 Kvlz od 04.05.2018. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO ODUZIMANJE MALOLJETNOG LICA
Član 205.stav 1.. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik
Republike Srpske“
broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Majka maloljetnog djeteta koje joj je pravosnažnom presudom suda povjereno na njegu, čuvanje i vaspitanje, ne može biti izvršilac onog oblika krivičnog djela oduzimanje maloljetnog lica iz člana 205. stav 1. KZ RS, kod kojeg se radnja izvršenja djela ogleda u onemogućavanju izvršenja odluke kojom je maloljetnik povjeren određenom licu.

Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 172029 18 Kžž od 26.12.2018. godine)

<----->

POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA

Član 210. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Član 312. tačka v) Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 53/12, 91/17 i 66/18)

Zakonska pretpostavka za postojanje krivičnog djela izbjegavanje davanja izdržavanja iz člana 210. stav 1. KZ RS jeste da je obaveza izdržavanja utvrđena izvršnom sudskom odlukom ili izvršnim poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, a zakonskom dispozicijom djela radnja izvršenja ovog djela nije određena kao postupanje

protivno odredbama zakona o izvršnom postupku, kako se zahtjevom za zaštitu zakonitosti sugerije. Dakle, blanketni propis ne predstavlja bitan elemenat bića ovog krivičnog djela kojim bi bila određena radnja izvršenja djela.

Iz obrazloženja:

Neosnovan je prigovor koji se zasniva na tvrdnji da je predmetno krivično djelo sa blanketnom dispozicijom koja je određena Zakonom o izvršnom postupku, pa da izostanak odgovarajuće upućujuće odredbe ovog zakona u činjeničnom opisu radnje izvršenja djela predstavlja okolnost koja isključuje postojanje krivičnog djela. Ovo iz razloga što zakonska pretpostavka za postojanje predmetnog krivičnog djela jeste da je obaveza izdržavanja utvrđena izvršnom sudskom odlukom ili izvršnim poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom. Dakle, zakonskom dispozicijom djela radnja izvršenja nije propisana kao postupanje protivno odredbama Zakona o izvršnom postupku (kako se Zahtjevom sugerije), u kom slučaju bi se za tako definisanu radnju izvršenja djela moglo reći da je određena blanketnom normom.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 72 0 K 058175 18 Kv iz od 25.03.2019. godine)

<----->

RAZLIKA IZMEĐU KRIVIČNIH DJELA KRAĐE I UTAJE

Član 232. stav 2. u vezi sa stavom 1. i član 235. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Razlika između krivičnog djela krađe iz člana 231. KZRS i krivičnog djela utaje iz člana 235. KZRS se ogleda u radnji izvršenja djela, dok su ostali elementi bića ovih krivičnih djela isti (tuđa pokretna stvar i namjera pribavljanja protivpravne imovinske koristi), jer se krađom od drugog oduzima stvar iz njegovog pritežanja (posjeda), a kod utaje izvršilac prisvaja tuđu pokretnu stvar koja se već nalazi kod njega po nekom osnovu koji nije protivpravan (koja mu je povjerena, koja je nađena ili do koje je slučajno došao).

Iz obrazloženja:

Žalbenim prigovorima je osporena pravna kvalifikacija krivičnog djela za koje je osuđeni oglašen krivim pobijanom presudom, sugerišući da se u konkretnom slučaju može raditi samo o krivičnom djelu utaje iz člana 235. KZ RS u osnovnom obliku, a ne krivičnom djelu krađe u bilo kom obliku, pa ni u obliku teške krađe kao kvalifikovanom obliku ovog krivičnog djela. Argumentujuću navedenu tvrdnju žalba apostrofira da je eksproprisana kuća optuženog sa koje je skinut otuđeni građevinski materijal, ostala u njegovom zakonitom i savjesnom posjedu i nakon isplate naknade za eksproprisane nekretnine sve do 29.07.2010. godine kada je na zapisnik o primopredaji korisnik eksproprijacije preuzeo u posjed eksproprisane nekretnine. U kontekstu ovih prigovora žalbom je dovedena u pitanje pravilnost zaključka prvostepenog suda izvedenog iz odredbe člana 33. Zakona o eksproprijaciji, po kojem je isplatom naknade za navedene eksproprisane nepokretnosti (kuće i zemljišta) posjednik postala Republika Srpska, kao korisnik eksproprijacije, tvrdeći da iz citirane zakonske odredbe proizilazi da činom isplate naknade za eksproprisane nepokretnosti korisnik eksproprijacije stiče samo pravo na posjed eksproprisane nepokretnosti, a ne i posjed.

Argumentima uz prigovor zasnovan na tvrdnji da se radi o osnovnom a ne kvalifikovanom obliku krivičnog djela, žalba dovodi u pitanje pravilnost utvrđenja prvostepenog suda po kojem vrijednost prisvojenih stvari prelazi iznos od 10.000,00 KM, prigovarajući metodološkom principu utvrđivanja njihove vrijednosti, kroz zamjerke prvostepenom sudu što se pri tome rukovodio nabavnom cijenom novih stvari, ne uzimajući u obzir amortizaciju stvari (koje su prije skidanja bile stare 5 godina), troškove oštećenja koja nužno nastaju

skidanjem (demontažom) stvari i troškovi radne snage koji su potrebni za skidanje materijala sa kuće.

Razlika između krivičnog djela krađe iz člana 231. KZRS, a time i krivičnog djela teške krađe iz člana 232. stav 2. istog zakona, koja manifestuje kvalifikovani oblik krađe po osnovu vrijednosti ukradene stvari koja prelazi 10.000 KM (za koje je osuđeni oglašen krivim pobijanom presudom), i krivičnog djela utaje iz člana 235. KZRS (koje djelo se žalbom, a potom i Zahtjevom, sugerije pri pravnoj kvalifikaciji radnji osuđenog u konkretnom slučaju) se ogleda u radnji izvršenja djela dok su ostali elementi bića ovih krivičnih djela isti (tuđa pokretna stvar i namjera pribavljanja protivpravne imovinske koristi). Tako se krađom od drugog oduzima stvar iz njegovog pritežanja (posjeda), a kod utaje izvršilac prisvaja tuđu pokretnu stvar koja se već nalazi kod njega po nekom osnovu koji nije protivpravan (koja mu je povjerena, koja je nađena ili do koje je slučajno došao).

Pa kada se u konkretnom slučaju žalbom tvrdi da je predmetni građevinski materijal otuđen sa kuće koja je nakon eksproprijacije i isplate naknade ostala u zakonitom i savjesnom posjedu osuđenog sve do zapisnički izvršene primopredaje ekspropisane nepokretnosti, onda je za pravnu kvalifikaciju radnji osuđenog kritičnog događaja od odlučnog značaja činjenica da li je ta kuća povjerena na čuvanje osuđenom do momenta preuzimanja iste od strane korisnika eksproprijacije (kako je to sugerisano žalbenim argumentima).

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 187797 18 Kvlz od 08.02.2019. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO RAZBOJNIŠTVA

Član 233. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada je osuđeni, u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi, izvršio oduzimanje novca od radnice na prodajnom kiosku, uz prijetnju uperenim pištoljem u njenom pravcu, onda su u njegovim radnjama ostvarena sva bitna obilježja krivičnog djela razbojništva iz člana 233. stav 1. KZ RS, a činjenica da je prijetnja izvršena plastičnim pištoljem je irelevantna, posmatrano s aspekta ocjene ozbiljnosti prijetnje, jer je u okolnostima konkretnog slučaja takva prijetnja bila očigledno podobna da se kod osobe prema kojoj je prijetnja upućena (koja nije imala svjest o tome da je u pitanju plastični pištolj) izazove osjećaj straha da su joj ugroženi život i tjelesni integritet, usljed čega je bila prinuđena da napadaču preda sav novac koji je imala u trgovačkoj kasi.

Iz obrazloženja:

Tvrdnju o povredi Krivičnog zakona Zahtjev zasniva na tezi da u činjeničnom opisu djela u optužnici i pobijanoj presudi, pri oduzimanju novca učinilac („ma ko bio učinilac“) očito nije upotrijebio prijetnju da će neposredno napasti na život i tijelo nekog lica (što predstavlja element bića krivičnog djela razbojništva u navedenom obliku) pa da se

je, s obzirom na to, navedeno krivično djelo moglo pravno kvalifikovati samo kao teška krađa iz člana 226. stav 1. tačka 3. Krivičnog zakonika, odnosno člana 232. stav 1. tačka 3. KZ RS.

Argumentima Zahtjeva navedenim u prilog tvrdnje o učinjenom obliku povrede Krivičnog zakona nije dovedena u sumnju pravilnost pravnog zaključka pobijane presude po kome je osuđeni kritičnog događaja oduzeo tuđu pokretnu stvar (tačno neutvrđeni iznos novca) uz prijetnju da će neposredno napasti na život radnice u prodajnom kiosku, a slijedom toga ni pravilnost pravne kvalifikacije počinjenog krivičnog djela.

Naime, kada se radnja izvršenja krivičnog djela (prema činjeničnom opisu djela u izreci pobijane presude), ogleda u tome da je osuđeni kritičnog događaja iz džepa izvadio plastični pištolj i prijeteci uperio ga u pravcu radnice u prodajnom kiosku, tražeći sve pare što ima i govoreći joj da ne plaće i ne vrišti, pa kada je usljed te prijetnje radnica predala osuđenom sav novac iz trgovačke kase, onda iz takavog činjeničnog substrata nesumljivo proizlazi da je oduzimanje novca osuđeni izvršio uz prijetnju radnici na prodajnom kiosku, jer usmjeravanje pištolja u osobu od koje se oduzima novac manifestuje prijetnju napadom na život i tjelesni integritet te osobe.

Činjenica da je u pitanju plastični pištolj je irelevantna, posmatrano s aspekta ocjene ozbiljnosti prijetnje u navedenim okolnostima, jer je u konkretnom slučaju takva prijetnja bila očigledno podobna da se kod osobe prema kojoj je upućena (koje nije imalo svijest o tome da je u pitanju plastični pištolj) izazove osjećaj straha da su joj ugroženi život i tjelesni integritet, usljed čega je bila prinuđena da napadaču preda sav novac koji je imala u trgovačkoj kasi.

Iz navedenog proizlazi da je kritičnog događaja osuđeni izvršio oduzimanje novca, u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi, uz upotrebu prijetnje da će neposredno napasti na život ili tijelo radnice na prodajnom kiosku, te su na taj način u njegovim radnjama ostvarena sva bitna obilježja krivičnog djela razbojništva iz člana 233. stav 1. KZ RS, za koje je i osuđen pobijanom pravosnažnom presudom, pa nema mjesta prigovoru Zahtjeva zasnovanom na tvrdnji da je tom presudom povrijeđen Krivični zakon u vidu pogrešne pravne kvalifikacije radnji osuđenog kritičnog događaja.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 84 0 K 046680 18 Kvz od 02.07.2018. godine)

<----->

SVOJSTVO ODGOVORNOG LICA KAO BITAN ELEMENAT BIĆA KRIVIČNOG DJELA OŠTEĆENJE ILI POVLAŠĆENJE POVJERILACA

Član 262. stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Svojstvo odgovornog lica u društvu, kao subjektu privrednog poslovanja, predstavlja jedno od bitnih obilježja bića krivičnog djela oštećenje ili povlašćivanje povjerilaca iz člana 262. stav 3. u vezi sa stavom 2. i 1. Krivičnog zakona Republike Srpske.

Iz obrazloženja:

Prvostepeni sud pravilno utvrđuje da je optuženi N.P. u kritičnom periodu obavljao dužnost predsjednika Skupštine akcionara i Upravnog odbora, kao kolektivnih tijela, F. a.d. B.L. Skupštinskom odlukom on je bio ovlašćen samo da zaključi sporni ugovor od

19.8.2008. godine, što upućuje na provođenje prethodne odluke skupštine akcionara kao kolektivnog organa, a ne na njegovo samostalno odlučivanje u okviru ili mimo ovlašćenja. S druge strane u tom razdoblju direktor društva je bio M.P., koji je u skladu sa zakonom i opštim aktima društva bio odgovorno lice, a ne optuženi N.P.. Samim tim jedino on snosi odgovornost za poslovnu politiku i zakonitost u radu društva. Prema tome on nema „sporednu ulogu“ u ovom poslu, kako to žalba pokušava da prikaže. S obzirom na to davanje naloga za određene poslove od strane optuženog P. direktoru M.P., koje se žalbom sugeriše, potrebno je utvrditi za svaki pojedini slučaj ili određenu situaciju, kao i to kakav uticaj su ti nalozi imali na poslovanje a samim tim i na eventualno ostvarenje bilo kog elementa nekog krivičnog djela, pa i ovog koje mu se stavlja na teret. Prvostepena presuda pravilno cijeni da za tu tvrdnju nema uporišta u izvedenim dokazima i da se prema stanju stvari sami po sebi ti nalozi imaju više savjetodavni karakter jer oni nisu obavezujući u skladu sa propisima i aktima društva. Dalje se pravilno zaključuje, da kod ovakvog stanja stvari, ni optuženi Ž. nije mogao pomagati optuženom P. u izvršenju navedenog krivičnog djela, pošto pomaganje

mora biti u odnosu na određeno krivično djelo i određenog izvršioca. Shodno tome pravilan je zaključak da nije dokazano da je optuženi P. imao svojstvo odgovornog lica u društvu kao jedno od bitnih obilježja krivičnog djela.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 010380 17 Kž 3 od 15.02.2018. godine)

<----->

ZLOUPOTREBA SLUŽBENOG POLOŽAJA

Član 347. stav 3. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Subjektivnu stranu krivičnog djela zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja iz člana 347. stav 3. KZ RS, pored umišljaja čini i namjera pribavljanja imovinske koristi, kao bitan elemenat bića ovog krivičnog djela, pa kako se kod ovog oblika navedenog krivičnog djela koristoljubiva zloupotreba službenog položaja manifestuje u namjeri pribavljanja imovinske koristi za sebe ili drugog, to za postojanje svršenog osnovnog oblika ovog krivičnog djela nije neophodno da je ta namjera i ostvarena, pa imovinska korist zaista i pribavljena.

Iz obrazloženja:

Suština iznesenih argumenata u obrazloženju Zahtjeva u okviru povrede krivičnog zakona kao zakonskog razloga pobijanja pravosnažne presude se svodi na tvrdnju da činjenični opis djela ne sadrži bitno obilježje predmetnog krivičnog djela koje se ogleda u imovinskoj koristi u određenom iznosu koja je, prema tvrdnji Zahtjeva, bitno obilježje krivičnog djela iz člana 347. stav 3. KZ RS, pa da je slijedom toga ovog osuđenog sud trebao osloboditi optužbe po članu 298. tačka a) ZKP RS. Nadalje, Zahtjevom se tvrdi da je sud, u smislu člana 298. tačka v) ZKP RS ovog osuđenog trebao osloboditi optužbe zbog nedostatka dokaza da je počinio krivično djelo koje je predmet optužbe (čak i u slučaju da činjenični opis u izreci presude sadrži sva bitna obilježja predmetnog krivičnog djela), jer nije dokazana njegova namjera pribavljanja protivpravne imovinske koristi preduzeću d.o.o. C.S. B.B. Pri tome se razvija teza da je zaključenje predmetnog sporazuma od strane ovog osuđenog kao načelnika opštine B.B. bilo motivisano namjerom da građanima opštine osigura bolji prijem TV signala, a ne namjerom pribavljanja protivpravne imovinske koristi. U vezi sa primjenom Krivičnog zakona, Zahtjev prigovara pobijanoj presudi da je nerazumljiva i protivriječna.

Na prigovorima takvog karaktera ne može se zasnivati tvrdnja o povredi Krivičnog zakona u navedenim oblicima.

Naime, prema utvrđenju pobijane presude ovaj osuđeni je iskoristio službeni položaj (funkciju načelnika opštine B.B.) te zaključio predmetni sporazum sa osuđenim D.J. u namjeri da subjektu privrednog poslovanja d.o.o. C.S. B.B. (kojeg je J. osnivač) pribavi imovinsku korist. Pri tome je dat vrlo jasan i precizan činjenični opis u izreci te presude iz kojeg nedvosmisleno proizlazi namjera ovog osuđenog za pribavljanje imovinske koristi navedenom privrednom subjektu. Tu se prije svega imaju u vidu činjenice koje se odnose interpretiranje sporazuma u segmentu kojim je onemogućen pristup drugim kablovskim operaterima mjerodavnom tržištu i stvoren monopolistički položaj ovog privrednog subjekta kao jedinog davaoca usluga kablovske televizije na opštini B.B., kao i u dijelu sporazuma kojim je u ime ove opštine preuzeta obaveza izdavanja svih neophodnih dozvola ovom privrednom subjektu u kratkom vremenu nakon sklapanja sporazuma, kao i činjenice o preduzetim radnjama ovog osuđenog prema nadležnom Odjelenju za ... u vidu naloga (u skladu sa predmetnim sporazumom) za privremeno obustavljanje i izdavanje dozvole za izgradnju drugog kablovskog sistema.

Dakle, ovako koncipirani činjenični opis djela u izreci pobijane presude sasvim jasno odražava subjektivnu stranu djela koja pored umišljaja uključuje namjeru pribavljanja imovinske koristi, kao bitan elemenat krivičnog djela zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja iz člana 347.

predviđenog u stavu 3. KZ RS. Kada se radi o ovom obliku navedenog krivičnog djela, kod kojeg se koristoljubiva zloupotreba službenog položaja manifestuje u namjeri pribavljanja imovinske koristi za sebe ili drugog, za postojanje svršenog oblika djela nije neophodno da je ta namjera i ostvarena pa imovinska korist zaista i pribavljena.

Iz navedenih razloga je neosnovan prigovor Zahtjeva zasnovan na tvrdnji da je pobijanom presudom povrijeđen Krivični zakon u odredbama član 312. tačke a) i g) ZKP RS zbog toga što izreka pobijane presude ne sadrži onaj elemenat predmetnog krivičnog djela koji se ogleda u imovinskoj korist u određenom iznosu.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 84 0 K 048952 18 KvIz od 29.08.2018. godine)

<----->

KORISTOLJUBIVA ZLOUPOTREBA SLUŽBENOG POLOŽAJA

Član 347. stav 4. u vezi sa stavom 3. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Subjektivna strana krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja iz člana 347. stav 4. u vezi sa stavom 3. KZRS se, pored umišljajnog oblika vinosti, ogleda u namjeri pribavljanja imovinske koristi sebi ili drugom (koristoljubiva zloupotreba), pa je za postojanje navedenog oblika ovog krivičnog djela potrebno da je učinilac svjestan da zloupotrebljava svoj položaj u namjeri pribavljanja imovinske koristi, preduzimajući neku od alternativno propisanih radnji izvršenja djela koje se manifestuju u tri oblika i to kao iskorištavanje službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračenju granica službenog ovlaštenja i nevršenje službene dužnosti.

Iz obrazloženja:

Naime, radnja izvršenja krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja iz člana 347. KZ RS je alternativno određena i manifestuje se u tri oblika i to kao iskorištavanje službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračenju granica službenog ovlaštenja i nevršenje službene dužnosti. Subjektivna strana djela se pored umišljaja ogleda u namjeri pribavljanja neimovinske koristi (nekoristoljubiva zloupotreba) koja se kao elemenat bića ovog krivičnog djela pojavljuje u oblicima propisanim u stavu 1. i 2. citirane zakonske odredbe, ili u namjeri pribavljanja imovinske koristi sebi ili drugom (koristoljubiva zloupotreba), koja se kao elemenat bića ovog krivičnog djela pojavljuje u oblicima propisanim u stavu 3. i 4. člana 347. KZ RS.

Pobijanom presudom optuženi je oglašen krivim da je izvršio teži oblik koristoljubive zloupotrebe službenog položaja iz člana 347. stav 4. u vezi sa stavom 3. KZ RS, koji se manifestuje u tome da je iskorištavanjem svog položaja šefa Ekspoziture P.I.B. AD S.-B. u B. pribavio imovinsku korist za drugoga u iznosu koji prelazi 50.000,00 KM.

Prema činjeničnom opisu djela u izreci, radnja izvršenja ovog oblika krivičnog djela, se ogleda u tome što je optuženi postupajući suprotno odredbama člana 17. stav 2. i člana 18. Zakona o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 12/01) i tački 3.3. Procedura o prijemu i obradi naloga za plaćanje, nakon što je banka odobrila dugoročni kredit u iznosu od 95.000,00 KM Samostalnoj trgovinskoj radnji "A." B. (koju je zastupao direktor B.M.), naložio radnici banke N.G. da provede popunjene naloge za prenos sredstava odobrenog kredita sa računa Samostalne trgovinske radnje A. iz B. (kao korisnika kredita) na račun primaoca PIB. - E.B. sa svrhom uplate dospjelog duga i zatezne kamate po kreditima B.K. u iznosima od 38.672,82 KM i od 8.535,60 KM, te G.B. u iznosu 36.005,70 KM, koje naloge je pečatom STR A. ovjerio i potpisao Ž.B. (otac M.B.). Na taj način je, prema činjeničnom zaključku izreke pobijane presude, pravnim licima B.K. i G.B. pribavljena imovinsku korist u navedenim iznosima a PIB. - E.B. pribavljena imovinsku korist u ukupnom iznosu od 83.212,00 KM.

Ovako koncipirani činjenični opis djela u izreci pobijane presude eksplicitno označava subjektivnu stranu djela koja pored umišljaja uključuje namjeru pribavljanja imovinske koristi za navedena pravna lica, kao bitan elemenat krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja ili ovlaštenja predviđenog u stavu 4. u vezi sa stavom 3. člana 347. KZ RS. Pri tome se ova koristoljubiva zloupotreba službenog položaja konkretizuje kao iskorištavanje službenog položaja postupanjem optuženog na način koji je u suprotnosti sa odredbama člana 17. stav 2. Zakona o unutrašnjem platnom prometu, koje odredbe regulišu pitanje ovlaštenih lica za potpisivanje naloga za plaćanje sa računa učesnika u platnom prometu i odredbama člana 18. istog zakona koje regulišu način postupanja sa nalogima za plaćanje i dokumentima učesnika u platnom prometu koji nisu popunjeni na propisan način. Osim toga u činjeničnom opisu djela u izreci radnja zloupotrebe položaja se podvodi pod kršenje Procedura o prijemu i obradi naloga za plaćanje (tačka 3.3), koje definišu postupak kontrole ispravnosti naloga za plaćanje.

Pozivanjem na postupanje koje je suprotno odredbama člana 17. stav 2. Zakona o unutrašnjem platnom prometu pri konkretizovanju radnje zloupotrebe položaja od strane optuženog, takav činjenični opis djela u konkretnom slučaju sugerise da je optuženi znao da je sporne naloge za plaćanje potpisalo lice čiji potpis nije deponovan na kartonu deponovanih potpisa za imaoca računa STR A. B., pa da, i ako svjestan te činjenice, nije postupio u smislu odredbe člana 18. navedenog zakona i tačke 3.3. Procedura o prijemu i obradi naloga za plaćanje (izvršio kontrolu ispravnosti naloga za plaćanje i iste vratio radi otklanjanja

nedostataka), nego je u svojstvu odgovornog lica izdao nalog radnici banke za provođenje naloga za prenos sredstava sa računa STR A. na račun PIB. - E.B., u svrhu isplate dospjelih obaveza i kamata i zateznih kamata pravnih lica B.K. i G.B..

Kako subjektivnu stranu djela pored umišljaja čini i namjera pribavljanja imovinske koristi sebi ili drugom to je za postojanje navedenog oblika ovog krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja ili ovlaštenja potrebno da je učinilac svjestan da zloupotrebljava svoj položaj u namjeri pribavljanja imovinske koristi. Slijedom toga u konkretnom slučaju svijest optuženog da zloupotrebljava službeni položaj kršenjem odredbi člana 17. stav 2. Zakona o unutrašnjem platnom prometu podrazumjeva da je on bio svjestan činjenice da naloge za prenos sredstava kritičnog događaja nije potpisalo lice čiji je potpis bio deponovan u kartonu deponovanih potpisa za imaoca računa STR A., pa da je i pored toga izdao nalog radnici banke za provođenje naloga za prenos sredstava sa računa ovog pravnog lica na račun banke, a u svrhu isplate dospjelih dugovanja po osnovu kredita (glavnice i kamate) navedenih pravnih lica.

Dakle, za postojanje navedenog krivičnog djela u radnjama optuženog od odlučnog značaja je činjenica da li je optuženi znao da naloge za plaćanje kritičnog događaja nije potpisalo lice čiji je potpis bio deponovan u kartonu deponovanih potpisa za imaoca računa STR A., a u pogledu ove činjenice od odlučnog značaja za postojanje djela u radnjama optuženog izreka presude je dovedena u protivrječnost sa njenim razlozima u obrazloženju, na što žalba opravdano ukazuje.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 84 0 K 048717 18 Kžž od 29.01.2019. godine)

<----->

PREUZIMANJE IZVRŠENJA STRANE PRESUDE

Član 349. stav 2. u vezi sa stavom 1. i članom 57. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 64/17)

Prilikom donošenja odluke o priznanju i preuzimanju izvršenja strane sudske odluke domaći sud primjenjuje zakon koji je tada na snazi i prema njemu cijeni da li je djelo na koje se

odnosi pravnosnažna odluka predviđeno kao krivično djelo i po domaćem pravu.

Iz obrazloženja:

Prema odredbama člana 2. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije jedan od uslova za preuzimanje izvršenja jeste da je sudska odluka pravnosnažna, a ne traži se da je ta odluka i dostavljena osuđenom licu. Donošenjem drugostepene presude po žalbi, prvostepena presuda je postala pravnosnažna, što i žalba prihvata, pa su time pored ostalog, ispunjeni uslovi za preuzimanje njenog izvršenja u RS. Zbog toga je neosnovan prigovor žalbe, kada bi se i prihvatio kao tačan, da nisu ispunjeni uslovi zbog toga što drugostepena presuda nije dostavljena osuđenom.

Prilikom donošenja odluke o priznanju i preuzimanju izvršenja strane sudske odluke domaći sud primjenjuje zakon koji je tada na snazi i prema njemu cijeni da li je djelo na kome se zasniva pravnosnažna odluka krivično djelo i po domaćem pravu. U konkretnom slučaju sud je pravilno primijenio važeći Krivični zakonik Republike Srpske i prema njemu pravno ocijenio radnje osuđenog iz strane presude. Radi toga se pitanje primjene blažeg zakona i ne može postaviti, kao što to žalba neosnovano čini.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 020901 18 Kž od 14.05.2018. godine)

<----->

OKOLNOST KOJA ISKLJUČUJE POSTOJANJE KRIVIČNOG DJELA

Član 363. stav 5. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada je osuđeni oglašen krivim što je svojoj majci, kao izvršiocu predmetnog krivičnog djela ubistva iz člana 148. stav 1. KZ RS unaprijed obećao pomoć u prikrivanju krivičnog djela i tragova, pa tu pomoć i pružio nakon izvršenja djela (na način opisan u izreci pravosnažne presude), onda njegove radnje manifestuju pomaganje kao oblik saučesništva u izvršenju krivičnog djela ubistva iz člana 148. stav 1. KZ RS u vezi sa članom 25. istog zakona, a ne samostalno krivično djelo pomoć učiniocu nakon izvršenog krivičnog djela iz člana 363. KZ RS, te radi toga nema mjesta primjeni odredbe stava 5. ovog člana koja isključuje postojanje krivičnog djela ako je pomoć pružilo lice kome je učinilac, između ostalog, srodnik po krvi u pravoj liniji.

Iz obrazloženja:

Neosnovano je i pozivanje Zahtjeva na okolnost koja isključuje postojanje krivičnog djela u smislu odredbe člana 363. stav 5. KZ RS. Citirana zakonska odredba se odnosi na krivično djelo pomoć učiniocu nakon izvršenog krivičnog djela, koje se ogleda u skrivanju učinioca krivičnog djela. Radnja izvršenja ovog djela je alternativno određena kao prikrivanje oruđa, tragova, ili na drugi način pomaganje da učinilac ne bude otkriven, ili skrivanje osuđenog lica, ili preduzimanje drugih radnji kojima se ide za tim da ne bude izvršena izrečena krivična sankcija. Stavom 5. ove odredbe propisano je da nema navedenog krivičnog djela (koje se pored osnovnog pojavljuje i u dva kvalifikovana oblika) ako je pomoć pružilo lice kome je učinilac, između ostalog, srodnik po krvi u pravoj liniji.

Kako je u konkretnom slučaju ovaj osuđeni oglašen krivim što je svojoj majci, osuđenoj R.T. (kao izvršiocu predmetnog krivičnog djela ubistva) unaprijed obećao pomoć u prikrivanju krivičnog djela i tragova, pa tu pomoć i pružio nakon izvršenja djela (na način opisan u izreci pravosnažne presude) onda njegove radnje manifestuju pomaganje kao oblik saučesništva u izvršenju navedenog krivičnog djela ubistva iz člana 148. stav 1. KZ RS u vezi sa članom 25. istog zakona, a ne samostalno krivično djelo pomoć učiniocu nakon izvršenog krivičnog djela iz člana 363. KZ RS. Radi toga je, posmatrano s aspekta postojanja krivičnog djela na koje se

odnosi osuda po pravosnažnoj presudi, irelevantna činjenica da je majka ovog osuđenog izvršilac krivičnog djela u kojem se on pojavnuje kao saučesnik u vidu pomaganja.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 12 0 K 004724 18 Kvz od 20.08.2018. godine)

<----->

POVREDA KZ KROZ PRAVNU KVALIFIKACIJU DJELA

Član 364. stav 4. u vezi sa stavom 3. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“

broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Kada odredba stava 4. člana 364. KZRS propisuje da će se izvršilac krivičnog djela lažnog prijavljivanja krivičnog djela kazniti kaznom propisanom u stavu 3. iste zakonske odredbe (novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine), izreka presude u segmentu pravne kvalifikacije djela nije učinjena nerazumljivom, niti je povrijeđen krivični zakon kada je predmetno krivično djelo pravno okvalifikovano kao

krivično djelo lažno prijavljivanje krivičnog djela iz člana 364. stav 4. u vezi sa stavom 3. KZ RS.

Iz obrazloženja:

U okviru prigovora zasnovanog na tvrdnji da je pobijanom presudom povrijeđen Krivični zakon na štetu osuđenog, Zahtjevom nije preciziran određeni oblik ove povrede predviđen u odredbi člana 312. ZKP RS, a kroz obrazloženje Zahtjeva u ovom segmentu sugerije se da su radnje optuženog kritičnog događaja pogrešno pravno kvalifikovane kao krivično djelo lažno prijavljivanje krivičnog djela iz člana 364. stav 4. u vezi sa stavom 3. KZ RS. U tom smislu se apostrofira da je u obrazloženju pobijanih presuda izostala sadržajna analiza ove zakonske odredbe u kontekstu utvrđenog činjeničnog stanja posmatrano s aspekta ispunjenosti elemenata bića navedenog krivičnog djela u radnjama osuđenog.

Suprotno tome, ovaj sud nalazi da su u obrazloženju prvostepene presude (na strani 9. pasus 2.) dati sasvim jasni i određeni razlozi za pravnu ocjenu radnji optuženog koje manifestuju sve bitne elemente bića krivičnog djela iz člana 364. stav 4. u vezi sa stavom

3. KZ RS, a potom je drugostepeni sud (na strani 3. pasus 4. i 5.) takođe dao valjano obrazloženje iz kojih razloga je odbio kao neosnovan žalbeni prigovor odbrane zasnovan na tvrdnji da je prvostepenom presudom učinjena povreda Krivičnog zakona na štetu optuženog u obliku pogrešne pravne kvalifikacije djela. Tako date razloge prihvata i ovaj sud kao validno obrazloženje za zaključak pobijanih presuda po kojem su radnje pravno kvalifikovane kao krivično djelo lažno prijavljivanje krivičnog djela u citiranom obliku.

Pri tome je sasvim jasno naglašena distinkcija između ovog oblika krivičnog djela propisanog u stavu 4. člana 364. KZ RS, u kojem se radnja izvršenja manifestuje u lažnom prijavljivanju da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti (i ako podnosilac prijave zna da to djelo nije učinjeno), ali bez upućivanja na mogućeg izvršioca, u odnosu na osnovni oblik djela propisan u stavu 1. iste zakonske odredbe, gdje se radnja izvršenja krivičnog djela ogleda u lažnom prijavljivanju nekog određenog lica da je učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti. Odredba stava 4. člana 364. KZ RS propisuje da će se izvršilac ovog oblika krivičnog djela kazniti kaznom propisanom u stavu 3. iste zakonske odredbe (novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine), pa slijedom toga izreka presude u segmentu pravne kvalifikacije djela nije učinjena nerazumljivom niti je povrijeđen Krivični zakon, kako to Zahtjev sugerije, kada je predmetno krivično djelo okvalifikovano kao krivično djelo lažno prijavljivanje krivičnog djela iz člana 364. stav 4. u vezi sa stavom 3. KZ RS.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 85 0 K 061786 18 Kvlz od 27.02.2019. godine)

<----->

LAŽNO PRIJAVLJIVANJE KRIVIČNOG DJELA

Član 364. stav 4. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 67/13)

Krivično djelo lažno prijavljivanje krivičnog djela iz stava 4. člana 364. KZ RS u odnosu na osnovni oblik djela propisan u stavu 1. iste zakonske odredbe, se razlikuje po tome što ovaj oblik djela čini onaj ko lažno prijavi da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti (i ako zna da to djelo nije učinjeno), ali bez upućivanja na mogućeg izvršioca, dok osnovni oblik djela propisan u stavu 1. iste zakonske odredbe, čini onaj ko lažno prijavi neko određeno lice da je učinilo

krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti. Pri tome su ostala obilježja ovih oblika navedenog krivičnog djela ista.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 85 0 K 061786 18 Kvlz od 27.02.2019. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO FALSIFIKOVANJE ISPRAVA

Član 377. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Za izvršenje krivičnog djela falsifikovanja isprave iz člana 377. stav 1. KZRS, dovoljno je da učinilac preduzme samo jednu od više alternativno propisanih radnji i samo ako se radi o radnjama pravljenja lažne isprave ili preinačenja prave isprave, ove radnje učinilac mora da preduzme u namjeri da takve isprave upotrijebi kao prave. Međutim, a u slučaju kada se radi i o upotrebi takvih isprava kao pravih, dovoljna je samo svijest učinioca da se radi o lažnoj ispravi a njena upotreba ima značaj ostvarene namjere. Slijedom toga, kada je u konkretnom slučaju lažna isprava upotrijebljena kao prava, to izostanak namjere u činjeničnom opisu djela u izreci tu presudu ne čini nerazumljivom.

Iz obrazloženja:

U okviru prigovora zasnovanom na tvrdnji o povredi odredaba krivičnog postupka iz člana 311. stav 1. tačka g) ZKP RS, Zahtjevom branioca se ukazuje da izreke kako prvostepene, tako i drugostepene presude, ne sadrže namjeru, kao bitno obilježje predmetnog krivičnog djela, da je drugostepeni sud potpuno zanemario svoje rješenje od 16.01.2018. godine, u kojem je, prema navodima iz Zahtjeva, konstatovano da izreka presude ne sadrži namjeru kao bitno obilježje krivičnog djela, te da je drugostepeni sud mijenjajući izreku prvostepene presude, kako u njenom činjeničnom, tako i u pravnom opisu, povrijedio odredbe članova 321., 3. stav 2., 13. stav 1. i 14. stav 2. ZKP RS i da je na taj način povrijedio pravo na odbranu osuđenog.

Izneseni prigovori nisu osnovani. Naime, za izvršenje predmetnog krivičnog djela falsifikovanja isprave iz člana 377. stav 1. KZ RS, dovoljno je da učinilac preduzme samo

jednu od više alternativno propisanih radnji i samo ako se radi o radnjama pravljenja lažne isprave ili preinačenja prave isprave, ove radnje učinilac mora da preduzme u namjeri da takve isprave upotrijebi kao prave. Međutim, u slučaju kada se radi i o upotrebi takvih isprava kao pravih, upotreba ima značaj takve ostvarene namjere. U konkretnom slučaju, je činjenično opisano i u optužnici i u izreci prvostepene presude, kao i u izreci drugostepene presude, da je osuđena preinačila prave uplatnice (pri čemu se u prvostepenoj presudi navodi da je jednu od uplatnica i sačinila, dok u drugostepenoj presudi se navodi da je jednu uplatnicu preinačila), kao i da ih je upotrijebila kao prave, na način što je iste predala uz ostalu dokumentaciju za registraciju kolegi A.G., da bi je isti predao na referat za registraciju vozila CJB B.L., gdje je na osnovu dostavljene dokumentacije i navedene uplatnice izvršena registracija vozila.

S tim u vezi, u takvoj situaciji, nije nužno navoditi i namjeru s kojom je postupala osuđena, kako to podnosilac Zahtjeva neosnovano smatra, jer je sama upotreba preinačene isprave kao prave, opredijelila učiniocem krivičnog djela falsifikovanje isprave iz člana 377. stav 1. KZRS.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 71 0 K 214580 19 Kvlz od 21.08.2019. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO SPREČAVANJE SLUŽBENOG LICA U VRŠENJU SLUŽBENE RADNJE

Član 387. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada je osuđeni preduzeo radnju pucanja iz pištolja u pravcu policijskog službenika s ciljem da ga spriječi u vršenju službene radnje, pa kako je to preduzeo prema službenom licu prilikom vršenja poslova bezbjednosti Republike Srpske, onda su u njegovim radnjama ostvareni svi elementi bića krivičnog djela sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje u kvalifikovanom obliku iz člana 387. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ RS, a ne krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 388. stav 2. KZ RS, kako se zahtjevom za zaštitu zakonitosti branioca osuđenog sugerije, jer razlika između ova dva krivična djela je u tome što su prinuda ili prijetnja upotrebe sile kod krivičnog djela iz člana 387. KZ RS usmjerene na to da se službeno lice spriječi u vršenju službene radnje, dok su napad ili ozbiljna prijetnja kod inkriminacije iz člana 388. KZ RS inspirisani drugim motivima, a ne namjerom da se službeno lice spriječi u vršenju službene radnje.

Iz obrazloženja:

Radnja izvršenja krivičnog djela sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje iz člana 387. KZ RS se preduzima s ciljem da se silom ili prijetnjom da će se neposredno primjeniti sila, spriječi službeno lice u institucijama Republike Srpske u vršenju službene radnje koje je preduzelo u okviru svojih ovlaštenja ili ga na isti način prinudi na vršenje službene radnje, dok se radnja izvršenja krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 388. KZ RS manifestuje u napadu ili ozbiljnoj prijetnji da će napasti na službeno lice ili lice koje mu pomaže u vršenju službene dužnosti i nije usmjerena na spriječavanje ili prinuđavanje službenog lica na vršenje službene radnje, nego je motivisana drugim razlozima.

Dakle, razlika između ova dva krivična djela je u tome što su prinuda ili prijetnja upotrebe sile (koje skoro na identičan način supstanciraju radnju izvršenja kod oba ova krivična djela) kod krivičnog djela iz člana 387. KZ RS usmjerene na to da se službeno lice spriječi u vršenju službene radnje, dok su napad ili ozbiljna prijetnja kod inkriminacije iz člana 388. KZ RS

inspirisani drugim motivima ali ne i sa ciljem da se službeno lice spriječi u vršenju službene radnje.

Kako je osuđeni V. preduzeo radnju pucanja iz pištolja u pravcu policijskog službenika s ciljem da ga spriječi u vršenju službene radnje, te kako je to preduzeo prema službenom licu prilikom vršenja poslova bezbjednosti Republike Srpske, onda su u njegovim radnjama ostvareni svi elementi bića krivičnog djela sprečavanje službenog lica u vršenju službene radnje u kvalifikovanom obliku iz člana 387. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ RS, a ne krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 388. stav

2. KZ RS, kako se Zahtjevom ovog osuđenog sugerije.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 13 0 K 002673 18 Kvlz od 09.02.2018. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO NEZAKONIT LOV

Član 392. Krivičnog zakonika Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/17)

Kada iz činjeničnog opisa djela u optužnici proizlazi da se radnja izvršenja djela ogleda u nezakonitom lovu visoke divljači izvršenom za vrijeme lovostaja, onda primjenom Krivičnog zakonika Republike Srpske na takav činjenični substrat proizilazi da ove radnje manifestuju bitne elemente bića kvalifikovanog oblika krivičnog djela nezakonit lov iz člana 392. stav 4. Krivičnog zakonika, a ne osnovni oblik ovog djela iz stava 1. iste zakonske odredbe, kako se to zahtjevom za zaštitu zakonitosti sugerije.

Iz obrazloženja:

Naime, kada se na konkretan slučaj primjeni KZ RS, kao zakon koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela, činjenični opis djela iz izmjenjene optužnice i izreke ove presude odražava osnovni oblik krivičnog djela iz člana 436. stav 1. ovog zakona kod kojeg se radnja izvršenja navedenog krivičnog djela manifestuje u lovu divljači za vrijeme lovostaja. S obzirom na zapričenu kaznu i rokove zastarjelosti predviđene odredbom člana 111. stav 1. tačka 6. u vezi sa članom 112. stav 6. KZ RS nije nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja za ovaj oblik krivičnog djela. Dakle, pravna kvalifikacija djela iz izmjenjene optužnice i izreke pobijane presude ne proizlazi iz činjeničnog opisa djela jer kvalifikovani oblik krivičnog djela iz stava 3. člana 436. KZ RS sa kvalifikatornom okolnošću koja se odnosi na „visoku divljač“ se vezuje za stav 2. ove zakonske odredbe koji inkriminiše neovlašten lov u zabranjenom lovištu a ne lov za vrijeme lovostaja kao u stavu 1. iste zakonske odredbe.

Nadalje, činjenični opis djela ne sadrži blanketnu normu koja ukazuje na neku od kvalifikatornih okolnosti predviđenih u stavu 4. citirane zakonske odredbe, na koju pravnu ocjenu djela se poziva pobijana presuda, dovodeći je u vezu sa osnovnim oblikom djela predviđenim u stavu 1. ove zakonske odredbe. Dispozicija ovog kvalifikovanog oblika krivičnog djela propisuje više alternativno postavljenih kvalifikatornih okolnosti, (između ostalih i lov bez posebne dozvole određene vrste divljači za čiji lov je potrebna takva dozvola), koje se ne vezuju za osnovni oblik djela predviđen u stavu 1. člana 436. KZRS, kako je to prilikom pravne kvalifikacije djela čini izmjenjena optužnica a slijedom toga i pobijana presuda.

Iz navedenog proizlazi da činjenični opis djela ne manifestuje kvalifikovani oblik krivičnog djela nezakonitog lova iz člana 436. stav 3. i 4. u vezi sa stavom 1. KZ RS, kako je to pravno ocjenjeno izmjenjenom optužnicom i izrekom pobijane presude, nego osnovni oblik ovog krivičnog djela predviđen u stavu 1. citirane zakonske odredbe. Međutim, i pored toga što se

radi o osnovnom obliku navedenog krivičnog djela po KZ RS (koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela), ne može se prihvatiti kao osnovan prigovor Zahtjeva zasnovan na tvrdnji da je Krivični zakonik (koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela) u konkretnom slučaju blaži zakon, te da je njegovom primjenom radnje optuženog trebalo kvalifikovati kao osnovni oblik ovog krivičnog djela predviđen odredbom člana 392. stav

1. Krivičnog zakonika, a za koji oblik djela je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja dana 01.02.2018. godine (prije donošenja pobijane presude), pa da je drugostepeni sud po tom osnovu trebao donijeti odbijajuću presudu.

Ovo iz razloga što dispozicija osnovnog oblika krivičnog djela iz stava 1. člana 392. Krivičnog zakonika (za razliku od istog oblika djela u stavu 1. člana 436. KZ RS), kao krivično djelo propisuje i lov divljači na području gdje je lov zabranjen pored lova

divljači za vrijeme lovostaja (što je sadržano u dispoziciji osnovnog oblika djela po oba zakona). Pa kada iz činjeničnog opisa djela koje je predmet izmjenjene optužnice proizlazi da je radnjom nezakonitog lova za vrijeme lovostaja izvršen odstrel jedne srne (koja po vrsti nesumnjivo spada u visoku divljač), onda primjenom Krivičnog zakonika na takav činjenični opis djela proizlazi da su u radnjama počinio djela ostvarena sva bitna obilježja kvalifikovanog oblika krivičnog djela nezakoniti lov iz člana 392. stav 4. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakonika (kod kojeg je „visoka divljač“ kao objekat izvršenja djela kvalifikatorna okolnost) za koje je propisana kazna zatvora od jedne do pet godina.

Dakle, distinkcija između osnovnih oblika krivičnog djela nezakonit lov propisanog krivičnim zakonima koji u konkretnom slučaju konkurišu za primjenu, se ogleda u tome što se prema članu 436. stav 1. KZ RS radnja krivičnog djela nezakonitog lova divljači vrši za vrijeme lovostaja, a prema članu 392. stav 1. Krivičnog zakonika radnja nezakonitog lova divljači se vrši za vrijeme lovostaja ili na području gdje je lov zabranjen. Kvalifikovani oblik djela sa kvalifikatornom okolnošću koja se odnosi na vrstu divljači (visoka divljač) se prema odredbi člana 436. stav 3. KZ RS vezuje za neovlašten lov u zabranjenom lovištu (što čini posebni, takođe kvalifikovani oblik iz stava 2. ove zakonske odredbe), dok se kvalifikovani oblik neovlaštenog lova visoke divljači iz člana

392. stav 4. Krivičnog zakonika alternativno vezuje kako za neovlašteni lov u zabranjenom lovištu tako i za nezakoniti lov za vrijeme lovostaja.

Pa kada iz činjeničnog opisa djela u optužnici proizlazi da je nezakonit lov visoke divljači izvršen za vrijeme lovostaja onda takav činjenični substrat odražava bitne elemente bića osnovnog oblika krivičnog djela nezakonit lov iz člana 436. stav 1. KZ RS (koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja djela) i za koje je propisana novčana kazna ili zatvor do 6 (šest) mjeseci, odnosno bitne elemente bića kvalifikovanog oblika krivičnog djela nezakonit lov iz člana 392. stav 4. Krivičnog zakonika (koji je stupio na snagu nakon izvršenja djela i bio na snazi za vrijeme donošenja pobijane presude) i za koje je propisana kazna zatvora od jedne do pet godina. Ni za jedan od ovih oblika krivičnog djela, s obzirom na zaprijećenu kaznu i propisane rokove zastarjelosti gonjenja, zastarjelost nije nastupila.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 85 0 K 045966 19 Kvlz od 09.04.2019. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO SAMOVLAŠĆA

Član 397. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Radnje optuženih koje se ogledaju u smetanju prava služnosti puta oštećenom (postavljanjem prepreke u vidu žičane ograde i metalne kapije), ne predstavljaju krivično djelo samovlašća iz člana 397. stav 1. KZ RS jer je bitan elemenat ovog krivičnog djela samovlasno pribavljanje nekog postojećeg ili pretpostavljenog prava koje izvršilac djela ne može da vrši i ostvaruju jer je ono u detenciji nekog drugog lica.

Iz obrazloženja:

U prilog tvrdnje da je drugostepeni sud počinio navedenu povredu Krivičnog zakona, žalba razvija tezu da iz radnji optuženih preduzetih u cilju sprečavanja oštećenog S.K. da koristi put, a koje se manifestuju u ponovnom postavljanju iste prepreke u vidu žičane ograde i metalne kapije (koje je sudski izvršitelj po zaključku suda prethodno uklonio)

očigledno proizlazi da su optuženi na taj način samovlasno pribavili pravo svojine na predmetnom putu, za koje su smatrali da im pripada. Pri tome žalba sugerše da je prvostepeni sud, a i drugostepeni sud u slučaju da je održao glavni pretres, u dispozitivu presude iza riječi „samovlasno pribavili“ mogao dodati riječi: “pravo svojine na putu” za koje smatraju da im pripada, pa u ovom dijelu pobijane presude drugostepeni sud je, prema tvrdnji žalbe, počinio bitnu povredu odredba krivičnog postupka iz člana 311. stav 2. u vezi sa članom 294. ZKP RS.

Suprotno tvrdnji žalbe, ovaj sud nalazi da radnje optuženih koje žalba apostrofira ne odražavaju bitne elemente bića krivičnog djela samovlašća iz člana 397. stav 1. KZ RS. Ovo iz razloga što izvršilac ovog krivičnog djela, da bi pribavio svoje postojeće ili pretpostavljeno pravo koje ne može da vrši i ostvaruje jer nije u njegovoj detenciji nego ga koristi neko drugo lice, samoinicijativno (zaobilazeći nadležne organe i zakonom propisani postupak), preduzima radnje da bi pribavio to svoje pravo ili pravo za koje smatra da mu pripada. U konkretnom slučaju citirane radnje optuženih činjenično opisane u dispozitivu optužnice i koje žalba posebno apostrofira, ne predstavljaju radnju samovlasnog pribavljanja nekog njihovog postojećeg ili pretpostavljenog prava (pa ni prava svojine kako žalba sugerše), nego manifestuju radnju ponovnog smetanja prava služnosti puta oštećenom S. K., koje pravo je oštećenom priznato sudskom odlukom, a potom je neposredno prije kritičnog događaja putem sudkog izvršitelja uveden u posjed tog prava.

Dakle, radnje optuženih ne predstavljaju krivično djelo samovlašća u navedenom obliku, čiji je bitni elemenat pribavljanje nekog svog postojećeg ili pretpostavljenog prava, nego čin smetanja drugog lica u korištenju njegovog prava služnosti puta.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 87 0 K 021958 19 Kžž od 07.05.2019. godine)

<----->

KRIVIČNO DJELO SAMOVLAŠĆA

Član 397. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 i 37/13)

Kada činjenični opis djela u dispozitivu optužnice ne sadrži jasno precizirano pravo koje je predmet samovlasnog pribavljanja, tako koncipiran činjenični substrat ne odražava sve bitne elemente bića krivičnog djela samovlašće iz člana 397. stav 1. KZ RS.

Iz obrazloženja:

U skladu sa navedenim zakonskim osnovom za oslobađajuću presudu, u obrazloženju pobijane presude su navedeni sasvim jasni i određeni razlozi za zaključak da činjenična struktura djela iz dispozitiva optužnice ne odražava zakonska obilježja krivičnog djela

samovlašća u osnovnom obliku iz člana 397. stav 1. KZ RS, jer se ovo krivično djelo može počiniti preduzimanjem radnje samovlasnim pribavljanjem nekog svog prava, ili prava za koje izvršilac smatra da mu pripada, a u činjeničnom opisu dispozitiva optužnice i izreke prvostepene presude nije konkretizovano pravo optuženih ili pravo za koje optuženi smatraju da im pripada, koje su pribavljali u konkretnom slučaju.

Dakle, u činjeničnom opisu djela dispozitiva optužnice nije precizirano pravo koje je predmet samovlasnog pribavljanja, pa tako koncipiran činjenični sadržaj djela, i po ocjeni ovog suda ne odražava sve bitne elemente bića navedenog krivičnog djela. Stoga nema mjesta

žalbenom prigovoru zasnovanom na tvrdnji da je takvim zaključkom pobijane presude učinjena povreda Krivičnog zakona propisana u odredbama člana 312. tačka a) ZKP RS.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 87 0 K 021958 19 Kžž od 07.05.2019. godine)

<----->

RJEŠENJE O AMNESTIJI

Član 7. stav 1. i 8. Zakona o amnestiji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/18)

Odredbom člana 8. Zakona o amnestiji, propisano je da rješenje iz člana 7. ovog zakona, sud bez odgađanja dostavlja osuđenom ili njegovom braniocu, kazneno-popravnoj ustanovi i javnom tužiocu. Iz naprijed navedenih zakonskih odredbi proizilazi da sud ima obavezu dostaviti rješenje o amnestiji braniocu, samo u situaciji kada je zahtjev za amnestiju podnio branilac. Kako to nije slučaj u konkretnom predmetu, jer je pobijano rješenje sud donio po službenoj dužnosti, to je pravilno prvostepeni sud isto dostavio osuđenom, KPZ Foča i okružnom javnom tužiocu. S obzirom da je pobijano rješenje osuđeni primio dana 08.08.2018. godine, da je isti navedenom advokatu dao punomoć dana 18.08.2018. godine, a da je branilac žalbu podnio dana 20.08.2018. godine, dakle nakon isteka roka od 3 (tri) dana (u kojem roku se može izjaviti žalba), to je ista neblagovremena.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 004441 18 Kž 11 od 22.08.2018. godine)

<----->

AMNESTIJA

Član 3. Zakona o amnestiji

(„Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/18)

Imajući u vidu odredbu člana 1. Zakona o amnestiji, kojom je propisano da se amnestija daje samo licima koja su osuđena pravosnažnom presudom sudova u Republici Srpskoj, to se opravdano žalbom tužioca prigovara da je prvostepeni sud pogrešno postupio kada je umanjio kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina za krivično djelo ubistva iz člana 171. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, jer ista nije izrečena presudom suda u Republici Srpskoj, već presudom kantonalnog suda u Tuzli broj K-18/03 od 26.06.2003. godine.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 13 0 K 001853 18 Kž od 13.08.2018. godine)

<----->

PRAVO NA AMNESTIJU

Član 5. stav 1. tačka 2. Zakona o amnestiji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/18)

Odredbom člana 5. stav 1. tačka 2) Zakona o amnestiji je propisano da pravo na amnestiju nemaju lica kojima je nadležni sud do stupanja na snagu ovog zakona izdao naredbu za

raspisivanje potjernice zbog nejavljanja na izdržavanje kazne zatvora. Pa kada se osuđeni do stupanja na snagu ovog zakona više nije nalazio u bjekstvu, već je priveden na izdržavanje izrečene kazne zatvora u KPZ Banjaluka, to isti ima pravo na amnestiju, u smislu odredbe člana 1. Zakona o amnestiji.

Iz obrazloženja:

Odredbom člana 5. stav 1. tačka 2) Zakona o amnestiji je propisano da pravo na amnestiju nemaju lica kojima je nadležni sud do stupanja na snagu ovog zakona izdao naredbu za raspisivanje potjernice zbog nejavljanja na izdržavanje kazne zatvora.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenicu da je osuđeni na osnovu pravosnažne presude tog suda od 28.09.2011. godine, priveden na izdržavanje izrečene kazne zatvora u KPZ B. od 07.08.2017. godine i da su prema istom prethodno bile raspisane centralna potjernica i međunarodna potjernica, te da su iste povučene, a što proizilazi iz dopisa predsjednika Osnovnog suda od 15.08.2017. godine.

Međutim, na osnovu navedenih, pravilno utvrđenih činjenica, prvostepeni sud pogrešno zaključuje da osuđeni nema pravo na amnestiju, pogrešno tumačeći odredbu člana 5. stav 1. tačka 2) Zakona o amnestiji. Naime, navedena zakonska odredba odnosi se na lica prema kojima je do stupanja na snagu ovog zakona, nadležni sud izdao naredbu za raspisivanje potjernice zbog nejavljanja na izdržavanje kazne zatvora, dakle, ista se odnosi samo na lica koja su se do stupanja na snagu ovog zakona nalazila u bjekstvu i za koja je nadležni sud raspisao potjernicu. Kako se u konkretnom slučaju, osuđeni, do stupanja na snagu ovog zakona više nije nalazio u bjekstvu, već je isti priveden na izdržavanje izrečene kazne zatvora u KPZ B. dana 07.08.2017. godine, od kada se nalazi na izdržavanju izrečene kazne zatvora, to isti ima pravo na amnestiju, u smislu odredbe člana 1. Zakona o amnestiji.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 11 0 K 005520 18 Kž 3 od 15.08.2018. godine)

<----->

PRAVO NA AMNESTIJU

Član 1. Zakona o amnestiji („Slžbeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/18)

Član 5. Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima amnestiji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 11/05)

Ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima propisano je da svaka država ugovornica može amnestirati ili dati pomilovanje osuđenom licu u skladu sa svojim zakonodavstvom, pa kada je osuđenom, priznato pravo na amnestiju odlukom nadležnog organa Republike Srbije i umanjena izrečena kazna za 25%, to ne postoji mogućnost da pravo na amnestiju koristi i na osnovu Zakona o amnestiji Republike Srpske.

Iz obrazloženja:

Pravosnažnim rješenjem Višeg suda u Šapcu 2Kv.br.104/14 od 26.06.2014. godine, primjenjena je amnestija prema osuđenom D. P., tako što je imenovani oslobođen od izvršenja 25% kazni zatvora utvrđenim za svako od tri krivična djela, za koja je pravosnažno osuđen citiranom presudom Višeg suda u Šapcu (kojom je priznata navedena presuda

Okružnog suda u Bijeljini), pa je određeno da ostatak jedinstvene kazne zatvora u trajanju od 3 (tri) godine i 6 (šest) mjeseci, koja je umanjena za ukupno 1 (jednu) godinu i 6 (šest) mjeseci, a koji se po uračunavanju vremena provedenog u pritvoru, kao i na izdržavanju kazne u periodu, koji se ima izvršiti, iznosi 1 (jednu) godinu i 6 (šest) mjeseci, od dana donošenja navedenog rješenja.

Odredbom člana 1. Zakona o amnestiji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/18) je propisano da se daje amnestija licima koja su osuđena pravosnažnom presudom sudova u Republici Srpskoj, a koja su se na dan stupanja na snagu ovog zakona zatekla na izdržavanju kazne zatvora u kazneno-popravnim ustanovama u Republici Srpskoj, FBiH ili inostranstvu, kao i za lica pravosnažno osuđena, a koja nisu upućena na izdržavanje izrečene kazne zatvora.

Ugovorom između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima („Službeni glasnik BiH“ broj 11/05) propisano je da svaka država ugovornica može amnestirati ili dati pomilovanje osuđenom licu u skladu sa svojim zakonodavstvom o čemu je dužna da odmah obavijesti drugu državu ugovornicu (član 5. Ugovora). Shodno navedenom Ugovoru obje države i BiH i Republika Srbija mogu osuđenom D.P. dati amnestiju za predmetno krivično djelo u skladu sa svojim zakonodavstvom.

U konkretnom slučaju, osuđenom je već priznato pravo na amnestiju odlukom nadležnog organa Republike Srbije, kao zemlje izvršenja kazne zatvora na koju je P. osuđen. Zakonom o amnestiji Republike Srpske propisano je da se licima kojima pripada pravo na amnestiju izrečena kazna zatvora umanjuje za 25%. Dakle, kako je izrečena kazna zatvora već umanjena za 25% i to tako što su prethodno utvrđene kazne zatvora za svako krivično djelo razbojništva za koje je osuđeni oglašen krivim, umanjene za 25%, to je po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud pravilno postupio kada je odbio zahtjev osuđenog za amnestiju.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 12 0 K 002204 19 Kž od 07.10.2019. godine)

<----->

ZAHTJEV ZA AMNESTIJU

Član 337. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 53/12, 91/17 i 66/18)

Član 5. stav 1. tačka 2. Zakona o amnestiji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/18)

Pravilno je sud odbacio zahtjev osuđenog za amnestiju kao nedozvoljen, u situaciji kada je osuđeni već podnosio takav zahtjev, povodom koga je donesena pravosnažna sudska odluka, kojom je sud zahtjev odbio kao neosnovan, uz obrazloženje da osuđeni u vrijeme stupanja na snagu Zakona o amnestiji nije bio na izdržavanju izrečene kazne zatvora, a u odnosu na njega sud je do stupanja na snagu zakona izdao naredbu za raspisivanje potjernice zbog nejavljanja na izdržavanje izrečene kazne.

Iz obrazloženja:

Pravosnažnom presudom Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 K 006335 17 Kv od 19.09.2017. godine preuzeto je izvršenje pravosnažne presude Osnovnog suda u Sremskoj Mitrovici broj 2 K-168/14 od 22.09.2015. godine, krivično pravne radnje osuđenog opisane u izreci te presude po krivičnom zakonodavstvu Republike Srpske pravno su kvalifikovane kao dva krivična djela – napad na sudiju i javnog tužioca iz člana 339. stav 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske (u daljem tekstu: KZ RS), pa mu je sud za učinjena krivična djela utvrdio kazne zatvora u trajanju od po 1 (jedne) godine, te ga je na osnovu člana 56. stav 2. tačka 1. KZ RS osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci.

Osuđeni je dana 09.10.2018. godine prvostepenom sudu već podnosio zahtjev da mu se prizna pravo na amnestiju zbog navedenih krivičnih djela za koja je osuđen citiranom presudom, pa je taj sud donio rješenje broj 12 0 K 006335 18 Kv 2 od 25.10.2018. godine, kojim je taj zahtjev odbio kao neosnovan, uz obrazloženje da osuđeni u vrijeme stupanja na snagu Zakona o amnestiji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 61/2018) nije bio na izdržavanju izrečene kazne zatvora, a Osnovni sud u Zvorniku je u odnosu na osuđenog, do stupanja na snagu Zakona o amnestiji izdao naredbu za raspisivanje potjernice zbog nejavljivanja na izdržavanje kazne zatvora.

Dakle, povodom zahtjeva za amnestiju osuđenog je već donesena pravosnažna sudska odluka, pa je po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud pravilno postupio kada je predmetni zahtjev osuđenog za amnestiju odbacio kao nedozvoljen.

(Vrhovni sud Republike Srpske, broj 12 0 K 006335 19 Kž 2 od 07.10.2019. godine)